

CYNGOR SIR PENFRO

Adroddiad Ariannol Blynyddol

Gan Gynnwys Datganiad O Gyfrifon

2022-23

Addasu Archwiliad
9 Mai 2024

TABL CYNNWYS

1.0	Rhagair Esboniadol – Performiad Ariannol Cryno	1
2.0	Tystsgrif Yr Archwilwyr	20
3.0	Datganiad Cyfrifoldebau Dros Y Datganiad Cyfrifon	22
4.0	Datganiadau Ariannol Creiddiol - Egwyddorion Sylfaenol	25
5.0	Cysyniadau Cyfrifyddu	28
6.0	Barnau Beirniadol Wrth Gymhwyso Polisiau Cyfrifyddu Ac Amcangyfrif Peryglon	30
7.0	Datganiadau Ariannol Craidd – Cydrannau A Manylion	35
8.0	Polisiau Cyfrifyddu	46
9.0	Nodiadau Ar Y Dadansoddiad Gwariant A Chyllid	66
10.0	Nodiadau Ar Y Datganiad Incwm A Gwariant Cynhwysfawr	71
11.0	Nodiadau Ar Y Datganiad Symudiad Cronfeydd	87
12.0	Nodiadau Ar Y Datganiad Y Fantolen	92
13.0	Y Cyfrif Cyllid Tai (CRT)	115
14.0	Cyfrifon Eraill Dan Reolaeth Y Cyngor	122
15.0	Digwyddiadau Ar Ôl Y Cyfnod Adroddiad	122

1.0 ADRODDIAD NARATIF

Cyngor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynnyddol 2022-23

1.0 ADRODDIAD NARATIF

1.1 CYFLWYNIAD

Mae Adroddiad Cyfrifon Cyngor Sir Penfro ar gyfer 2022-23 yn darparu cofnod o berfformiad ariannol y Cyngor a'r sefyllfa am y flwyddyn. Cyflwynwyd yr adran hon yw cyfleu pwrpas y Cyngor, sut mae wedi perfformio yn unol â'i strategaeth gyffredinol ac yn erbyn dangosyddion perfformiad dros y flwyddyn, a sut mae wedi dyrannu ei adnoddau yn unol â chanlyniadau a fwriadwyd. Mae'n dangos perfformiad ar y cyd dros y flwyddyn a pha mor dda yw adnoddau'r Cyngor i fynd i'r afael â'r heriau o'i flaen ac i barhau i ddarparu gwasanaethau a chefnogi ei gymuned leol. Mae'n adrodd stori'r Cyngor drwy ddarparu golwg hollataidd, glir wedi'i hadeiladu'n dda ar ei strategaethau, ei lywodraethiant, ei berfformiad a'i ragolwg am y dyfodol.

Mae'r Cyngor wedi wynebu lefel gyson o her gyda wyth blynedd o ostyngiadau¹ sylweddol mewn setliadau ariannol a chwyddiant sylweddol yn y gweithlu, chwyddiant y tu allan i'r gweithlu, pwysau demograffig a deddfwriaethol, yn arwain at fwlch cyllid cronol o £123.9 miliwn² (2014-15 i 2022-23). Cafodd y bwlch ariannu ei bontio drwy gyfuniad o £28.7 miliwn o incwm ychwanegol o godiadau yn y Dreth Gyngor (gan gynnwys newidiadau sylfaenol), £88.7 miliwn drwy ostyngiadau cost/arbedion effeithlonrwydd³, cyfraniad o £0.6 miliwn o incwm ail gartrefi'r Dreth Gyngor (elfen gymunedol) a chyfraniad untro o £5.9 miliwn o gronfeydd wrth gefn.

Ers dechrau blwyddyn ariannol 2022-23 mae'r DU wedi profi cynnydd eithriadol mewn chwyddiant / costau byw ynghyd â marchnad recriwtio sydd wedi bod yn gryn her. Mae hyn oll wedi arwain at lefel uchel o ansicrwydd gan wneud amcanestyniadau cyllidebol yn fwyfwy anodd i'w rhagweld. Arweiniodd rhagamcanion ynghylch gorwariant cyllidebol at foratorïwm ar wariant nad yw'n hanfodol a rhewi prosesau recriwtio am y rhan fwyaf o'r flwyddyn ariannol.

Nid yw'r costau ychwanegol a'r incwm coll net o ffioedd a thaliadau sy'n uniongyrchol gysylltiedig â Covid-19 yn cael eu hariannu gan Lywodraeth Cymru mwyach, gydag unrhyw bwysau ariannol parhaus ar gyllidebau Cyngor Sir Penfro sy'n deillio o'r adferiad o Covid-19 yn cael ei ariannu i ddechrau trwy ddefnyddio'r Gronfa Caledi.

Dangosir yn Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 3 Gorffennaf 2023.

Paratowyd y cyfrifon hyn gan gadw effaith barhaol pandemig COVID-19 mewn cof, yn enwedig dan adran 6.0 Sylwadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu a Risg Amcangyfrif; adran 12.13.3.1 Natur a Maint y Risgiau sy'n Deillio o Offerynnau Ariannol.

1.2 TROSOLWG SEFYDLIADOL

1.2.1 FFEITHIAU ALLWEDDOL AM SIR BENFRO

Mae Sir Benfro yn un o ardaloedd arbennig Prydain, yn cyfuno rhai o'r golygfeydd arfordirol mwyaf arbennig a threftadaeth ddiwylliannol unigryw. Mae bron tri chwarter y sir o fewn Parc Cenedlaethol Arfordir Sir Benfro - yr unig barc cenedlaethol arfordirol ym Mhrydain, ac mae traethau niferus y sir ymhlith y rhai mwyaf godidog. Mae hyn i gyd yn gwneud y sir yn ardal arbennig o ddeniadol a boddhaol i fyw a gweithio.

¹ Yn 2022-23 gwelwyd cynnydd o 9.4% yn yr AEF, yn 2021-22 gwelwyd cynnydd o 4.0% yn yr AEF, ac yn 2020-21 gwelwyd cynnydd o 4.9% yn yr AEF (o'i addasu ar gyfer trosglwyddiadau i'r setliad).

² Yn cynnwys twf ychwanegol uwchlaw pwysau a nodwyd o £0.7m ar gyfer 2022-23 ac £0.6m ar gyfer 2021-22 ac £1.6m ar gyfer 2020-21

³ Yn cynnwys incwm ychwanegol, e.e. cynnydd i ffioedd a thaliadau gwasanaeth.

Mae Cyngor Sir Penfro yn darparu ystod eang o wasanaethau ar gyfer trigolion, busnesau ac ymwelwyr. Rydym:

- Yn gwasanaethu poblogaeth o dros 123,400 a mwy o bobl o lawer ym misoedd yr haf
- Yn casglu sbwriel ac ailgylchu o dros 65,000 o gartrefi
- Yn cynnal oddeutu 2,500 cilometr o ffyrdd, 651 o bontydd a 610 cilometr o troedffyrdd a 15,756 o oleuadau stryd
- Yn darparu dros 93 o feysydd parcio gyda mwy na 8,000 o leoedd
- Yn gyfrifol am 60 o ysgolion, gan ddarparu addysg ar gyfer 17,142 o ddisgyblion (Ionawr 2023)
- Rhoi cymorth i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol; amddiffyn plant, diogelu a gwasanaethau ieuenctid
- Meddu ar fwy na 5,700 o gartrefi a'u rheoli
- Rhoi gwybodaeth a chynghor i oedolion i'w cynorthwyo i fyw yn annibynnol yn y gymuned, yn ogystal â rhoi cymorth uniongyrchol i dros 3,700 o oedolion agored i niwed
- Datblygu Cynllun Datblygu Lleol, y mae'n ofynnol i ni ei adolygu bob pedair blynedd, a phrosesu tua 1,100 o geisiadau cynllunio'r flwyddyn
- Darparu ystod eang o wasanaethau diogelu'r cyhoedd, gan gynnwys iechyd yr amgylchedd, safonau masnach a thrwyddedu
- Cynorthwyo i gynnal traethau arobryn Sir Benfro, sy'n ymfalchïo mewn 10 baner las a 7 o Wobrau Arfordir Gwyrdd
- Rheoli cyfleusterau hamdden y sir, ei llyfrgelloedd, ei hamgueddfeydd a'i harchifau
- Cyflogi 6,317 (6,340) o bobl Mawrth 2023 (Mawrth 2022), gan gynnwys y rhai sy'n gweithio mewn Ysgolion (yn cynnwys staff achlysurol).

1.2.2 GWELEDIGAETH Y CYNGOR

Gweledigaeth y Cyngor yw "Gweithio Gyda'n Gilydd, Gwella Bywydau".

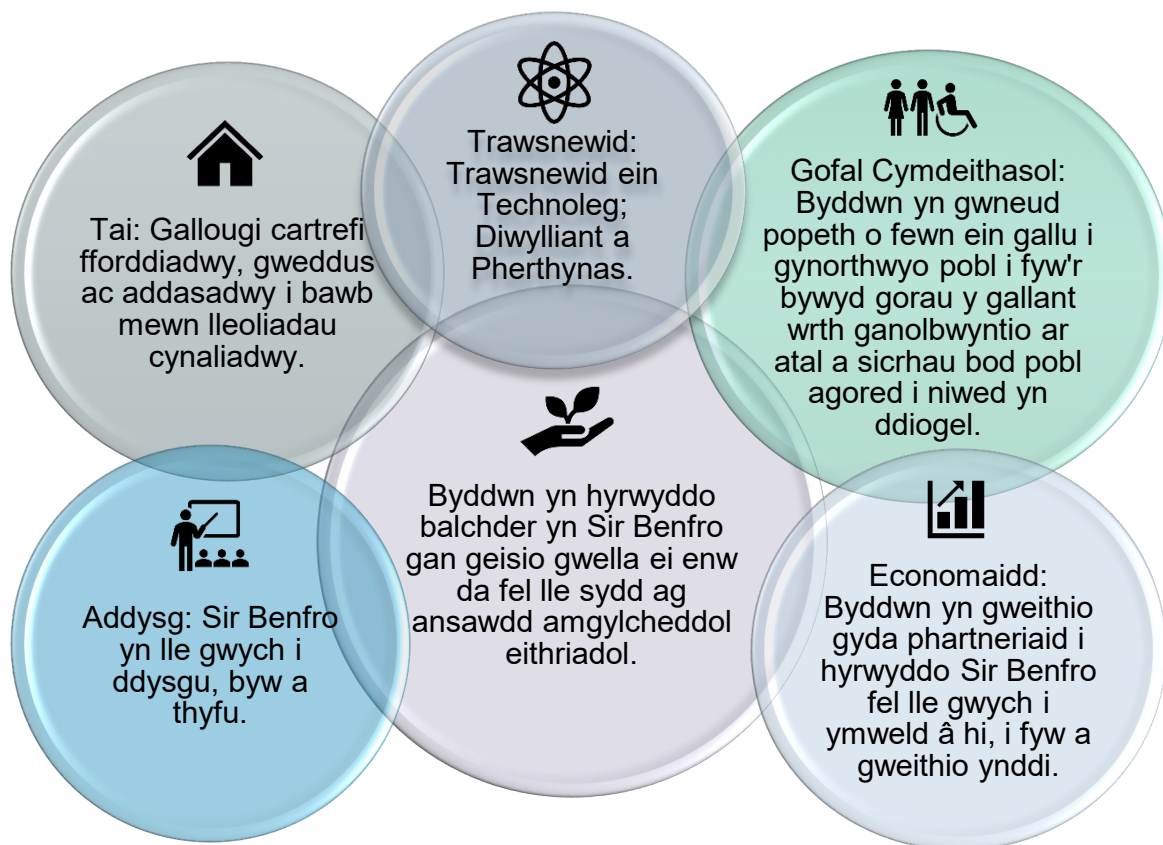
1.2.3 CYNLLUNIO CORFFORAETHOL

Mae'n ofynnol i'r Cyngor gyhoeddi Amcanion Llesiant sy'n nodi sut rydym yn bwriadu rheoli gwasanaethau mewn ffordd fwy cynaliadwy a sut y byddwn yn cynyddu ein cyfraniad at gyflawni Nodau Llesiant cenedlaethol Cymru. Mae Amcanion Llesiant yn ofyniad ar gyrrff cyhoeddus o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae Amcanion Llesiant y Cyngor yn cyd-fynd ac yn adlewyrchu Rhaglen y Cabinet ar gyfer Gweinyddu a Chynllun Llesiant Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Benfro. Bydd Rhaglen newydd ar gyfer Gweinyddu ar waith erbyn Ionawr 2023 a bydd Cynllun Llesiant newydd 2023-28 yn cael ei gynhyrchu yn Mai 2023.

Yr Amcanion Lles ar gyfer 2022-23 oedd:

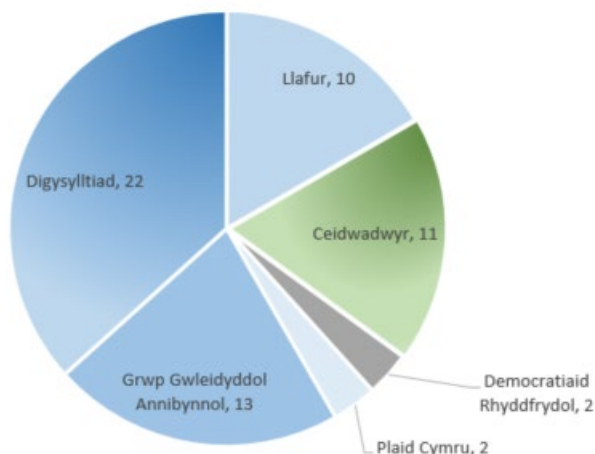

Bydd cynnydd yn erbyn cyflawni ein Hamcanion Llesiant ar gyfer 2022-23 yn cael ei adrodd yn ein hadroddiad hunanasesu blynyddol (gweler isod).

1.2.4 PROFFIL GWLEIDYDDOL

Yn ystod 2022-23, roedd y Cyngor yn cynnwys 60 o Aelodau etholedig, pob un yn cynrychioli trigolion mewn gwahanol ardaloedd yn Sir Benfro. Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu model llywodraethu Arweinydd a Chabinet. Roedd y Cabinet yn gymysgedd o Lafur, Plaid Cymru, y Democratiaid Rhyddfrydol a Chynghorwyr digyswllt dan arweiniad Arweinydd digyswllt.

Cynghorwyr Sir Benfro - Cynrychiolaeth Pleidiau Gwleidyddol

1.2.5 Y CYFANSODDIAD

Mae'r Cyfansoddiad yn nodi sut y mae'r Cyngor yn gweithredu, y gwahanol gyrff sy'n ffurfio'r Cyngor, sut y gwneir penderfyniadau a'r gweithdrefnau a ddilynir.

Mae rhai o'r prosesau hyn yn ofynnol o dan y gyfraith, tra mae eraill yn faterion i'r Cyngor eu penderfynu.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu Cyfansoddiad diwygiedig a ddaeth i rym ar 18 Tachwedd 2016 ac sydd wedi ei ddiweddarau yn Ionawr 2018, Mehefin 2019, Ionawr 2020, Gorffennaf 2020, Chwefror 2021 a Mawrth 2021 yn dilyn newidiadau Cyfansoddiadol a fabwysiadwyd gan y Cyngor.

Yn dilyn argymhelliad gan Archwilio Cymru a wnaed ym mis Ionawr 2022, mae'r Cyngor wedi dechrau ar adolygiad/ailysgrifennu graddfa lawn o'r Cyfansoddiad a phrotocolau cysylltiedig, yn seiliedig ar Gyfansoddiad Model Cymru. Roedd hyn wedi'i gymeradwyo gan y cyngor ar [12 Hydref 2023](#).

1.2.6 LLYWODRAETHU A RISGIAU

Rydym yn paratoui Datganiad Llywodraethu Blynddol (DLIB) sy'n cyd-fynd â'r Datganiad o'r Cyfrifon bob blwyddyn. Mae hwn yn amlinellu fframwaith llywodraethu'r Cyngor, ac yn dilyn adolygiad o effeithiolrwydd, mae'n nodi materion llywodraethu arwyddocaol a blaenoriaethau ar gyfer gwella, gyda chymau penodol i'w cymryd y flwyddyn ganlynol. Fe'i cynhyrchir yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor, o leiaf unwaith y flwyddyn, adolygu effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu, gan gynnwys y system o reolaeth fewnol.

Bydd y Datganiad Llywodraethu Blynddol drafft ar gyfer 2022-23 yn cael ei ystyried gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 6 Gorffennaf 2023 a bydd yn cael ei gymeradwyo gan y Cyngor ar [12 Hydref 2023](#).

1.2.6.1 RHEOLI RISG BUSNES

Mae Aelodau a Swyddogion yn gyfrifol am sicrhau eu bod yn ystyried risg (bygythiadau a chyfleoedd) yn y penderfyniadau a wnânt a bod trefniadau addas ar waith i reoli risg. Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn gyfrifol am oruchwylio trefniadau Rheoli Risg Busnes y Cyngor.

Cymeradwywyd [Strategaeth Rheoli Risg Busnes 2022-25](#) y Cyngor gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 12 Gorffennaf 2022. Nod y Strategaeth Rheoli Risg Busnes yw gwella integreiddio Rheoli Risg Busnes i ddiwylliant ac arferion gwaith y Cyngor, a'i Bartneriaethau, a gwella effeithiolrwydd trefniadau Rheoli Risg Busnes presennol. Mae Strategaeth Rheoli Risg Busnes y Cyngor yn cael ei hadolygu a'i diweddarau'n flynyddol i sicrhau ei bod yn parhau i fod yn gydnaws ag amcanion Llesiant y Cyngor a'i bod yn adlewyrchiad cywir o'r archwaeth risg. Mae'r Strategaeth Rheoli Risg Busnes yn amlinellu'r rolau, y cyfrifoldebau a'r fframwaith cymeradwy ar gyfer rheoli risg busnes.

Mae'r Gofrestr Risg Gorfforaethol yn nodi'r risgiau (bygythiadau a chyfleoedd) i gyflawni Amcanion Llesiant y Cyngor. Mae hon yn ddogfen fyw a adolygwyd yn ffurfiol ddiwethaf gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 6 Gorffennaf 2023.

1.2.7 RHAGLEN TRAWSNEWID A GWELLA

Roedd Rhaglen Drawsnewid y Cyngor ar waith rhwng 2018 a 2022 ac mae bellach yn y broses o gael ei datblygu i Raglen Trawsnewid a Gwella'r Cyngor. Roedd gan y Rhaglen Drawsnewid ffyrddau gwaith unigol o dan 3 thema: Trawsnewid Technolegol, Trawsnewid Diwylliannol, a Thrawsnewid Perthynas. Rhoddodd y Rhaglen Drawsnewid yr offer angenrheidiol i Gyfarwyddwyr a Phenaethiaid Gwasanaeth i'w cynorthwyo i gyflawni eu targedau lleihau costau/effeithlonrwydd (cynnal eu cyllideb sefydlog) dros y CATC. Cymeradwywyd aliniad y Rhaglen Drawsnewid â'r Rhaglen Wella newydd gan y Cyngor ar 13 Mai 2021. Mae darn o waith ar y gweill hefyd i alinio'r Rhaglen Trawsnewid a

Gwella â'r Rhaglen Weinyddu, y Cynllun Corfforaethol a'r sefyllfa ariannol bresennol. Bydd hyn yn canolbwyntio ar flaenoriaethau allweddol a rhaglenni newid ar gyfer y sefydliad.

1.2.8 PARTNERIAETHAU STRATEGOL

Mae'r Cyngor yn cefnogi nifer o bartneriaethau strategol yn ariannol a chydag amser Swyddogion ac Aelodau. Mae'r ysgogwyr ar gyfer y partneriaethau hyn yn cynnwys deddfwriaeth, er enghraifft, 'Partneriaeth Diogelwch Cymunedol Sir Benfro Ddiogelach', a pholisi'r llywodraeth, er enghraifft, 'Partneriaeth', a'r Fargen Ddinesig Bae Abertawe.

Ffurfiwyd Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-orllewin Cymru (SWWCJC) yn ffurfiol ar 15 Mawrth 2022, ar ôl i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ddod i rym. Mae'n Gyd-bwyllgor (Awdurdodau Cyfunol) sy'n cwmparu pedwar awdurdod unedol Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin, Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot. Yn unol â deddfwriaeth, bydd SWWCJC yn gyfrifol am ystod o 'swyddogaethau mandadol' – trafnidiaeth ranbarthol, gan gynnwys datblygu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol; cynllunio rhanbarthol (defnydd tir), gan gynnwys datblygu Cynllun Datblygu Strategol; llesiant economaidd, a throsolwg o'r Strategaeth Economaidd Ranbarthol a'r Cynllun Cyflawni (a fabwysiadwyd gan SWWCJC ym mis Mai 2022). Yn ogystal, mae SWWCJC wedi cytuno i gefnogi 'swyddogaeth' ychwanegol - datblygu a goruchwyllo'r Strategaeth Ynni Ranbarthol (a fabwysiadwyd gan SWWCJC ym mis Mai 2022).

Llwyddodd y Cyngor i ennill cynnig ar y cyd ar gyfer Porthladd Rhydd mewn cydweithrediad ag Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau, Associated British Ports a Chyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot a gyhoeddwyd ar 22 Mawrth 2023. Mae gan ddau borthladd Aberdaugleddau a Phort Talbot gyfleusterau cyflenwol i fanteisio ar y potensial sylweddol iawn ar gyfer datblygiadau ffermydd gwynt arnofiol ar y môr (FLOW) yn y Môr Celtaidd, ardal allweddol a nodwyd gan Lywodraeth y DU (Ystâd y Goron) ar gyfer hyd at 4 Gigawatt o FLOW. Hefyd, mae diddordeb cynyddol yn y sector hydrogen a'r cyfraniad y gall hyn ei wneud i ddatgarboneiddio gosodiadau ynni a diwydiant trwm ym Mhort Talbot ac Aberdaugleddau.

Mae manylion Partneriaethau Strategol y Cyngor wedi'u cynnwys yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

1.3 PERFFORMIAD 2022-23

1.3.1 HUNANASESIAD BLYNYDDOL

Yn dilyn cyflwyno Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, mae'n ofynnol i'r Cyngor lunio adroddiad hunanasesu blynyddol yn nodi sut y mae wedi cyflawni ei ddyletswyddau perfformiad mewn perthynas â'r flwyddyn ariannol flaenorol. Mewn gwirionedd, mae'r adroddiad hwn yn disodli'r Adolygiad Gwella yr oedd yn ofynnol i'r Cyngor ei gynhyrchu yn flaenorol. Bydd adroddiad hunanasesu cyntaf y Cyngor (yn adrodd ar flwyddyn ariannol 2021-2022) yn cael ei ystyried gan y Cyngor ym mis Rhagfyr 2022, gyda'r hunanasesiad blynyddol ar gyfer 2022-23 yn cael ei gymeradwyo gan y Cyngor ar [12 Hydref 2023](#).

Yn dilyn ymlaen o'r Her Cyfoedion Corfforaethol ym mis Chwefror 2020, cymerodd y Cyngor ran mewn Her Cyfoedion Cyfathrebu ym mis Rhagfyr 2020 a Her Cyfoedion Economi ym mis Mehefin/Gorffennaf 2021.

Crëwyd Bwrdd Herio Perfformiad Cyllideb yn 2020-21 ac mae'n parhau i gyfarfod yn rheolaidd. Parhaodd y gyfres barhaus o adolygiadau gwasanaeth allanol o holl wasanaethau'r Cyngor yn ystod 2021-22 a byddant yn cael eu cwblhau yn ystod 2022-23. Mae camau gweithredu penodol o'r adolygiadau wedi'u cynnwys yng Nghynllun Gwella Llywodraethu Corfforaethol 2022-24 a gafodd ei ystyried diwethaf gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 27 Medi 2022, gyda Chynllun Gwella Llywodraethu Corfforaethol diwygiedig yn cael ei gymeradwyo gan y Cyngor ar [12 Hydref 2023](#).

1.3.2 ALLBWN REFENIW 2022-23

Cymeradwywyd Adroddiad Monitro Canlyniadau Cyllideb y Cyngor Sir 2022-23 gan y Cabinet ar 3 Gorffennaf 2023. Cadarnhaodd sefyllfa ariannol y refeniw fod gwariant net y Cyngor ar gyfer 2022-23 yn £263.167m, ar ôl neilltuo i ac o'r gronfa wrth gefn, sef tanwariant o £2.889m. Roedd yr alldro yn cynnwys £0.063m o'r Dreth Gyngor yn llai na'r hyn a ragwelwyd pan gymeradwywyd cyllideb wreiddiol 2022-23.

Rhoddodd hyn gyfle i briodoli £2.826m i'r Gronfa Fenter i ddarparu adnoddau i'r Cyngor fuddsoddi mewn prosiectau gwella ac i wireddu cyfleoedd i osgoi costau / gwneud arbedion cyllidebol yn y dyfodol.

Nid yw'r costau ychwanegol a'r incwm coll net o ffioedd a thaliadau sy'n uniongyrchol gysylltiedig â Covid-19 yn cael eu hariannu gan Lywodraeth Cymru mwyach. Mae unrhyw bwysau ariannol parhaus ar gyllidebau Cyngor Sir Penfro sy'n deillio o'r adferiad o Covid-19 yn ystod y flwyddyn gyfredol neu blyneddoddd yn y dyfodol yn cael ei ariannu i ddechrau trwy ddefnyddio'r Gronfa Caledi.

Ers dechrau pandemig Covid-19, mae lefel ac oedran dyled heb ei thalu wedi bod yn cynyddu'n gyson; mae'r duedd hon wedi dechrau gwrthdroi yn 2022-23 gyda'r mwyafrif o wasanaethau'n profi gostyngiad yn lefel eu gofyniad am ddarpariaeth drwg-ddyledion ar gyfer dyledion heb eu casglu gan ddyledwyr masnach. Yr eithriad i hyn yw Gofal Cymdeithasol i Oedolion, sydd â chynnydd pellach o £0.419m yn y ddarpariaeth drwg-ddyledion yn 2022-23.

Mae incwm ar gyfer rhai hawliadau am gymorthdaliadau/grantiau wedi'u cronni yn y cyfrifon ar sail debygol/wirioneddol hyd nes ceir data hawliadau terfynol.

Roedd strategaeth gyllidebol yr Awdurdod o gyllidebau refeniw llinell sefydlog (arian parod) ar gyfer yr holl wasanaethau yn parhau yn ei lle ar gyfer 2022-23, gyda gwasanaethau'n cael eu gwahodd i wneud cais am bwysau a thwf chwyddiant. Bu'r Bwrdd Herio Perfformiad Cyllideb yn ystyried ac yn herio perfformiad ariannol, ceisiadau am dwf ar gyllidebau llinell sefydlog a chynigion lleihau costau/effeithlonrwydd ar gyfer cyllideb 2022-23, gan wneud argymhellion i'r Cabinet.

	Gyllideb wreiddiol 2022-23 £m	C3 Gyllideb Gyflwyno 2022-23 £m	C3 Alldro Rhagamcanol 2022-23 £m	Gwariant gwirioneddol 2022-23 £m
Gwariant Gros	412.1	423.3	421.5	422.2
Incwm	(146.3)	(153.3)	(152.8)	(162.6)
Cyfraniad i'r/(o'r) cronfeydd wrth gefn	0.2	(4.0)	(4.0)	3.5
Gwariant Net	266.0	266.0	264.7	263.1
Cyfraniad Ail Gartref / Eiddo Gwag Hirdymor I Gronfeydd wrth gefn	-	-	-	4.8
Neilltuad gwarged Priodoli i Gronfeydd wrth gefn y fenter	-	-	-	2.8
Cyfanswm y Gwariant Net	266.0	266.0	264.7	270.7

Yn ystod 2022-23, rhoddwyd sgôr RAG i bob un o'r cyllidebau refeniw gwasanaeth o ran eu sefyllfa alldro ar ddiwedd y flwyddyn:

Graddfa CAG:	Cyrhaeddiad:
Coch	Gorwariant sylweddol yn y Gyllideb o'i chymharu â'r gyllideb dreigl
Melyngoch	Y Gyllideb wedi cael ei chyflawni'n gyffredinol o gymharu â'r gyllideb dreigl
Gwyrdd	Tanwariant sylweddol yn y Gyllideb o'i chymharu â'r gyllideb dreigl

Dengys y tabl isod y sefyllfa alldro wirioneddol o'i chymharu â chyllideb dreigl lonawr ac alldro amcanol lonawr ar lefel y Gyfarwyddiaeth.

Gwasanaeth	2021-22	Gwariant Net 2022-23			Gwahaniaeth, Gwariant Gwirioneddol i Gyllideb Gyflwyno
	Gwariant gwirioneddol	lonawr Gyllideb Gyflwyno	Gwariant Amcanest-yniadol lonawr	Gwariant gwirioneddol	
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Addysg - Cyllidebau Ysgolion Unigol	79,348	82,767	82,767	83,521	754
Gwasanaethau Addysg - Eraill	20,088	21,911	21,487	21,717	(194)
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	15,123	17,083	17,697	17,049	(34)
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	58,004	65,200	65,318	65,902	702
Gwasanaethau Tai	1,120	1,191	943	1,391	200
Cyfrif Refeniw Tai	-	-	-	-	-
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	8,951	9,966	10,501	10,096	130
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	5,444	6,417	6,553	6,206	(211)
Gwasanaethau Cynllunio a Datblygu	1,571	2,530	2,737	2,270	(260)
Gwasanaethau Amgylcheddol	15,808	16,930	17,209	16,504	(426)
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill**	14,391	11,090	10,469	14,009	2,919
Cynllun Lleihau Treth Cyngor	9,506	10,080	9,464	9,482	(598)
Gwasanaethau Llys	289	326	329	334	8
Arbed Ailstrwythuro Corfforaethol	-	(1,000)	-	-	1,000
Wrth Gefn	-	-	-	-	-
Eiddo gwag tymor hir*	-	375	375	376	1
Cynllun Tai Fforddiadwy*	1,319	3,815	3,815	3,272	(543)
Cyfraniadau l'r Gymuned*	1,319	1,271	1,271	1,091	(180)
Costau Clir Gwasanaethau	232,281	249,952	250,935	253,220	3,268
Ardollau	8,240	8,573	8,528	8,527	(46)
Incwm Buddsoddi Net	(456)	(344)	(1,795)	(1,786)	(1,442)
Costau Codi Cyfalaf	10,669	13,336	12,575	10,771	(2,565)
Cyfanswm Gwariant Net	250,734	271,517	270,243	270,732	(785)

Ariannwyd gan:	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Grant Cynnal Cyllid a Grant Arbennig	(139,576)	(150,387)	(150,387)	(150,387)	-
NNDR	(42,233)	(45,870)	(45,870)	(45,870)	-
Treth y Cyngor	(67,287)	(69,799)	(69,799)	(69,736)	63
Treth Cyngor Premiwm Ail Gartrefi a Eiddo Gwag Tymor Hir*	(2,638)	(5,461)	(5,461)	(4,739)	722
Cyfanswm	(251,734)	(271,517)	(271,517)	(270,732)	785

Net (Gwarged) / Diffyg***	(1,000)	-	(1,274)	-	-
----------------------------------	----------------	----------	----------------	----------	----------

* Dangosir y Dreth Gyngor Ail Gartrefi ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi'i gyfuno yn y Tablau Datganiad Cyfrifon

** Gofal Cymdeithasol – Oedolion yn cynnwys dyraniad gwarged o £0.4m i'r Gronfa Cydraddoli Gofal Cymdeithasol wrth gefn ac mae Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd yn cynnwys £4.8m o gyfraniad gwarged i gronfa wrth gefn y Gronfa Fenter.

*** Mae Gwarged Net wedi'i neilltuo i Falans Gwaith y Gronfa Gyffredinol

Dangosir yr holl faterion gwasanaeth-benodol a sylwebaeth yn [Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2022-23](#) a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 3 Gorffennaf 2023.

1.3.3 CYFRIF REFENIW TAI (CRT)

Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn gyfrif sydd wedi'i glustnodi; mae'n cynnwys incwm o renti a gwariant ar reoli'r stoc tai a gwasanaethau cysylltiedig.

- Mae gan y Cyngor 5,717 (5,696) o anheddau a 1,075 (1,075) o siopau a garejys ar 31 Mawrth 2023 (31 Mawrth 2022).
- Y rhent wythnosol agored heb ei ad-dalu ar gyfartaledd ar gyfer 2022-23 oedd £ 94.54 (2021-22 £87.43).
- Cyfanswm yr incwm yn cynnwys rhent a thaliadau am wasanaethau oedd £27.568 miliwn (2021-22 £26.257m)
- Roedd gwariant refeniw yn cynnwys £14.450 miliwn (2021-22 £14.834m) ar atgyweiriadau a chynnal a chadw, £0.479 miliwn (2021-22 £0.717m) ar Rent a thaliadau gwasanaeth a'r ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus, £4.090 miliwn (2021-22 £4.373m) ar addasiadau cyllido Cyfalaf a throsglwyddo £8.400 miliwn (2021-22 £6.303m) i gronfeydd wrth gefn ar gyfer gwelliannau Cyfalaf a rhaglen dal i fyny cynnal a chadw.
- Roedd ôl-ddyledion rhent ar gyfer tenantiaid presennol ar ddiwedd 2022-23 yn £2.224 miliwn, sef cynnydd o £0.297 miliwn ar y sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn 2021-22. Roedd yr ôl-ddyledion rhent fel canran o gyfanswm y rhent a oedd yn ddyledus wedi cynyddu o 1.01% ar y sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn 2021-22.

1.3.4 ALLDRO CYFALAF 2022-23

Nod allweddol y Cyngor yw darparu rhaglen gyfalaf fforddiadwy a chynaliadwy sy'n sail i amcanion Llesiant y Cyngor. Roedd y gwariant cyfalaf ar gyfer 2022-23 yn £75.5 miliwn yn erbyn alldro amcanol o £117.7 miliwn ac fe'i hariannwyd o nifer o ffynonellau, fel y dangosir yn y tabl isod

Mae pob elfen o'r rhaglen gyfalaf, ar lefel Cyfarwyddiaeth ac ar lefel prosiectau unigol, wedi cael gradd CAG yn seiliedig ar y meini prawf manwl a ddangoswyd yn [Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2022-23](#) wedi'i gymeradwyo gan y Cabinet ar 3 Gorffennaf 2023.

	2022-23			2023-24
	Rhaglen Gymeradwy Ddiweddaraf £000	Gwir Wariant £000	Gwironeddol i Rhaglen Gymeradwy Ddiweddaraf	Amcangyfrif Gwreiddiol £000
Gwariant				
Addysg	9,984	4,843	49%	15,495
Gofal Cymdeithasol	1,314	908	69%	563
Prifffyrdd a Chludiant	18,939	10,097	53%	3,140
Tai - Cronfa Gyffredinol	3,779	1,620	43%	1,166
Diwylliant a Gwasanaethau	9,018	2,457	27%	23,566
Cysylltiedig				
Cynllunio a Datblygu	18,046	9,411	52%	9,278
Amgylcheddol	7,681	3,902	51%	26,082
Corfforaethol	3,811	1,340	35%	7,658
Tai - CRT	19,139	17,321	91%	28,074
Y Fargen Ddinesig	18,987	15,376	81%	4,617
21ain Ganrif:				
Band A	447	167	37%	-
Band B	6,614	8,079	122%	18,838
Gwariant Llawn	117,759	75,521	64%	138,477
Cyllido				
Benthyca	35,798	19,722		71,285
Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau	61,573	43,261		51,150
Derbyniadau Cyfalaf a Chronfa Gyfalaf	13,427	10,419		13,877
Cronfeydd a Glustnodwyd	6,961	2,119		2,165
Cyfanswm Cyllido	117,759	75,521		138,477

Cymeradwywyd y rhaglen buddsoddi cyfalaf wreiddiol ar gyfer 2022-23 a'r rhaglen ddangosol ar gyfer 2023-24 i 2025-26 gan y Cyngor ar 3 Mawrth 2022.

Mae'r holl brosiectau cyfalaf wedi'u hadolygu i asesu eu costau cyfredol a'u cynnydd. O ganlyniad, cafodd y rhaglen ei diwygio a'i chymeradwyo gan y Cabinet ar 4 Medi 2023 i adlewyrchu'r newidiadau a ganlyn:

- Lle nad yw prosiectau yn 2022-23 wedi'u cwblhau erbyn 31 Mawrth 2023, gellir treiglo'r adnodd drosodd i 2023-24;
- Cymeradwyo a diwygio tybiaethau grant cyfalaf a wnaed yn ystod cylch y gyllideb;
- Ail-lunio ac ail-broffilio gwariant ar brosiectau penodol;
- Dileu prosiectau nad oes eu hangen mwyach; a
- Chynnwys prosiectau cyfalaf newydd sydd wedi'u cymeradwyo drwy'r broses Bid Cyfalaf.

Mae economi'r DU wedi wynebu heriau Covid-19 a Brexit. Yn ddiweddar mae pwysau chwyddiant wedi dwysau gyda chostau ynni cynyddol a phrinder nwyddau a deunyddiau.

Mae'r cynnydd cyflym mewn cyfraddau llog wedi cynyddu cost benthyca sydd yn y pen draw'n effeithio ar raglen gyfalaf y Cyngor a'i chostau cyllido cyfalaf.

Fel a adroddwyd wrth y Cabinet ym mis Rhagfyr 2022, mae'r heriau hyn wedi cael effaith andwyol ar gyflawni rhaglen gyfalaf uchelgeisiol y Cyngor. Mae costau prosiect ar gyfer cynlluniau presennol, yn benodol Cei'r De, Cei'r Gorllewin, Calon Sir Benfro a'r Parc ECO yn gweld cynnydd sylweddol mewn costau. Mae pob ymdrech yn cael ei wneud i aros o fewn y gyllideb gyda newidiadau cyfyngedig i gwmpas gwaith; fodd bynnag, mae hyn yn parhau i fod yn her i rai prosiectau.

1.3.5 RHEOLAETH TRYSORLYS

Cymeradwywyd Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor a'i Strategaeth Fuddsoddi ar gyfer 2022-23 gan y Cyngor ar 3 Mawrth 2022. Dylai Dangosyddion Rheolaeth y Trysorlys bob amser gael graddfa RAG o Wyrdd - "cydymffurfio â therfynau a dangosyddion wedi'u cytuno". Yn ystod 2022-23 yr oedd cydymffurfio llawn â phob graddfa CAG yn Wyrdd, yn ddieithriad.

Roedd trafodion benthycu o fewn terfynau cymeradwy ac roedd pob buddsoddiad yn bodloni'r meini prawf teilyngdod credyd ar y dyddiad adneuo.

- Gostyngodd benthycu allanol o £203.9m i £203.1m
- Roedd y portffolio benthycu ar gyfartaledd yn £89.2m (2021-22 £71.2m) gydag incwm buddsoddi o £1.77m (2021-22 £0.17m)
- Cyfanswm y buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2023 oedd £63.3m (2021-22 £73.8m)

	Balans Rhagamcanol 31/3/2023 £m	Gwir 31/3/2023 £m
Ad-daliad Ariannu Cyfalaf		
Cronfa Gyffredinol	200.6	187.4
CRT	65.8	65.8
Cyfanswm y Gofyniad Cyllido Cyfalaf	266.4	253.2
Dyled Allanol		
Benthycu Gros	243.3	203.15
Rhwymedigaethau Tymor Hir Eraill	0.2	0.21
Cyfanswm Dyled Allanol Gros	243.5	203.36

1.3.6 CASGLU REFENIW

1.3.6.1 TRETH CYNGOR

Yr arian a gasglwyd hyd at 31 Mawrth 2023 oedd £83.60m yn erbyn debyd casgladwy o £86.12m. Mae hyn yn cynrychioli cyfradd casglu yn y flwyddyn o 97.07%, a oedd yn is na chyfradd casglu 2021-22 o 96.36%.

Mae Covid-19 yn parhau i gael effaith ar gyfraddau casglu Treth y Cyngor sydd, yn ddealladwy, yn is na'r blynyddoedd cyn Covid-19 (2019-20 97.65%) ond yn well nag yn 2021-22 (96.36%).

Dangosir lefel yr ôl-ddyledion ers 2019-20 yn y tabl isod:

Ôl-ddyledion Treth Gyngor	£m
2019-20	3.200
2020-21	6.033
2021-22	7.992
2022-23	7.715

Mae lefel yr ôl-ddyledion wedi gostwng tua 10% yn y flwyddyn ariannol ddiwethaf. Mae hyn yn dystiolaeth bellach o gynnydd sy'n cael ei wneud gan bod y tîm yn gallu canolbwyntio ar adfer dyledion.

1.3.6.2 PREMIWM 2IL GARTREFI A PHREMIWM EIDDO GWAG HIRDYMROR

Roedd y debyd Premiwm Treth y Cyngor Ail Gartrefi a godwyd ar gyfer 2021-22 yn £2.4m a'r arian parod gwirioneddol a gasglwyd oedd £2.3m. Y debyd a godwyd ar gyfer 2022-23 oedd £4.5m a'r arian parod gwirioneddol a gasglwyd oedd £4.4m.

Mae hyn £0.7m yn is na'r ffigwr a gyllidebwyd o £5.1m oherwydd gostyngiad yn nifer sylfaenol yr unedau eiddo sy'n Ail Gartrefi. Mae hyn yn debygol o fod i'w briodoli i bremiwm uwch y Dreth gyngor ar Ail Gartrefi o 100% sydd bellach yn cael ei godi.

Y debyd Premiwm Eiddo Gwag Hirdymor a godwyd ar gyfer 2021-22 oedd £0.391m gyda'r arian parod gwirioneddol a gasglwyd yn £0.363m. Y debyd a godwyd ar gyfer 2022-23 oedd £0.386m a'r arian parod gwirioneddol a gasglwyd oedd £0.376m.

1.3.6.3 ARDRETHI BUSNES

Yr arian parod a gasglwyd hyd at 31 Mawrth 2023 oedd £49.56 miliwn yn erbyn debyd casgladwy o £50.03 miliwn. Mae hyn yn cynrychioli cyfradd gasglu yn ystod y flwyddyn o 99.05% a oedd yn uwch na chyfradd gasglu 2021-22 oedd yn 98.95% ac yn cynrychioli adferiad i lefelau cynbandemig.

Ceir tablau, yn rhoi manylion yr holl gasgliadau refeniw, yn Adroddiad Monitro Alldro Cyllideb y Cyngor Sir 2022-23 wedi'i gymeradwyo gan y [Cabinet ar 11 Gorffennaf 2022](#).

1.3.7 GRANTIAU HEB FOD YN GYSYLLTIEDIG Â'R CYNGOR

Mae Cyngor Sir Penfro wedi parhau i weinyddu dosbarthu grantiau ar gyfer Lywodraeth Cymru. Nid yw'r taliadau hyn wedi'u cynnwys yn y cyfrifon rheoli a adroddwyd gan fod Cyngor Sir Penfro yn gweithredu fel asiantaeth i Lywodraeth Cymru.

Mae'r tabl isod yn dangos gwerth y grantiau a basiwyd i hawlwr yn ystod 2022-23:

	£000
Cyflog Byw Gwirioneddol	5,087
Grant Rhyddhad Manwerthu, Hamdden a Lletygarwch	3,856
Taliadau Tanwydd Gaeaf	2,357
Grant Gofalwyr Di-dâl	899
Taliadau hunanynysu o £500	558
Taliadau Tâl Salwch Statudol i gartrefi gofal	277
Noddwr Llety Wcreineg	246
Cynllun Cymorth Bil Ynni	71
Cyfanswm	13,351

1.4 SEFYLLFA ARIANNOL 2021-22

Crynhair Mantolen y Cyngor isod ac mae'n dangos ei asedau a'i rwymedigaethau.

2021-22		2022-23	
Asedau Net	Cronfeydd Wrth Gefn	Asedau Net	Cronfeydd Wrth Gefn
Asedau Hirdymor £982m	Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u clustnodi a Derbyniadau Cyfalaf y gellir eu defnyddio £104m	Asedau Hirdymor £1,081m	Cronfeydd Wrth Gefn sydd wedi'u clustnodi a Derbyniadau Cyfalaf y gellir eu defnyddio £104m
Asedau Cyfredol llai Rhwymedigaethau Cyfredol £79m	Balans Cyffredinol Defnyddiadwy £9m	Asedau Cyfredol llai Rhwymedigaethau Cyfredol £50m	Balans Cyffredinol Defnyddiadwy £9m
Rhwymedigaethau Hirdymor (£439m)	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu defnyddio £509m	Rhwymedigaethau Hirdymor (£193m)	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu defnyddio £825m
CYFANSWM NET YR ASEDau £622m	CYFAN SWM Y CRONFEYDD WRTH GEFN £622m	CYFANSWM NET YR ASEDau £938m	CYFAN SWM Y CRONFEYDD WRTH GEFN £938m

1.4.1 EIDDO, PEIRIANNAU, OFFER AC ASEDau ERAILL HEB FOD YN GYFREDOL

Ni chaiff symudiad mewn prisiadau asedau yn ogystal â thaliadau cyfrifyddu megis dibrisiant unrhyw effaith ar y Dreth Gyngor na'r rhent sy'n daladwy, gan fod gofyn eu gwrthdroi o gronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio.

Mae nodyn 12.1 yn darparu manylion llawn symudiadau asedau yn ystod y flwyddyn.

Fel rhan o raglen dreigl y Cyngor, ailbrisiwyd y portffolio a reolir gan gorfforaethol a'r adeiladau gweinyddol.

Roedd y derbyniadau cyfalaf o waredu asedau eiddo yn £0.1m.

1.4.2 RHWYMEDIGAETHAU HIRDYMOR – RHWYMEDIGAETH PENSIWN

Mae'r Cyngor yn aelod o Gronfa Bensiwn Dyfed, a dangosir manylion Costau Pensiwn yn Nodyn 10.4.

- Y gost i'r Cyngor yn ystod y flwyddyn ar gyfer rhwymedigaethau pensiwn oedd £17.7 miliwn (£16m ar gyfer 2021-22).
- Gwarged y Cyngor yn y dyfodol o ran buddion pensiwn sy'n daladwy, o'i chymharu â'r asedau a ddeler, yw £51 miliwn ar 31 Mawrth 2023, yn seiliedig ar y tybiaethau actiwaraid diweddaraf. Mae hyn wedi cynyddu £285 miliwn ers 2021-22.
- Caiff y gronfa ei hailbrasio bob tair blynedd, a chafodd asedau'r Gronfa ar 31 Mawrth 2022 eu hadlewyrchu yng nghyfrifon 2022-23.

Gweinyddir cynllun pensiwn yr Athrawon gan yr Adran Addysg yng Nghymru a Lloegr. Cynllun heb ei ariannu yw hwn, sy'n golygu nad oes asedau wedi eu buddsoddi yn cronni i dalu am gostau pensiwn cyn iddynt godi, ac felly nid oes unrhyw asedau na rhwymedigaethau cronfa yn ymddangos ym Mantolen y Cyngor.

1.4.3 CRONFEYDD WRTH GEFN

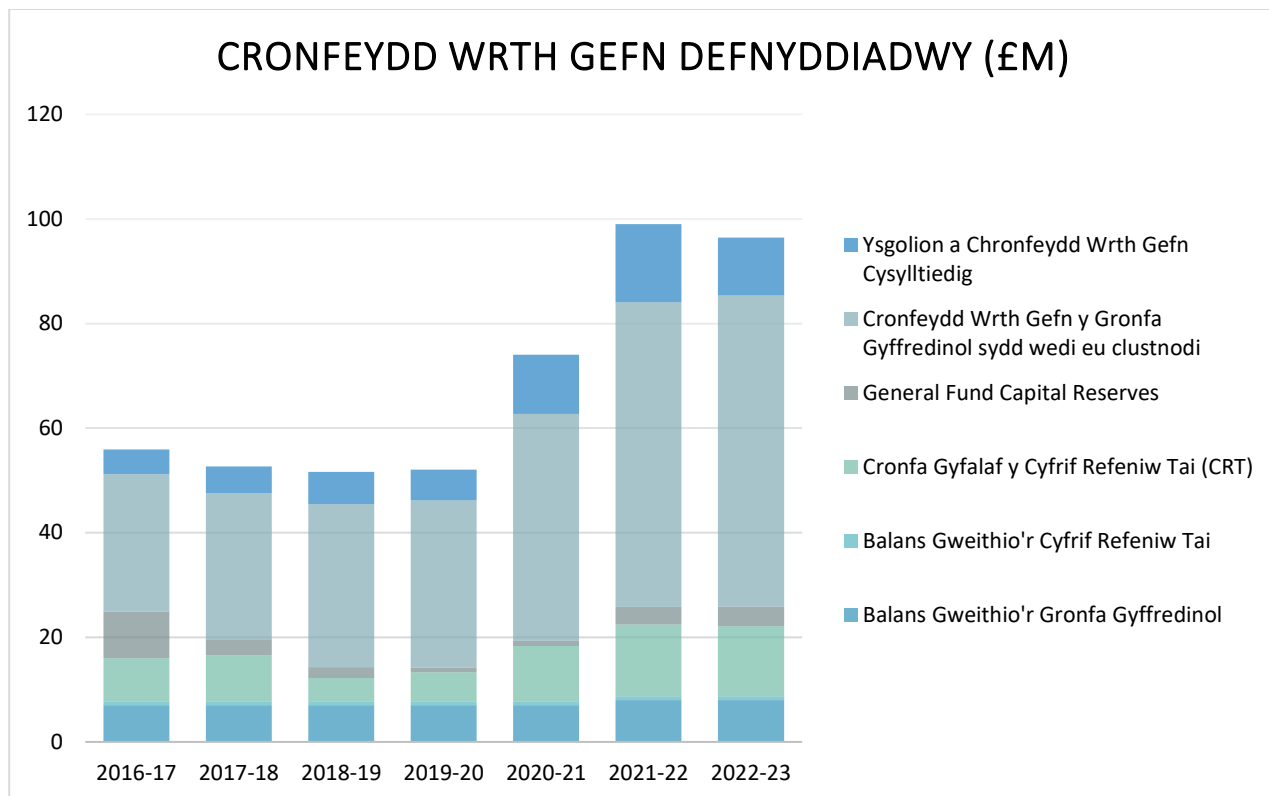
Neilltuir Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy i ddibenion penodol neu ar gyfer argyfyngau cyffredinol a rheoli llif arian. Cytunodd y Cyngor ar 10 Mawrth 2016 ar y Strategaeth ar gyfer Cadw a Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn a gellir ei gweld ar ein gwefan drwy'r ddolen gyswllt ganlynol ([Adroddiad Cyllideb Atodiad B](#)). Adolygwyd a diweddarwyd yn ffurfiol yn ystod 2022-23, gan gael ei gymeradwyo gan y Cyngor fel rhan o'r [Gyllideb Adroddiad ar 2 Mawrth 2023](#).

Mae'r rhan fwyaf o'r cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi ar gyfer prosiectau neu ddibenion penodol, ac eithrio rhai balansau a ddelir yn y cronfeydd wrth gefn Corfforaethol nad ydynt wedi'u dyrannu at ddibenion penodol ac sy'n cael eu dal i gefnogi prosiectau Menter, Caledi nas rhagwelwyd neu flaenoriaethau'r Rhaglen Weinyddu.

Cedwir cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio i gydymffurfio â'r gofynion cyfrifyddu perthnasol ac ni ellir eu defnyddio i ddibenion penodol.

Ceir manylion cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yn Nodyn 11.2, ond dangosir cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio yn Nodyn 12.12. Dengys y tabl isod y symudiad yn y balansau wrth gefn defnyddiadwy o 2016-17 hyd 2022-23.

Lle mae gwariant wedi ei ohirio a chynllun gwaith penodol wedi ei adnabod, mae'r tanwariant yma wedi ei neilltuo i'r gronfa wrth gefn i ariannu'r cynnydd mewn gwariant i ddal i fyny. Rhaid tynnu'r neilltuadau ychwanegol hyn i'r gronfa wrth gefn dros gyfnod y CATC.

1.5 RHAGOLWG ARIANNOL

Yn 2022-23 gwelwyd blwyddyn o chwyddiant digynsail, gyda'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr yn cyrraedd 11.1% ym mis Tachwedd 2022, y gyfradd uchaf mewn tua 40 mlynedd. Yn eu rhagolwg ym mis Mawrth 2023 (yn dilyn cyllideb Gwanwyn 2023), rhagwelodd y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (OBR) fod 'disgwyl i chwyddiant ostwng yn gyflym, gan gyrraedd 0% ac yna aros oddeutu'r lefel honno o ganol 2024 tan ganol 2026, cyn dychwelyd at y targed o 2% erbyn diwedd 2027'. Mae hyn yn cyd-fynd yn fras â'n rhagdybiaethau yn y CATC; fodd bynnag, nid yw chwyddiant wedi gostwng mor gyflym ag amcanestyniadau'r Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol yn chwe mis cyntaf blwyddyn ariannol 2023-24, gyda'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr ym mis Medi 2023 yn dal i fod yn 6.7%, a gallai'r ansicrwydd parhaus hwn ddwyn goblygiadau sylweddol i Gyngor Sir Penfro hyd y gellir rhagweld.

Mae'r dyraniadau cyllid refeniw craidd dangosol ar lefel Cymru ar gyfer 2024-25 yn dangos cynnydd o 3.1% gyda Ni ddarparwyd unrhyw ffigurau dangosol ar gyfer 2025-26 i 2027-28.

Yn dilyn polisi cyfredol y Llywodraeth i gynnal y lefelau presennol o wariant cyhoeddus, mae cynlluniau amlinellol diweddar Llywodraeth Cymru i dorri gwasanaethau cyhoeddus a'r rhybudd yn adroddiad Dadansoddiad Cyllid Cymru bod cynlluniau gwariant cyhoeddus tynn dros y blynyddoedd nesaf hefyd yn cyfleu 'darlun pryderus ar gyfer y tymor canolig', mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) wedi cael ei ddiwygio i lawr yn Chwarter 2 2023-24 i ragdybio senario mwyaf tebygol o gynnydd o 0.0% ar gyfer y cyfnod rhwng 2025-26 a 2027-28.

Cadarnhawyd dyfarniadau cyflog staff addysgu a staff nad ydynt yn addysgu ar gyfer 2023-24 ym mis Tachwedd 2023 ac roeddent yn gyson â rhagamcanion a gyllidebwyd. Yn niffyg dyfarniadau dangosol ar gyfer 2024-25, mae'r cynllunio'n cynnwys tybiaethau uwch na'r hyn a amcangyfrifwyd yn flaenorol oherwydd parhad lefelau chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr uwch na'r disgwyl, gyda'r cyfnod rhwng 2025-26 a 2026-27 yn cynnwys tybiaethau is sy'n gysylltiedig â rhagolygon y bydd chwyddiant yn gostwng ac y ceir setliad gwastad o ran Cyllid Allanol Cyfun. Mae'r farchnad recriwtio'n dal i fod yn gryn her, gyda llawer o wasanaethau'n profi trosiant uchel ac yn ei chael hi'n anodd recriwtio a chadw staff â chymwysterau a sgiliau addas. Er y bydd hyn yn arwain at ostyngiad mewn pwysau cyllidebol, bydd yn effeithio ar allu Cyngor Sir Penfro i ddarparu ei wasanaethau. Mae'r galw, cymhlethdod a chost sy'n gysylltiedig ag Anghenion Dysgu Ychwanegol, Pecynnau Gofal Cymdeithasol mewn Gwasanaethau Plant ac Oedolion a Digartrefedd yn parhau i gynyddu. Mae angen i'r lefelau eithriadol cyfredol o gostau a brofir yn y Gwasanaethau Plant yn 2023-24 gael eu monitro'n fanwl, gyda disgwyl i'r costau barhau yn 2024-25 tra bo trefniadau ar gyfer darpariaeth amgen yn cael eu rhoi ar waith. Disgwylir i'r galw barhau i dyfu dros oes y CATC, gyda'r rhagolygon yn dangos bod y duedd yn nemograffeg cleientiaid o becynnau gofal Safonol ar gyfer Oedolion i rai drutach ar gyfer yr Henoed Eiddil ei Meddwl (EMI) a rhai at Ofynion Unigol mewn Gofal Nyrsio a Phreswyl, yn enwedig ymhlith y rhai dan 65 oed, yn debygol o barhau.

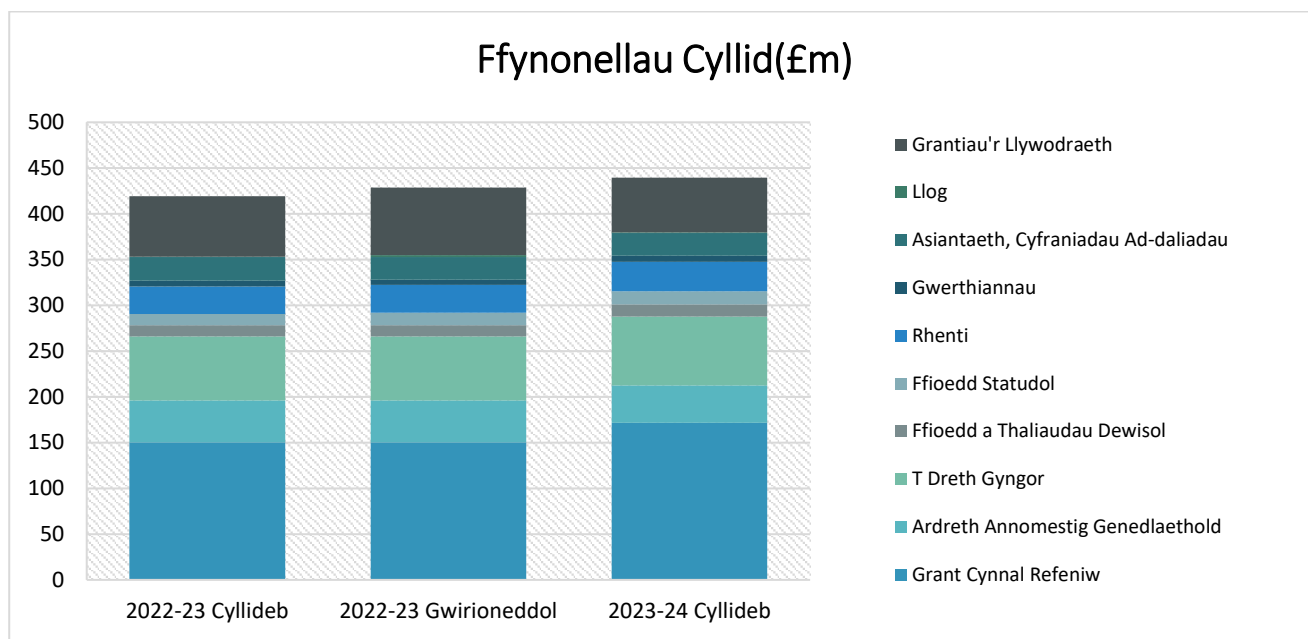
Prif elfennau'r gyllideb Cyllido Cyfalaf yw costau llog a darpariaeth ddarbodus ar gyfer ad-dalu benthyciadau. Yn dilyn 14 cynnydd yn olynol, fe wnaeth Banc Lloegr gadw'r gyfradd llog ar 5.25% ym mis Medi 2023. Er bod llithriant wrth gyflawni'r Rhaglen Gyfalaf gyfredol wedi arwain at ostyngiad rhagamcanol mewn costau benthycia a chynnydd mewn incwm buddsoddi ar gyfer 2023-24, mae'r CATC yn adlewyrchu cost gynyddol ddisgwyliedig prosiectau Cyfalaf cymeradwy uwchlaw'r sylfaen wreiddiol yn 2023-24. Cyflwynwyd papur ar fforddiadwyedd y Rhaglen Gyfalaf i'r Cabinet ar 6 Tachwedd 2023.

Bydd y risgiau hyn yn cael eu hadolygu'n fanwl gyda diweddariad chwarterol ar y CATC yn cael ei ddarparu i'r Cabinet fel rhan o adroddiad monitro'r gyllideb.

Mae'r Cyngor yn derbyn ei gyllid o ddwy brif ffynhonnell – Cyllid Allanol Cyfunol (CAC) a'r Dreth Gyngor. Mae'r Cyllid Allanol Cyfunol, sy'n cynnwys y Grant Cynnal Refeniw a'r Ardrethi Annomestig Cenedlaethol a ailddosbarthwyd, yn cael ei ddyfarnu gan Lywodraeth Cymru. Mae ffynonellau cyllid eraill yn cynnwys grantiau penodol gan y Llywodraeth ac o Ewrop ac incwm o ffioedd a thaliadau.

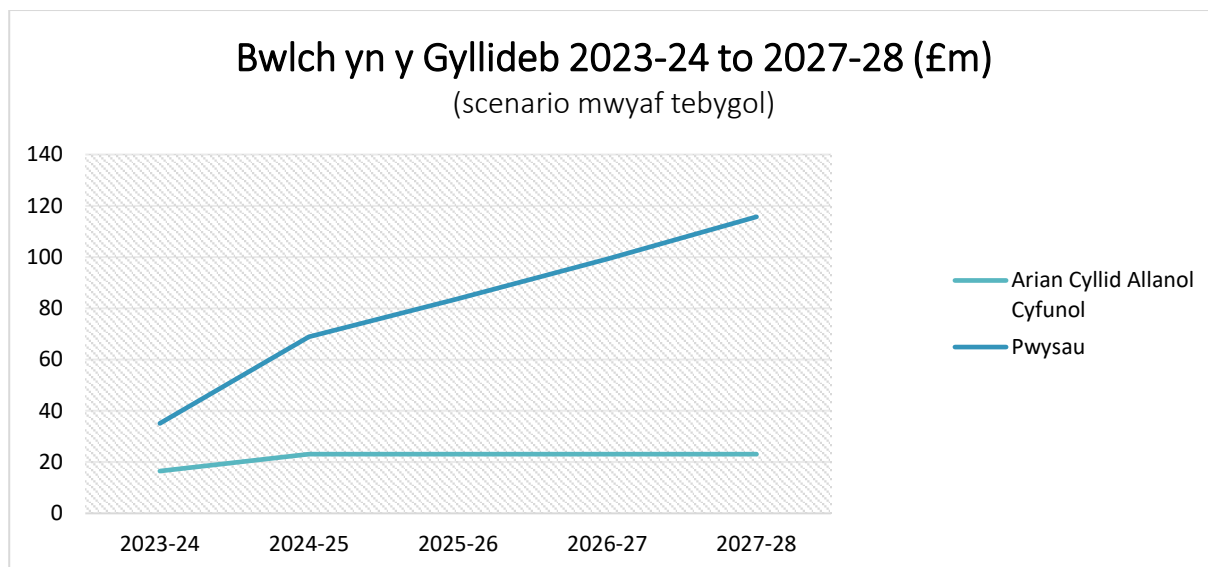
Mae'r graff isod yn dangos y cyllid wedi'i gyllidebu ar gyfer 2023-24 yn erbyn cyllid gwirioneddol a chyllidebol a dderbyniwyd yn ystod 2022-23.

Nododd cyllideb 2023-24 a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 2 Mawrth 2023 fwlc h ariannu ar gyfer 2023-24 o £18.6m a'r bwlc h ariannu rhagamcanol ar gyfer CATC 2024-25 i 2026-27 o £33.1m (y senario mwyaf tebygol). Diweddarwyd y sefyllfa hon i adlewyrchu'r newidiadau mewn rhagdybiaethau y manylwyd arnynt uchod, gyda'r bwlc h rhagamcanol o ran cyllid ar gyfer y cyfnod rhwng 2024-25 a 2026-27 yr adroddwyd arno yn Chwarter 2 2023-24 yn cynyddu o £33.1m; gyda £15.9m mewn perthynas â 2024-25; i £57.5m, gyda £27.2m mewn perthynas â 2024-25.

Bydd y bwlc h ariannu ar gyfer 2023-24 yn cael ei bontio â £5.2m o incwm ychwanegol o'r Dreth Gyngor, Defnydd o £3.8m (75%) o bremiwm y Dreth Gyngor ar ail gartrefi, £1.6m o gyfraniad o gronfa wrth gefn y Gronfa Galedi a £8.0m o arbedion cyllidebol. Mae gwaith ar y gweill i nodi sut i bontio'r bwlc h o ran cyllid ar gyfer 2024-25 a'r CATC rhwng 2024-25 a 2027-28.

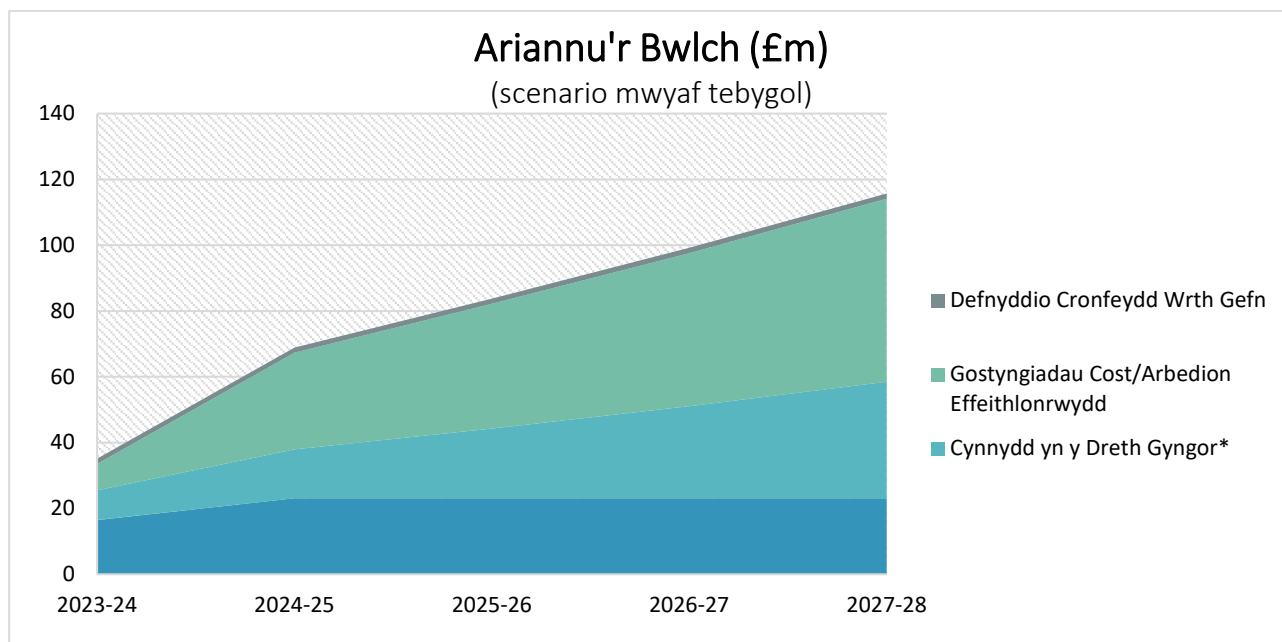
Mae'r graff isod yn dangos y bwlc h ariannu mwyaf tebygol a ragwelir dros oes CATC 2023-24 i 2027-28 (diweddarwyd Cwarter 2 2023-24) ac mae'n cynnwys y pwysau chwyddiant a galw sylweddol a amlinellir uchod.

Parhaodd y Cyngor i fod â'r Dreth Gyngor (Band D) isaf yng Nghymru am 2022-23, er gwaethaf y cynnydd mwyaf o ran y Dreth Gyngor o 5%. Bydd y cynnydd yn y Dreth Gyngor o 7.5% ar gyfer 2023-24 yn cynhyrchu £5.2 miliwn ychwanegol. Ar gyfer 2023-24, cymeradwyodd y Cyngor y defnydd o £3.8m (75%) o bremiwm y Dreth Gyngor ar ail gartrefi tuag at bontio'r bwlch o ran cyllid a thbyr y bydd hyn yn parhau dros dymor y CATC (tan 2027-28).

Mae CATC 2023-24 i 2027-28 yn rhagdybio cynnydd o 7.5% y flwyddyn yn Nhref y Cyngor dros oes y CATC, gyda'r bwlch ariannu sy'n weddill yn cael ei lenwi gan arbedion cyllidebol a defnyddio premiymau Treth y Cyngor.

Dengys y graff isod sut y bydd y bwlch ariannu a ragwelir yn cael ei gyllido yn ystod oes CATC 2023-24 i 2026-27 (Diweddarwyd Chwarter 2 2023-24).

* Mae'r cynnydd yn y Dreth Gyngor yn rhagdybio na fydd newid yn Sylfaen y Dreth Cyngor o 2023-24 i 2027-28, ac mae'n cynnwys y cynnydd sy'n ymwneud â defnyddio 75% o'r Premiwm Ail Gartref.

Rheolir y defnydd o gronfeydd wrth gefn sydd wedi eu clustnodi gan y Strategaeth ar gyfer Dal a Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn, a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 2 Mawrth 2023. Ar gyfer 2023-24, cynnigir y bydd cyfraniad o £1.6m o gronfeydd wrth gefn wedi'u glustnodi (Cronfa Caledi) yn cael ei ddefnyddio i ariannu'r brig disgwyliedig ym mhrisiau ynni.

Rhagwelir ar gyfer 2024-25 y bydd cronfeydd wrth gefn yn cael eu defnyddio i ariannu'r bwlch mewn Arbedion Cyllideb ar gyfer rhan o'r flwyddyn sy'n deillio o amser paratoi ar gyfer cyflawni; Dim gyfraniadau pellach o'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd na'r balans gwaith dros y CATC, gan mai dim ond ateb "plastr" tymor byr y gall hwn fod, ond mae'r rhagolygon ariannol wedi newid yn sylweddol yn ystod 2022-23 ac efallai y bydd angen ailystyried y dull hwn.

1.5.1 RISGIAU ARIANNOL ALLWEDDOL A NODWYD YN ADRODDIAD CYLLIDEB Y CYNGOR SIR 2023-24

- Efallai na fydd blaenoriaethau'r Cabinet a nodir yn y Rhaglen Weinyddu newydd yn fforddiadwy oherwydd y rhagolygon ariannol sy'n gryn her dros gyfnod y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.
- Cadarnheir bod Dyfarniadau Cyflog Cenedlaethol a Chyfraniadau Pensiwn Cyflogwyr o fewn lefelau a gyllidebwyd ar gyfer 2023-24, ond gallent fod yn uwch na'r hyn a gyllidebwyd ar gyfer 2024-25 a'r CATC.

- Gall pwysau ychwanegol yn ystod y flwyddyn oherwydd y galw, cymhlethdod a chost Anghenion Dysgu Ychwanegol, Pecynnau Gofal Cymdeithasol mewn Gwasanaethau Plant ac Oedolion a Digartrefedd barhau i mewn i 2024-25.
- Pwysau ychwanegol yn ystod y flwyddyn oherwydd Brexit a Covid-19, nid yw'r rhyfeloedd yn yr Wcrain ac Israel, a'r argyfwng costau byw ar hyn o bryd yn hysbys felly mae risg sylweddol y bydd pwysau yn ystod y flwyddyn yn datblygu yn ystod 2023-24 ac yn parhau i mewn i 2024-25.
- Nid oedd angen y swm wrth gefn a gyllidebwyd ar gyfer 2023-24 i dalu am y pwysau cyllidebol a oedd yn ymwneud â dyfarniadau cyflog addysgu 2022-23 gan bod hyn wedi cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru. Fodd bynnag, mae'r arwyddion presennol gan Lywodraeth Cymru'n awgrymu mai grant untro oedd yr arian grant a gafwyd ac nad oes cyllid yn trosglwyddo i'r Grant Cynnal Refeniw; ac nad oes arian grant ychwanegol ar gael ar gyfer blyneddod ariannol 2023-24 na 2024-25 a fydd yn rhoi pwysau ychwanegol ar gyllideb 2024-25. Ni chynhwysir unrhyw arian wrth gefn arall yn y CATC, ac mae angen talu unrhyw bwysau ariannol ychwanegol yn ystod y flwyddyn o arbedion yn ystod y flwyddyn neu gronfeydd wrth gefn.
- Efallai y bydd cyfradd casglu'r Dreth Gyngor yn is na'r hyn a gyllidebwyd.
- Gallai Ôl-ddyledion Rhent barhau i gynyddu
- Gall costau Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor gynyddu.
- Efallai na fydd Arian Grant yn cael ei wireddu.
- Bydd lleihau'r Gweithlu yn cael effaith uniongyrchol ar y gwasanaethau a ddarperir.
- Costau Ariannu Cyfalaf yn dod yn anfforddiadwy – mae hyn wedi'i liniaru drwy gyflwyno cap o £14.51m y flwyddyn, i'w gynyddu gan chwyddiant o 2021-22 (£15.98m ar gyfer 2023-24); gydag argymhelliad i'r Cyngor i symud 5.3% o Wariant Net wedi'i gyllidebu o 2024-25 yn cael ei gyflwyno gan y Cabinet ar 6 Tachwedd 2023.
- Mae sail ac amcanestyniadau'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cael eu diwygio – mae hyn wedi cael ei liniaru trwy gyflwyno monitro a diweddarau chwarterol, gyda rhywfaint o gynllunio cynaliadwyedd ariannol tymor hwy'n cael ei wneud.
- Costau sy'n gysylltiedig â chyflawni ymrwymiad y Cyngor i garbon sero net erbyn 2030
- Setliad Cyllid Allanol Cyfun Llywodraeth Leol - gall Setliad Dros Dro 2024-25 fod yn wahanol i ddyraniadau cyllid dangosol.

1.6 DIGWYDDIADAU WEDI'R CYFNOD ADRODD

Dim.

1.7 CASGLIAD

Er gwaethaf y lefelau eithriadol o uchel o chwyddiant a dyfarniadau cyflog heb eu cyllidebu a brofwyd yn ystod 2022-23, llithriad y Rhaglen Gyfalaf a lefel uchel o swyddi gwag parhaus, parhaodd sefyllfa ariannol y Cyngor i wella drwy gydol y flwyddyn, gan arwain at sefyllfa Alldro o danwariant o £2.9m, ar ôl cyfrifo am gyfraniadau i'r cronfeydd wrth gefn ac ohonynt.

Gellir priodoli'r sefyllfa alldro well yn bennaf i'r ffaith bod lefel uchel barhaus o swyddi gwag yn gwrthbwysu costau cyflog ychwanegol a chwyddiant prisiau, a'r llithriant yn y Rhaglen Gyfalaf gan arwain at oedi cyn ysgwyddo costau benthyca a gwell incwm buddsoddi. Bydd y tanwariant o £2.9m

yn cael ei briodoli i'r Gronfa Fenter i ddarparu adnoddau i'r Cyngor fuddsoddi mewn prosiectau gwella ac i wireddu cyfleoedd i osgoi costau / gwneud arbedion cyllidebol yn y dyfodol.

Er bod cynyddu cronfeydd wrth gefn bob amser yn gadarnhaol, rhaid inni gofio y bydd y bwlch cyllido a ragwelir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2023-24 i 2026-27 yn debygol o gynyddu oherwydd nad yw'r lefelau chwyddiant presennol yn lleihau cyn gynted ag y rhagwelir, a'r argyfwng costau byw, felly, mae angen inni barhau i fynd i'r afael â'r heriau ariannol hyn a symud y Cyngor i sefyllfa ariannol gynaliadwy dros y tymor canolig a'r tymor hwy. Bydd hyn yn anochel yn arwain at orfod gwneud rhai penderfyniadau anodd iawn, gan swyddogion ac aelodau, ac ni ddylid defnyddio'r sefyllfa Alldro gadarnhaol i guddio'r heriau ariannol sydd o'n blaenau.

Ers dyfodiad pandemig Covid-19, mae lefel ac oedran dyledion heb eu talu wedi bod yn cynyddu'n raddol, mae'r duedd hon wedi dechrau gwrthdroi yn 2022-23 gyda'r mwyafrif o wasanaethau'n profi gostyngiad yn lefel eu gofyniad am ddarpariaeth drwg-ddyledion ar gyfer dyledion heb eu casglu gan ddyledwyr masnach.

Os oes angen rhagor o wybodaeth arnoch am ein Datganiad o Gyfrifon, cysylltwch â'r Cyfarwyddwr Adnoddau, Cyngor Sir Penfro, Neuadd y Sir, Hwlfordd, SA61 1TP. Bydd ein Datganiad Cyfrifon hefyd ar gael ar wefan y Cyngor.

Jonathan Haswell
FCCA
Cyfarwyddwr Adnoddau

2.0 ADRODDIAD YR ARCHWILYDD

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynnyddol 2022-23

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Cyngor Sir Penfro sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
Ebrill 2024

1 Capital Quarter
Caerdydd
CF10 4BZ

3.0 DATGANIAD O GYFRIFON

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynnyddol 2022-23

3.0 DATGANIAD O GYFRIFON

3.1 DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU

CYFRIFOLDEBAU'R CYNGOR

Mae gofyn i'r Cyngor wneud y canlynol:

- Gwneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod gan un o'i swyddogion gyfrifoldeb dros weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y cyfryw swyddog yw'r Cyfarwyddwr Cyllid.
- Rheoli ei faterion i sicrhau defnyddio adnoddau'n ddarbodus, effeithlon ac effeithiol a gwarchod ei asedau.
- Cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

CYFRIFOLDEBAU'R CYFARWYDDWR CYLLID

Y Cyfarwyddwr Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi datganiad cyfrifon yr awdurdod yn unol ag arferion priodol ar sail Cod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod).

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi gwneud y canlynol:

- dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna'u cymhwyso'n gyson;
- barnu a gwneud amcangyfrifon oedd yn rhesymol a doeth;
- cydymffurfio â Cod yr awdurdod lleol.

Mae'r Cyfarwyddwr Cyllid hefyd wedi gwneud y canlynol:

- cadw cyfrifon priodol oedd yn gyfoes;
- cymryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu twyll ac anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y CYFARWYDDWR CYLLID

Mae Datganiad Cyfrifon Cyngor Sir Penfro am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2023 yn Adrannau 4-14, a chaiff ei gynhyrchu yn unol â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (Diwygio). Mae'r Rheoliadau'n pennu cynnwys y Datganiad Cyfrifon ac ar y cynnwys yn unig y caiff barn yr Archwiliad ei mynegi.

Tystiaf fod y cyfrifon yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Penfro fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2023 a'i incwm a gwariant am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2023 ac atodaf fy llofnod i'r Datganiad yn unol â Rheoliad 10(1).

J HASWELL FCCA

Cyfarwyddwr Adnoddau

YDDIAD: 21 Rhagfyr 2023

HYSBYSU A CHYMERADWYO

Adroddir y cyfrifon hyn, a gyhoeddwyd i ddechrau ar 15 Rhagfyr 2023, i'r Cyngor Llawn i'w cymeradwyo ar Mai 2024, ar ôl i'r Archwiliad Blynnyddol ddod i ben. Dangosir y dystysgrif archwilio yn adran 2.0.

Cynghorydd Simon Hancock

Cadeirydd y Cyngor

Dyddiad: 9 Mai 2024

4.0 DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD EGWYDDORION SYLFAENOL

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynnyddol 2022-23

4.0 DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD - EGWYDDORION SYLFAENOL

Caiff y safonau cyfrifyddu, cysyniadau, barnau beirniadol a pheryglon cynhenid, a pholisïau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r Datganiadau Ariannol craidd eu cyflwyno yn Adran 8.0.

4.1 SAFONAU CYFLWYNO ADRODDIADAU ARIANNOL

Mae'r Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol a Safonau Eraill a gyhoeddwyd wedi'u cymhwyso fel sy'n ofynnol o dan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol 2022-23, ac mae'r Datganiad o Gyfrifon a nodir yn Adrannau 4-15 wedi'i baratoi yn unol â'r Cod.

Mae'r Cod Ymarfer yn gofyn bod yr Awdurdod yn dadlennu gwybodaeth berthnasol i effaith newid cyfrifyddol fydd yn ofynnol oherwydd safon newydd a gyhoeddwyd ond na fabwysiadwyd eto gan y Cod ar gyfer y flwyddyn ariannol berthnasol.

SAFONAU CYFRIFYDDU WEDI'U CYHOEDDI OND HEB EU MABWYSIADU ETO

Bydd awdurdod yn datgelu gwybodaeth yn ymwneud ag effaith newid cyfrifyddu a fydd yn ofynnol gan safon newydd sydd wedi'i chyhoeddi ond heb ei mabwysiadu eto. Rhaid i awdurdod ddarparu gwybodaeth hysbys neu rhesymol amcangyfrifadwy sy'n berthnasol i asesu'r effaith bosibl y bydd cymhwyso'r IFRS newydd yn ei chael ar ddatganiadau ariannol yr awdurdod gan gynnwys y datganiadau grŵp yn ystod cyfnod y cais cychwynnol. Mae'r gofyniad hwn yn berthnasol i safonau cyfrifeg sy'n dod i rym am flynyddoedd ariannol sy'n dechrau ar neu cyn 1 Ionawr y flwyddyn ariannol dan sylw (h.y. ar neu cyn 1 Ionawr 2023 ar gyfer 2023-24). Ar gyfer y datgeliad hwn, mae'r safonau a gyflwynwyd gan God 2023-24 yn cynnwys:

- a) Diffiniad o Amcangyfrifon Cyfrifeg (Diwygiadau i IAS 8) a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2021.
- b) Datgelu Polisiâu Cyfrifeg (Diwygiadau i IAS 1 a Datganiad Ymarfer IFRS 2) a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2021.
- c) Treth Gohiriedig sy'n gysylltiedig ag Asedau a Rhwymedigaethau sy'n codi o Drafodiad Sengl (Diwygiadau i IAS 12) a gyhoeddwyd ym mis Mai 2021. Cod Ymarfer ar Gyfrifeg Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24 308.
- d) Diweddaru cyfeiriad at y Fframwaith Cysyniadol (Diwygiadau i IFRS 3) a gyhoeddwyd ym mis Mai 2020.

RHEOLIADAU AWDURDODAU LLEOL (CYLLID CYFALAF A CHYFRIFYDDU) (CYMRU) (DIWYGIAD) 2022 / DIWYGIAD I GOD CIPFA

Mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl ar hyn o bryd y daw'r offeryn statudol sy'n diwygio Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) 2003 i rym ym mis Rhagfyr 2022. Mae hyn yn dilyn trafodaethau helaeth ar effaith canlyniad ymgynghoriad y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth a'r Pwyllgor Cynghori ar Gyfrifon Awdurdodau Lleol (yr Alban) ar drin asedau seilwaith.

Mae'r Diweddariad yn diwygio Codau 2021-22 a 2022-23 (a gall fod yn berthnasol i gyfrifon awdurdodau lleol lle nad oes barn wedi'i rhoi eto) ac mae'n cynnwys manylebau ar gyfer Codau yn y dyfodol er y bydd y manylebau hyn hefyd yn cael eu cynnwys yn y Codau hynny er cyflawnrwydd. Cyhoeddodd y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ei ganllawiau cyfrifyddu terfynol yn gynnar ym mis Ionawr 2023.

Mae CIPFA wedi darparu Diweddariad i'r Cod a Manylebau ar gyfer Codau ar gyfer Asedau Seilwaith yn y Dyfodol (Diweddariad Tachwedd 2022) yn darparu manylebau diwygiedig ar y datgeliad ar gost gros a dibrisiant cronedig ar gyfer asedau seilwaith. Mae'r Diweddariad yn caniatáu rhyddhad dros

dro i awdurdodau lleol. Bydd y Rhyddhad Dros Dro ar gyfer adrodd ar gostau gros asedau seilwaith a dibrisiant cronedig yn berthnasol tan ddiwedd blwyddyn adrodd ariannol 2024/25 a bydd yn cael ei ymgorffori yng Nghodau 2023/24 a 2024/25. Rhagwelir y bydd yr ateb tymor hwy ar gyfer adrodd ar asedau seilwaith yn cael ei roi ar waith o 1 Ebrill 2025.

Fel sy'n ofynnol gan y cod wedi'i ddiweddarau, os yw'r awdurdod lleol yn penderfynu peidio â rhoi gwybod am gostau gros a dibrisiant cronedig oherwydd nad yw'r wybodaeth yn cynrychioli'n gywir y wybodaeth ofynnol ar gyfer asedau seilwaith, rhaid i'r nodyn datgelu ar eiddo, peiriannau a chyfarpar hysbysu hyn. Darperir hyn yn Adran 12.1.1.1.

5.0 CYSYNIADAU CYFRIFYDDU

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynnyddol 2022-23

5.0 CYSYNIADAU CYFRIFYDDU

Defnyddiwyd y cysyniadau cyfrifyddu treiddiol canlynol wrth baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd:

- Sail croniadau
- Busnes hyfyw

Mae nodweddion ansoddol gwybodaeth ariannol ddefnyddiol yn dal i gael eu defnyddio:

- Perthnasedd
- Cymaroldeb
- Gwiriadwyedd
- Amseroldeb
- Eglurder
- Perthnasedd
- Cynrychiolaeth Ffyddlon
 - Cyflawnder
 - Amhleidioldeb
 - Rhydd o wallau
- Uchafiaeth gofynion deddfwriaethol

6.0 BARNAU BEIRNIADOL

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2022-23

6.0 BARNAU BEIRNIADOL WRTH GYMHWYSO POLISIÂU CYFRIFYDDU AC AMCANGYFRIF PERYGLON

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifyddu yn Nodyn 8.0 mae'r Cyngor wedi gwneud penderfyniadau ynghylch y trafodion cymhleth a'r rhai sy'n cynnwys ansicrwydd yn y blynyddoedd a ddaw.

- Er bod cryn dipyn o ansicrwydd ynghylch faint o gymorth ariannol a gaiff llywodraeth leol yn y dyfodol, nid oes digon o dystiolaeth i ddod i gasgliad y gall hyn amharu ar unrhyw rai o asedau'r Cyngor o ganlyniad.
- Mae'r Cod yn ei gwneud yn ofynnol ailbrisio asedau bob 5 mlynedd o leiaf, ond rhaid eu hailbrisio'n fwy rheolaidd lle nad yw prisiad bob pum mlynedd yn ddigonol i aros gyfuwch â newidiadau materol mewn Gwerth Teg. Rôl "adolygiad o'r farchnad" yw adrodd ar symudiad mewn cost a / neu werth sy'n berthnasol i brisiadau asedau ers y dyddiad prisio. Os yw'r farchnad wedi newid a bod angen cynnal ailbrisiadau, bydd y rhain yn cael eu gwneud ar sail bwrdd gwaith. Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad prisio, ni nodwyd unrhyw ddiwygiadau pellach ar gyfer 2022-23.
- Dan rai amgylchiadau bu angen amcangyfrif y taliadau a wnaed yn y cyfrifon trwy ddefnyddio profiad hanesyddol, tueddiadau presennol ac ati. Fe all yr union ganlyniadau fod yn wahanol i'r hyn a dybiwyd ac effeithio, o ganlyniad, ar y taliadau a wneir yng nghyfrifon blynyddoedd a ddaw.
- Diwygiwyd yr amlen gyllido o £106.400m ar gyfer rhaglen Band B Cymunedau Dysgu Cynaliadwy gan Lywodraeth Cymru i £160.079m, gyda £86.829m yn ymwneud â'r Model Buddsoddi Cydfuddiannol (MBC) a £73.250m yn ymwneud â'r prosiectau cyfalaf. Nid yw hyn yn ddigonol i gwblhau'r holl brosiectau o fewn y Rhaglen Amlinellol Strategol (SOP) wreiddiol ac mae i'w briodoli'n bennaf i'r hinsawdd economaidd bresennol sydd wedi arwain at gostau cynyddol ar gyfer contractau a phroblemau capasiti'r farchnad, a gostyngiad yn yr elfen prosiectau cyfalaf sy'n werth £106.400m o ganlyniad i newid prosiectau Ysgolion Uwchradd a Chynradd Aberdaugleddau i'r model buddsoddi cydfuddiannol. Mae cost ragamcanol prosiect Ysgol Portfield yn fwy na'r cyllid prosiect cyfalaf sydd ar gael oherwydd bod £49.480m eisoes yn cael ei ddefnyddio ar gynlluniau presennol (Ysgol Uwchradd Wirfoddol a Reolir Hwlfordd a Waldo Williams). Bydd yn rhaid dod o hyd i'r diffyg trwy beirianeg gwerth neu fenthycia darbodus, gan gydnabod y risgiau ariannol sy'n gysylltiedig â'r cap ar gostau cyllido cyfalaf blynyddol.
- Bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor ar 14 Rhagfyr 2023 i newid y model ariannu ar gyfer Ysgolion Uwchradd a Chynradd Aberdaugleddau o'r llwybr cyllido Model Buddsoddi Cydfuddiannol i gyllido Cyfalaf. Yn ogystal ag ysgolion Aberdaugleddau; mae Prosiectau Cyfalaf Canolfan Ddysgu/Uned Cyfeirio Disgyblion Sir Benfro ac Ysgol Bro Preseli hefyd wedi'u cynnwys mewn Rhaglen Amlinellol Strategol i'w hystyried a'u cymeradwyo gan y Cyngor Llawn, cyn eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru.
- Llofnodwyd Trefniant Dinas-ranbarth Bae Abertawe yn cynnwys Cyngor Sir Penfro, Cyngor Sir Gâr, Castell-nedd Port Talbot Cyngor Sir a Chyngor Dinas Abertawe gan Brif Weinidog y DU ar 20 Mawrth 2017. Mae'n golygu gwario £1.3bn o fuddsoddiad preifat a chyhoeddus dros 15 mlynedd.

Ym mis Mehefin 2020 derbyniodd achos busnes prosiect Pembroke Dock Marine gymeradwyaeth i fod yn rhan o raglen gyffredinol Bargaen Dinas Bae Abertawe. Oherwydd amseriad y grant o £28.0 miliwn, bydd y prosiect hwn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor fenthycia £10.4 miliwn. Mae'r Cyngor wedi cytuno ar gyfraniad mwyafswm ariannol o £1.0

filiwn i gefnogi costau benthyca ar gyfer y prosiect. Llofnodwyd y cytundeb rhwng y Corff Cyfrifol a'r Cyngor ar 23 Chwefror 2021 a llofnodwyd y cytundebau rhwng y Cyngor a'r pedwar partner cyflenwi ar 2 Gorffennaf 2021.

Yn ogystal, mae yna 3 phrosiect rhanbarthol, Seilwaith Digidol, Cartrefi fel Gorsafoedd Pŵer a Sgiliau a Thalentau. Oherwydd amseriad y grant ar y prosiectau hyn, bydd yn ofynnol i'r Cyngor fenthyca.

- Yn dilyn etholiadau Mai 2022, yng Nghyfarfod Blynyddol y Cyngor ar 26 Mai 2022 ailbenodwyd yr Arweinydd gan ffurfio Cabinet newydd. Bydd Rhaglen Weinyddu newydd yn ei lle erbyn Ionawr 2023 a chymeradwywyd Strategaeth Gorfforaethol newydd, gan osod a mynegi amcanion llesiant y Cyngor ar gyfer 2023-28 gan y Cyngor ym mis Mai 2023.
- Mae Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor (CGDG) wedi'i ddangos yn gros yn segment Cost Gwasanaethau o'r Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant yn hytrach na'i ddangos yn net oddi ar Incwm y Dreth Gyngor yn segment Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol. Gan nad oes cyfeiriad penodol at y driniaeth gyfrifyddu briodol ar gyfer CGDG yng Nghod Ymarfer neu Ganllawiau Cyfrifyddu CIPFA, dibynnwyd ar IPSAS 23 – refeniw o Drafodion nad ydynt yn Gyfnewid (trethi a throsglwyddiadau). Mae'r safon hon yn berthnasol i gyrff y sector cyhoeddus a dywed y dylid penderfynu refeniw trethiant fel swm gros; ni ddylid ei leihau oherwydd treuliau y talwyd amdanynt drwy'r system drethi.
- Daeth Addysg drwy Weithio Rhanbarthol (GRhA), a oedd gynt yn gynghrair o hyd at chwe awdurdod lleol ond yn ddiweddarach pedwar, i ben ar 31 Mawrth 2022 gyda Partneriaeth, cynghrair o dri awdurdod lleol - Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro a Dinas a Sir Abertawe yn dechrau ar 1 Ebrill 2022 o dan gytundeb cyfreithiol newydd. Fel gydag GRhA, Cyngor Sir Penfro yw'r corff sy'n cyflogi staff y Bartneriaeth ac mae'n cynnal cyllid/cyfrifon y Bartneriaeth (gweler nodyn 10.7.4.4 ar gyfer elfen Cyngor Sir Penfro o Gyfrifon Partneriaeth), gan ddarparu gwasanaethau ariannol, archwilio mewnol, TGCh, AD a chymorth caffael i Bartneriaeth drwy gytundebau lefel gwasanaeth.

Mae'r prif feysydd peryglon i'w gweld yn y tabl canlynol:

Materion perthnasol i eitemau yn y casgliad cyfrifon cyfredol:		
Eitem	Perygl	Effaith Bosibl
Ymrwymadau Cytundebol	Meintoliad anghywir a sialens gyfreithiol	Tâl ychwanegol ar drethdalwyr yn y dyfodol
Darpariaethau	Meintoliad anghywir	Tâl ychwanegol ar drethdalwyr yn y dyfodol
Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu (Band A & Band B)	Tybiaethau costau anghywir Cynnydd mewn cyfraddau llog uwchlaw cyfraddau LGBT	Costau cytundebol uwch Taliad dyled uwch gan gostio mwy i drethdalwr
Asedau Di-gyfredol	Bywyd Defnyddiol Ansicrwydd Deunydd Prisio	Tâl dibrisiad anghywir Prisio Anghywir Asedau
Atebolrwydd Pensiwn	Tybiaethau actiwaraidd yn anghywir	Mwy o gyfraniadau Cyflogwr yn y dyfodol / tâl ychwanegol i drethdalwr yn y dyfodol
Mesur Diwygio Lles	Tybiaethau anghywir	Cynyddiad mewn costau gwasanaeth gan gynnwys
Newidiadau demograffig	Tybiaethau anghywir	Costau gwasanaeth a chytundebol uwch
Cymorth Grant	Colli grantiau Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU ac Ewrop	Darparu llai o wasanaeth

Materion a allai effeithio ar y cyfrifon yn y dyfodol:		
Eitem	Perygl	Effaith Bosibl
Llywodraethu	Penderfyniad heb ei wneud neu heb ei wneud mewn pryd	Gorwario / tanwario'r gyllideb a cholli cymorth grant
Trefniadau Cytundebol	Sefydliad mawr yn y sector preifat yn mynd mewn i Weinyddiaeth.	Oedi l ddarpariaeth gwasanaeth a chostau cynyddol.
Gweddnewid / Cyflenwi Gwasanaethau'n Wahanol	Ffyrdd newydd o weithio heb ddod â'r arbediadau ariannol a dybiwyd	Gorwario / tanwario'r gyllideb Trefniadau cyfrifyddu ar wahân
Ansicrwydd Prisio	Rhagdybiaethau anghywir Gwall Dynol yn ystod mewnbwn	Prisiadau anghywir yn y fantolen – drosodd/danodd
Asedau Isadeiledd	Camddehongli Cod Ymarfer wedi'i ddiweddarau	Barn archwilio amodol
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	Heb ystyried y ddeddf wrth wneud penderfyniadau	Cost camau unioni
Dinas-ranbarth Bae Abertawe	Pwysau ychwanegol yn CATC	Gofyniad cyllideb / gorwario
Ad-drefnu Ysgolion / Rhaglen Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu (Band B)/ Rhaglen Treigl Naw Mlynedd	Methu darparu'r gwasanaeth o fewn cyllidebau presennol Tybiaethau costau anghywir Prinder deunyddiau adeiladu a chynnydd mewn prisiau. Penderfyniad i barhau â MIM Tybiaethau ariannu anghywir gan gynnwys chwyddiant a chostau adeiladu.	Gorwario cyllidebol Costau cytundebol uwch
Ad-drefnu rhenti tai	Tybiaethau cynllun busnes Anghywir Torri terfynau incwm CRT	Costio mwy i denantiaid yn y Dyfodol Ymyrraeth Llywodraeth Cymru
Brexit	Risg cyfradd gyfnewid. Risg o dariffau masnach. Llai o gapasiti yn y farchnad gofal cymdeithasol gan ddarparwyr allanol	Costau cynyddol i wasanaethau yn arwain at oedi wrth ddarparu gwasanaethau oherwydd prinder cyflenwad nwyddau a gwasanaethau Cynnydd yn y gost i wasanaeth Gostyngiad yn y ddarpariaeth gwasanaeth
Trefniadau Cytundebol	Sefydliadau sector preifat mawr Ym mynd l ddwylo'r gweinyddwyr	Oedi l ddarpariaeth gwasanaeth a chostau cynyddol.

Materion a allai effeithio ar y cyfrifon yn y dyfodol:		
Eitem	Perygl	Effaith Bosibl
Cyllid Grant	Colli grantiau Llywodraeth Cymru ac Ewrop	Darparu llai o wasanaeth Costau cynyddol i wasanaethau
Effaith Covid-19	Llai o arian gan Lywodraeth Cymru a chodiadau Treth y Cyngor	Gostyngiadau cynyddol mewn costau/effeithlonrwydd dros gwasanaethau'r cyngor, blaenoriaethu gwasanaeth er mwyn sicrhau cyllideb gytbwys
Pont Cleddau	Nid yw iawndal o £60m dros 20 mlynedd yn cydnabod risg chwyddiant dros amser Gohiriwyd rhandaliadau blyneddol o £3m neu adfachu grantiau gan Lywodraeth Cymru	Cost gwasanaeth uwch dros amser Llai o lif arian a bwch yn y gyllideb
Rhyfel yn yr Wcrain	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd economaidd	Costau cynyddol darparu gwasanaeth a cholli incwm Cynnydd mewn dyledion drwg yn ymwneud â gwasanaethau a chasglu Treth y Cyngor
Argyfwng Costau Byw	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd economaidd	Costau cynyddol darparu gwasanaeth a cholli incwm Cynnydd mewn dyledion drwg yn ymwneud â gwasanaethau a chasglu Treth y Cyngor
Polisi'r Llywodraeth	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd economaidd Diwygio'r Dreth Gyngor	Costau uwch darparu gwasanaeth a cholli cynhyrchu incwm heb ei dalu gan gynnydd yn y setliad ariannol.
Cyfraddau Llog	Ansefydlogrwydd ac ansicrwydd economaidd	Bydd costau benthyca uwch yn cael effaith andwyol ar y gyllideb refeniw. I'r gwrthwyneb, bydd incwm buddsoddi yn elwa o gynnydd ffafriol mewn cyfraddau llog.
Ansicrwydd Prisio	Newidiadau sylweddol ym mhatrwm defnydd economaidd Rhagdybiaethau anghywir Gwall Dynol yn ystod mewnbyn	Angen adnoddau ychwanegol i gynnal prisiau ychwanegol Prisiau anghywir yn y fantolen – drosodd/danodd
Asedau Isadeiledd	Camddehongli Cod Ymarfer wedi'i ddiweddarau	Barn archwilio amodol

7.0 DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD CYDRANNAU A MANYLION

Y datganiadau ariannol craidd, a baratowyd gan ddefnyddio Safonau Rhyngwladol Cyflwyno Adroddiadau Ariannol, (IFRS) yw'r canlynol:

- Y Dadansoddiad o Wariant a Chyllido – gan ddangos y cymod rhwng sut mae gwariant blyneddol yn cael ei ddefnyddio a'i ariannu o adnoddau (sail arian) gan yr Awdurdod o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan yr Awdurdod yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol (sail IFRS).
- Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr – sy'n dangos y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol (sail IFRS) yn hytrach na'r gost a gyllidwyd mewn gwirionedd o drethiant. Caiff y cysoniad â'r sefyllfa drethiant, fel sy'n cael ei gynrychioli gan y gwir gyllid ar gael i'r Cyngor, ei ddangos yn y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid.
- Y Datganiad Symudiad Cronfeydd – sy'n dangos y symudiad yn y gwahanol gronfeydd sydd gan yr awdurdod, wedi'u dadansoddi rhwng cronfeydd defnyddiadwy a chronfeydd andefnyddiadwy sy'n cael eu dal at ddibenion cyfrifyddu ariannol.
- Y Fantolen – sy'n dangos y sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth o ran gwerth asedau a dyledion cydnabyddedig gan y Cyngor a'r cronfeydd sydd gan y Cyngor.
- Y Datganiad Llif Arian – sy'n crynhoi mewnloedd ac all-lifoedd arian a chywerthoedd arian parod gydag eraill yn deillio o drafodion cyllid a chyfalaf.

Nodiadau Esboniadol a Datganiadau Ariannol Atodol

Y rhain yw:

- Y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid.
- Nodiadau ar y datganiadau ariannol craidd
- Cyfrifon eraill sy'n cael eu paratoi neu reoli gan y Cyngor.
- Datganiad Incwm a Gwariant y Cyfrif Cyllid Tai, Symudiad ar Ddatganiad y Cyfrif Cyllid Tai a nodiadau esboniadol sy'n crynhoi'r trafodion cysylltiedig â Thai'r Cyngor.

Cyfrifon Grŵp

Pan fo hynny'n briodol, rhaid paratoi cyfrifon grŵp i adlewyrchu cyfanswm cost darparu gwasanaethau trwy gynnwys gwariant, incwm ac asedau a rhwymedigaethau priodol cyrff "atodol" y mae gan y Cyngor fudd a dylanwad perthnasol ynddynt. Ystyriwyd a oes angen cyfrifon grŵp a barnwyd nad ydynt yn angenrheidiol.

Ers 2014-15, ymgorfforwyd incwm a gwariant crynswth Pwll Dinbych-y-pysgod a'r gwerthoedd asedau sefydlog yn Natganiad Cyfrifon y Cyngor yn unol â'r Cod.

Mae rhagor o fanylion am drefniadau'r Cyngor ar y cyd yn cael eu cyflwyno yn nodiadau 10.7.4.4.

Dengys y datganiad hwn y cysoniad rhwng sut gaiff gwariant blyneddol ei ddefnyddio a'i gyllido o adnoddau (grantiau'r llywodraeth, rhenti, treth y cyngor a threthi busnes) gan awdurdodau lleol fel yr hysbyswyd i'r rheolwyr mewn cymhariaeth â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillwyd gan awdurdodau, yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol (sail IFRS). Mae hefyd yn dangos sut gaiff y gwariant hwn ei neilltuo at ddibenion penderfynu rhwng gwasanaethau'r

Cyngor. Caiff incwm a gwariant a gyfrifwyd dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol eu cyflwyno'n llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2021-22				2022-23		
Gwariant Clir Taladwy i'r Gronfa Gyffredinol a Gweddill CRT £000	Addasiadau rhwng y Sail Gyllido a Chyfrifyddu (Nodyn 9.1) £000	Gwariant Clir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr £000		Gwariant Clir Taladwy i'r Gronfa Gyffredinol a Gweddill CRT £000	Addasiadau rhwng y Sail Gyllido a Chyfrifyddu (Nodyn 9.1) £000	Gwariant Clir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr £000
99,436	1,229	100,665	Gwasanaethau Addysg	105,238	25,493	130,731
15,123	1,953	17,076	Gwasanaethau Plant	17,049	4,950	21,999
58,004	2,466	60,470	Gwasanaethau Oedolion	65,902	4,752	70,654
1,120	(86)	1,034	Gwasanaethau Tai	1,391	894	2,285
-	(26,066)	(26,066)	Tai'r Cyngor	-	4,371	4,371
8,951	6,827	15,778	Gwasanaethau Priffyrdd a Chludiant	10,096	6,214	16,310
5,444	2,436	7,880	Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	6,206	6,841	13,047
1,571	1,705	3,276	Gwasanaethau Cynllunio	2,270	7,134	9,404
15,808	2,945	18,753	Gwasanaethau Amglycheddol	16,504	3,426	19,930
14,391	(2,269)	12,122	Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	14,009	554	14,563
9,506	-	9,506	Cynllun Lleihau Treth Cyngor	9,482	-	9,482
289	16	305	Gwasanaethau Llys	334	64	398
-	-	-	Eiddo gwag tymor hir*	376	(376)	-
1,319	(1,253)	66	Cynllun Tai Fforddiadwy*	3,272	(3,141)	131
1,319	(423)	896	Cyfraniadau l'r Gymuned*	1,091	(186)	905
232,281	(10,520)	221,761	Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys CRT) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	253,220	60,990	314,210
8,240	17,370	25,610	Gwariant Gweithredu Arall	8,527	19,685	28,212
10,213	4,572	14,785	Cyllido a Buddsoddiad Incwm a Gwariant	8,985	4,558	13,543
(251,734)	(75,080)	(326,814)	Incwm trethiant a grantiau amhenodol*	(270,732)	(50,735)	(321,467)
(1,000)	(63,658)	(64,658)	(Gwarged) neu Ddiffyg	-	34,498	34,498

* Mae Premiwm Treth Gyngor Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor yn cael eu dangos ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi eu cyfuno yn nhablau'r Datganiad o Gyfrifon.

	2021-22 Gwariant Clir £000	2022-23 Gwariant Clir £000
Cronfa Gyffredinol Agoriadol a Gweddill CRT	(7,752)	(8,752)
llai / ynghyd â Gwarged neu (Ddiffyg) yn y Gronfa Gyffredinol a Gweddill CRT yn y flwyddyn	(1,000)	-
Cronfa Gyffredinol Derfynol a Gweddill CRT ar 31 Mawrth**	(8,752)	(8,752)

** Ar gyfer rhaniad o'r cydbwysedd hwn rhwng y Gronfa Gyffredinol a'r CRT gweler nodyn 7.3 Symudiad yn y Datganiad Cronfeydd Wrth Gefn

7.2 DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Dengys y datganiad hwn y gost economaidd o ddarparu gwasanaethau yn y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol, yn hytrach na'r swm i'w gyllido o drethiant. Bydd awdurdodau'n codi trethi yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i'r gost gyfrifyddol. Caiff y sefyllfa drethiant ei dangos yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd isod.

Mae modd crynhoi'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel a ganlyn:

7.2.1 GWARGED / DIFFYG AR WEITHREDIADAU PARHAOL

Sy'n dadansoddi yn ôl grwpiau gwasanaethau, yr incwm a gwariant arferol ar eitemau fel talu cyflogeion, costau cynnal gwasanaethau, taliadau cyfalaf, grantiau penodol i wasanaeth, rhenti, ffioedd a thaliadau.

Yn unol â gofynion y Cod, mae incwm a gwariant gweithredu gwasanaethau'n cynnwys y canlynol. Nid yw'r rhain yn ffurfio rhan o'r amcangyfrifon at ddibenion codi treth, heb beri unrhyw gost glir uniongyrchol i'r trethdalwr yn y flwyddyn, ond sy'n ofynnol i fesur cost economaidd sylfaenol gwasanaethau yn unrhyw flwyddyn:

- derbyniadau dan 10k yn deillio o werthu asedau. Caiff swm o £17k ei gynnwys yn incwm Craidd Corfforaethol a Democrataidd a neilltuwyd i Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn unol â pholisïau cyfrifyddu
- miscellaneous receipts not related to disposal of assets. Caiff swm o £57k ei gynnwys yn incwm Craidd Corfforaethol a Democrataidd a neilltuwyd i Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn unol â pholisïau cyfrifyddu
- caiff y costau "tybiannol" canlynol eu cynnwys hefyd sy'n cael eu "gwyrdroi allan" yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd:
 - gwariant cyllidol a gyllidwyd o gyfalaf trwy statud a grantiau
 - costau dibrisiad ac amhariad asedau sefydlog
 - costau pensiynau gwasanaeth presennol
 - buddiannau cyflogeion cronedig

7.2.2 GWARIANT GWEITHREDU ARALL AC INCWM A GWARIANT CYLLIDO A BUDDSODDI

Sy'n ychwanegu'r canlynol at y Gwarged / Diffyg mewn Gweithrediadau Parhaol:

- archebiannau ac ardollau
- gweithgareddau asiantaeth
- llog a dderbyniwyd ar fuddsoddiadau allanol a llog a dalwyd ar fenthyciadau allanol
- cost gostwng premiymau a gostyngiadau cysylltiedig ag ad-drefnu'r portffolio benthyciadau

Yn ogystal, mae'r Cod yn gofyn bod y costau canlynol, nad oes cyllideb ar eu cyfer naill ai am eu bod yn dybiannol neu nad ydynt yn peri unrhyw gost glir uniongyrchol i'r trethdalwr yn y flwyddyn, yn cael eu hychwanegu hefyd:

- cost glir llogau pensiynau
- enillion neu golledion ar wared asedau a chostau gwerthiannau.

7.2.3 TRETHIANT A GRANTIAU AMHENODOL

Sy'n dangos yr incwm a ddaw o drethiant cyffredinol ar ffurf cymorth cyllid ac incwm grantiau amhenodol eraill, trethi annomestig cenedlaethol a threth y cyngor. Caiff grant cyfalaf cyffredinol a chyfraniadau at ddibenion cyfalafol eu cydnabod fel incwm cyllidol dan y Cod.

7.2.4 INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR ARALL

Sy'n dangos y gwarged neu ddiffyg yn deillio ailbrisio asedau sefydlog ac ariannol ac ailfesur asedau a rhwymedigaethau pensiynau.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	Nodyn	2021-22			2022-23		
		Cyfanswm Cost Crynswth	Incwm	Cyfanswm Cost / Gwariant Clir	Cyfanswm Cost Crynswth	Incwm	Cyfanswm Cost / Gwariant Clir
		£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwasanaethau Addysg		136,018	(35,353)	100,665	163,070	(32,339)	130,731
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant		27,395	(10,319)	17,076	29,079	(7,080)	21,999
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion		100,801	(40,331)	60,470	102,968	(32,314)	70,654
Gwasanaethau Tai		31,292	(30,258)	1,034	31,009	(28,724)	2,285
Tai'r Cyngor		191	(26,257)	(26,066)	31,939	(27,568)	4,371
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant		28,265	(12,487)	15,778	28,833	(12,523)	16,310
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig		14,268	(6,388)	7,880	19,062	(6,015)	13,047
Gwasanaethau Cynllunio		13,354	(10,078)	3,276	27,007	(17,603)	9,404
Gwasanaethau Amgylcheddol		28,288	(9,535)	18,753	27,018	(7,088)	19,930
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill		16,771	(4,649)	12,122	21,026	(6,463)	14,563
Cynllun Lleihau Treth Cyngor		9,506	-	9,506	9,482	-	9,482
Gwasanaethau Llys		412	(107)	305	528	(130)	398
Y Dreth Gyngor Cartref		962	-	962	1,036	-	1,036
(Gwarged) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol		407,523	(185,762)	221,761	495,057	(177,847)	314,210
Gwariant Gweithredu Arall							
Archebiannau ac Ardollau	10.2			26,214			28,375
Enillion a Cholledion o Wared Asedau Anghyfredol				(604)			(163)
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi							
Llog Taladwy				9,600			9,353
Llog ac Incwm o Fuddsoddiad				(219)			(1,906)
Llog Pensiynau Clir	10.4.1			5,404			6,096
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol							
Grant Cynnal Cyllid (gan gynnwys Grant Arbennig)	10.1.1			(139,576)			(150,387)
Cyfran Cronfa NNDR				(42,233)			(45,870)
Trethdalwyr Lleol	10.1.3			(84,563)			(88,331)
Treth Cyngor Premiwm Ail Gartrefi				(2,878)			(5,516)
Eiddo Gwag Tymor Hir				(459)			(476)
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Cyffredinol	10.1.5			(57,105)			(30,887)
(Gwarged) neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau				(64,658)			34,898
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall							
(Gwarged) / Diffyg ar ailbrisio asedau anghyfredol	12.12.2			(105,380)			(36,354)
Ailfesur Rhwymedigaethau ac Asedau Pensiynau	12.12.5			(58,052)			(315,655)
Rhwymedigaethau Gohiriedig ar Bapur				1,933			-
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				(163,432)			(352,009)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				(228,090)			(317,511)

7.2.5 EITEMAU EITHRIADOL

Nid oedd unrhyw eitemau incwm neu wariant eithriadol yn 2022-23.

7.3 DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

Dengys y Datganiad hwn y symudiad yng ngwahanol gronfeydd y Cyngor yn ystod y flwyddyn, wedi'u dadansoddi rhwng cronfeydd defnyddiadwy (y rhai y mae modd eu defnyddio i dalu am wariant neu leihau trethiant lleol) a chronfeydd andefnyddiadwy eraill. Mae'r cronfeydd andefnyddiadwy'n cynnwys cronfeydd sy'n dal enillion heb eu sylweddu a cholledion sydd ond yn cael eu sylweddu pan gaiff asedau eu gwerthu a chronfeydd sy'n dal gwahaniaethau cyfrifyddu sydd eu hangen i gysoni'r gwahaniaethau rhwng cyflwyno adroddiadau ar sail gyfrifyddu IFRS a'r sail gyllido statudol.

Mae'r (Gwarged) / Diffyg ar ddarparu gwasanaethau'n adlewyrchu cost economaidd darparu gwasanaethau'r Cyngor, gyda rhagor o fanylion ohonynt yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar y dudalen ganlynol. Mae hyn yn wahanol i'r "sefyllfa drethiant" (symiau sy'n cael eu penderfynu wrth bennu treth y cyngor a rhenti tai) a godir ar Weddill y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Cyllid Tai sy'n cael ei ddangos gan y Cynnydd / Gostyngiad Clir cyn llinell y rosglwyddiadau i Gronfeydd a Glustnodwyd.

Gwirioneddol 2022-23	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol	Adnoddau'r Gronfa Gyffredinol a Glustnodwyd	Gweddill Gweithredol CRT	Adnoddau CRT a Glustnodwyd	Adnoddau Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiaid	Cronfeydd Annefniddiadwy	Cyfanswm Cronfeydd
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gweddill ar 31 Mawrth 2022	(8,000)	(76,577)	(752)	(13,686)	(13,292)	(112,307)	(508,961)	(621,268)
Addasiadau i'r Swm Agoriadol yn y Flwyddyn *	-	-	-	-	-	-	641	641
Gweddill ar 1 Ebrill 2022	(8,000)	(76,577)	(752)	(13,686)	(13,292)	(112,307)	(508,320)	(620,627)
(Gwarged) / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	34,294	-	204	-	-	34,498	-	34,498
	-	-	-	-	-	-	(352,009)	(352,009)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gwelwch 7.2.4)	34,294	-	204	-	-	34,498	(352,009)	(317,511)
Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Dan Reoliad (gwelwch 11.1)	(34,703)	-	969	-	(964)	(34,698)	34,698	-
(Cynnydd) a Gostyngiad Clir cyn Trosglwyddo (i) / o Gronfeydd	1,145	-	1,173	-	(964)	(200)	(317,311)	(317,511)
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	409	461	(1,173)	303	-	-	-	-
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	-	461	-	303	(964)	(200)	(317,311)	(317,511)
Gweddill ar 31 Mawrth 2023 (gwelwch 11.2.1 & 11.2.2)	(8,000)	(76,116)	(752)	(13,383)	(14,256)	(112,507)	(825,631)	(938,138)

*Ailddatgan i gynnwys atebolwydd pensiwn GRhA / Partneriaeth (fel awdurdod cyflogi)

Gwirioneddol 2021-22	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol	Adnoddau'r Gronfa Gyffredinol a Glustnodwyd	Gweddill Gweithredol CRT	Adnoddau CRT a Glustnodwyd	Adnoddau Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiaid	Cronfeydd Annefnfyddiadwy	Cyfanswm Cronfeydd
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gweddill ar 1 Ebrill 2021	(7,000)	(55,640)	(752)	(10,621)	(11,867)	(85,880)	(309,231)	(395,111)
(Gwarged) / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	(26,157)	-	(38,501)	-	-	(64,658)	-	(64,658)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	-	-	-	-	-	-	(161,499)	(161,499)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gwelwch 7.2.4)	(26,157)	-	(38,501)	-	-	(64,658)	(161,499)	(226,157)
Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Dan Reoliad (gwelwch 11.1)	5,888	-	33,754	-	(1,425)	38,217	(38,217)	-
(Cynnydd) a Gostyngiad Clir cyn Trosglwyddo (i) / o Gronfeydd	(20,269)	-	(4,747)	-	(1,425)	(26,441)	(199,716)	(226,157)
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	19,269	(20,937)	4,747	(3,065)	-	14	(14)	-
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	(1,000)	(20,937)	-	(3,065)	(1,425)	(26,427)	(199,730)	(226,157)
Gweddill ar 31 Mawrth 2022 (gwelwch 11.2.1 & 11.2.2)	(8,000)	(76,577)	(752)	(13,686)	(13,292)	(112,307)	(508,961)	(621,268)

7.4 Y FANTOLEN

Dengys y Datganiad hwn gwerth asedau a rhwymedigaethau cydnabyddedig y Cyngor ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r asedau clir (asedau llai rhwymedigaethau) yn cyfateb i'r canlynol:

- Cronfeydd defnyddiadwy sy'n cynnwys y gweddillion gweithredol a chronfeydd a glustnodwyd.
- Cronfeydd annefnfyddiadwy sy'n cynnwys cronfeydd yn dal enillion a cholledion heb eu sylweddau, lle byddai symiau'n dod ar gael i ddarparu gwasanaethau ond os caiff asedau eu gwerthu; a chronfeydd yn hwyluso'r addasiadau gofynnol rhwng y sail gyfrifyddu sy'n cael ei defnyddio wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon a'r sail gyllido statudol dan reoliad sy'n cael ei defnyddio i bennu treth y cyngor a rhenti tai.

Y Fantolen Fel Yr Oedd Ar 31 Mawrth	Nodyn	2021-22		2022-23	
		£000	£000	£000	£000
Asedau Anghyfredol:					
Eiddo, Cyfarpar ac Offer	12.1				
Eiddo Tai'r Cyngor	12.1.1.3	297,740		298,989	
Tir ac Adeiladau Eraill	12.1.1.3	488,922		511,185	
Isadeiledd	12.1.1.3	131,773		136,144	
Cerbydau / Cyfarpar / Offer	12.1.1.3	16,764		16,513	
Asedau Treftadaeth	12.1.1.6	847		1,118	
Asedau Cymunedol	12.1.1.3	527		557	
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	12.1.1.3	38,735		58,762	
Asedau Dros Ben		2,713		2,134	
Asedau Sefydlog			978,021		1,025,402
Asedau Anniriaethol	12.1.3		100		105
Dyledwyr Hirdymor	12.5.1		4,700		5,110
Ased Cronfa Bensiynau			-		51,040
Cyfanswm Asedau Hirdymor			982,821		1,081,657
Asedau Cyfredol:					
Buddsoddiadau Byrdymor	12.4	25,027		25,201	
Rhestri Eiddo a Gwaith ar y Gweill	12.3	1,487		1,520	
Dyledwyr Byrdymor a Rhagdaliadau	12.5.1	80,146		89,418	
Arian a Chywerthoedd Arian	12.6	49,557		36,249	
Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu	12.7	-		-	
Cyfanswm Asedau Cyfredol			156,217		153,288
Cyfanswm Asedau			1,139,038		1,234,045
Rhwymedigaethau Cyfredol:					
Benthyca Byrdymor Arall	12.5.2	(2,241)		(13,210)	
Credydwyr Byrdymor	12.5.2	(52,145)		(58,402)	
Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	12.5.3	(3,277)		(1,855)	
Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	12.5.3	(19,103)		(26,380)	
Darpariaethau	12.8.1	(2,418)		(2,667)	
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol			(79,184)		(102,514)
Cyfanswm Asedau Llai Dyledion Cyfredol			1,059,854		1,131,531
Benthyca Hirdymor	12.9.1	(203,301)		(191,470)	
Rhwymedigaethau Gohiriedig	12.10	(1,371)		(1,923)	
Rhwymedigaeth Glir y Gronfa Bensiynau	12.12.5	(233,914)		-	
Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor			(438,586)		(193,393)
Asedau Clir			621,268		938,138
Cronfeydd Defnyddiadwy					
- Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol	11.2.1		8,000		8,000
- Gweddill Gweithredol CRT	11.2.1		752		752
- Cronfeydd a Glustnodwyd a Derbyniadau Cyfalaf	11.2.1 & 11.2.2		103,555		103,755
Cronfeydd Annefnyddiadwy	12.12		508,961		825,631
Cyfanswm Cronfeydd			621,268		938,138

7.5 DATGANIAD LLIF ARIAN

Dengys y Datganiad Llif Arian y newidiadau mewn arian parod a chywerthoedd arian parod yn ystod cyfnod yr adroddiad, gan ddangos sut mae'r Cyngor yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chywerthoedd arian parod trwy ddsbarthu llifau arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi a chyllido.

Mae maint y llifau arian clir sy'n deillio o weithgareddau gweithredu clir yn ddangosydd allweddol o'r graddau y caiff gweithrediadau eu cyllido drwy drethiant ac incwm grant neu drwy dderbynwyr gwasanaethau a ddarparwyd gan yr Awdurdod.

Mae gweithgareddau buddsoddi'n cynrychioli i ba raddau y deilliodd llifau arian o adnoddau y bwriadwyd iddynt gyfrannu at gyflenwi gwasanaethau'r Cyngor yn y dyfodol.

Mae llifau arian sy'n deillio o weithgareddau cyllido'n ddefnyddiol ar gyfer rhagweld hawliadau ar lifau arian y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf i'r Cyngor.

Mae'r nodiadau ar y Llif Arian isod:

Symudiad Gweddillion Arian Parod	Fel yr oedd ar 31 Mawrth		Symudiad yn y Flwyddyn £000
	2022 £000	2023 £000	
Arian yn y Banc / (Dyledus)	-	-	-
Cywerth Arian Parod	48,756	36,694	(12,062)
Arian yn y Banc / Mewn Llaw	782	(578)	(1,360)
	49,538	36,116	(13,422)

Mae'r llifau arian ar gyfer gweithgareddau gweithredu'n cynnwys yr eitemau canlynol:	2021-22 £000	2022-23 £000
Llog a Dalwyd	9,731	9,434
Llog a Dderbyniwyd	(144)	(1,484)

Datganiad Llif Arian	2021-22		2022-23	
	£000	£000	£000	£000
Cysoni Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr â Llif Arian Cyllid Clir				
(Gwarged) / Diffyg Clir ar ddarparu gwasanaethau		(64,658)		34,498
Addasiadau i'r gwarged neu ddiffyg clir ar ddarparu gwasanaethau am symudiadau heblaw arian				
Addasiad y Flwyddyn Cynt	-		-	
Dibrisiad	(25,907)		(31,193)	
Amhariad a ailbriso	23,754		(14,366)	
Addasiadau i'r gronfa benswn	(26,902)		(30,060)	
Addasiadau eraill i offerynnau ariannol heblaw arian	97		44	
Cyfraniadau at ddarpariaethau	28		(249)	
Swm cario o asedau anghyfredol a werthwyd	(833)		(693)	
Symudiadau mewn dyledwyr cyllid, credydwyd, stociau ac ati	(3,190)		2,818	
		(32,953)		(73,699)
Addasiad ar gyfer eitemau sydd yn y gwarged neu ddiffyg clir ar ddarparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi a chyllido				
Derbyniadau o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	1,489		906	
Grantiau Cyfalaf	57,105		30,887	
Premiwm a dalwyd ar adbrynu dyled	-	58,594	-	31,793
Llif Arian Clir o Weithgareddau Gweithredu	-	(39,017)	-	(7,408)
Gweithgareddau Buddsoddi				
Prynu eiddo, cyfarpar ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	70,078		61,120	
Prynu buddsoddiadau byrdymor a hirdymor	-		-	
Derbyniadau o werthu eiddo, cyfarpar ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(1,489)		(906)	
Derbyniadau o fuddsoddiadau byrdymor a hirdymor	-		-	
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	(54,468)		(40,197)	
Llif Arian Clir o Weithgareddau Buddsoddi		9,120		20,017
Gweithgareddau Cyllido				
Derbyniadau arian o fenthycia byrdymor a hirdymor	(1,000)		(412)	
Taliadau arian parod ar gyfer lleihau'r rhwymedigaethau dyledus cysylltiedig â phrydlesi cyllidol a chontractau MCP ar y Fantolen	5,824		32	
Ad-daliadau benthyca byrdymor a hirdymor	1,692		1,194	
Llif arian clir o weithgareddau cyllido		6,516	-	814
(Cynnydd) / Gostyngiad Clir Mewn Arian Parod A Chywerthoedd Arian Parod		(23,381)		13,423
Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod hysbysu	(26,158)		(49,539)	
Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddiwedd y cyfnod hysbysu	49,539		36,116	
Cynnydd / (Gostyngiad) Mewn Arian Parod A Chywerthoedd Arian Parod		23,381		(13,423)

8.0 POLISI'AU CYFRIFYDDU

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynnyddol 2022-23

8.0 POLISIÂU CYFRIFYDDU

Adolygwyd y polisiâu cyfrifyddu sy'n cael eu defnyddio i baratoi'r Datganiadau Cyfrifyddu Craidd a'r Nodiadau Esboniadol a Datganiadau Ariannol Atodol sy'n dilyn trwy ddefnyddio Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol 2021-22.

8.1 EGWYDDORION CYFFREDINOL

Amcan y polisiâu cyfrifyddu a fabwysiadwyd fydd sicrhau bod y Datganiad Cyfrifon yn rhoi darlun "cywir a theg" o sefyllfa ariannol y Cyngor.

Bydd y cyfrifon yn cael eu paratoi'n unol â'r Cod Ymarfer diweddaraf ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol, a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA), (y Cod) a chadw at y Safonau ac Arferion Cyflwyno Adroddiadau Ariannol perthnasol, os na fydd yn dweud yn wahanol.

Bydd ffigurau'n cael eu cynnwys yn y Datganiadau Ariannol gan ddefnyddio'r confensiwn costau a bennwyd yn y safon gyfrifyddu briodol.

Bydd y polisiâu cyfrifyddu'n cael eu hadolygu yn ôl y gofyn o rai'r flwyddyn flaenorol i adlewyrchu newidiadau yng ngofyniad cyflwyno adroddiadau gydag unrhyw newidiadau o'r fath yn cael eu datgelu.

8.2 INCWM A GWARIANT

8.2.1 COSTAU A BUDDIANNAU CYFLOGEION

Bydd cyflogau'n cael eu codi ar gyfer y cyfnodau y maent yn berthnasol iddynt ac, os bydd angen, bydd amcangyfrifon o groniadau'n cael eu gwneud gan ddefnyddio cyfnodau cyflog blaenorol fel sail. Bydd addasiad yn cael ei wneud yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i gyfrif hawl absenoldeb cronedig.

8.2.2 CYFLENWADAU A GWASANAETHAU AC ATI

Mae'r Cyngor yn gweithredu trefn o groniadau a thaliadau cyfnewidiedig. Bydd credydwyd yn cael eu cronni erbyn diwedd cyfnod penodedig o'r flwyddyn ddilynol a thrwy gynnwys amcangyfrifon ar gyfer eitemau arwyddocaol sy'n dal heb eu talu bryd hynny ar sail dyfynbrisiau neu gostau'r gorffennol. Mae eithriad i'r egwyddor hon yn berthnasol i drydan a thaliadau cyfnodol tebyg sy'n cael eu codi ar ddyddiad darlleniad mesurydd yn hytrach na chael eu dosrannu rhwng blynyddoedd ariannol. Bydd y polisi hwn yn cael ei gymhwyso'n gyson bob blwyddyn ac, felly, nid yw'n cael effaith sylweddol ar gyfrifon unrhyw flwyddyn.

8.2.3 GWASANAETHAU CYMORTH

Yn gyffredinol bydd y seiliau canlynol yn cael eu defnyddio i godi ar gyfrifon cyllid gwasanaethau:

- Bydd costau gwasanaethau cymorth yn cael eu codi ar wasanaethau ar sail amcangyfrif o'r amser a dreuliwyd neu'r sail fwyaf priodol.
- Bydd costau cysylltiedig â swyddfeydd yn cael eu dyrannu ar sail meddiannu.
- Bydd costau eraill yn cael eu dyrannu ar sail gwariant cyfredol crynswth os nad oes unrhyw sail fwy gwrthrychol ar gael.
- Bydd y dyraniad costau i wasanaethau'n cael ei adolygu'n unig pan fu ad-drefnu sylweddol ar ddarparu gwasanaethau.

8.2.4 ARCHEBIANNAU AC ARDOLLAU

Bydd holl archebiannau ac ardollau'n ffurfio rhan o Warged / Diffyg y Cyngor ar ddarparu Gwasanaethau ac yn cael eu hysbysu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.2.5 INCWM

Bydd holl incwm sy'n ddyledus i'r Cyngor yn cael ei gyfrif amdano ar y dyddiad penodedig a'i gydnabod yn ôl gwerth teg. Bydd incwm Treth y Cyngor yn cael ei ddwyn i gyfrif ar sail cofnodion yn y Rhestr Brisio.

Cyfran yr Awdurdod o Gronfa Trethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR) sy'n cael ei hysbysu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r hyn sy'n cael ei hysbysu gan Lywodraeth Cymru. Ni fydd NNDR sy'n cael ei gasglu ar ran Llywodraeth Cymru'n ffurfio rhan o incwm y Cyngor a dyledwyr a chredydwyr cysylltiedig ar y Fantolen. Caiff holl gofnodion cysylltiedig eu cyfuno i gyfrif cronfa NNDR.

8.2.6 LLOG TALADWY

Bydd llog ar fenthycia'n cael ei gronni a chyfrif amdano yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn briodol pan fo'r effaith economaidd yn cael ei hadlewyrchu yn y cyfrifon heblaw i'r graddau y mae'n cael ei gyfalafu dan bolisi cyfrifyddu 8.16.

Bydd unrhyw addasiad cyfradd log effeithiol sy'n cael ei wneud o ran benthyciadau'r farchnad (gwelwch bolisi cyfrifyddu 8.10.2) yn cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol

8.2.7 LLOG DERBYNIADWY

Bydd yr egwyddorion canlynol yn berthnasol i log derbyniadwy:

Bydd llog a dderbyniwyd ar arian dros ben a fuddsoddwyd yn allanol yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ac oddi yno bydd arian yn cael ei neilltuo i'r canolynol:

- Y Cyfrif Cyllid Tai yn unol â'r gyfradd a bennwyd yn y rheoliadau
- Gweddillion Cronfa Ddirprwyedig Ysgolion yn unol â Chynllun y Cyngor ar gyfer Rheoli Ysgolion yn Leol
- Adnoddau wrth gefn a glustnodwyd os yw'n cael ei dybio'n briodol.

8.2.8 DYLEDWYR CYFFREDINOL

Bydd dyledwyr yn cael eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm derbyniadwy pan fo derbyniadau wedi cael eu cydnabod. Ym mwyafrif yr achosion, gwerth teg fydd y gwerth ariannol ond, yn achos dyledwyr hirdymor, bydd y gwerth yn cael ei ddisgowntio yn ôl y gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

Lle mae referniw wedi'i gydnabod ond nad yw arian wedi'i dderbyn, cofnodir dyledwr am y swm perthnasol yn y Fantolen. Lle na ellir setlo dyledion, ysgrifennir cydbwysedd dyledwyr a chodir tâl am referniw ar gyfer yr incwm na allai gael ei gasglu.

Ni fydd incwm grant y cytunwyd arno mewn egwyddor yn cael ei gronni nes bod derbynny y grant wedi'i gymeradwyo.

8.2.9 CREDYDWYR CYFFREDINOL

Bydd credydwy'r yn cael eu cydnabod ar y Fantolen a'u mesur yn ôl gwerth teg y swm taladwy pan gafodd nwyddau eu cyflenwi neu wasanaethau eu rhoi. Ym mwyafrif yr achosion, gwerth teg fydd y gwerth ariannol ond, yn achos credydwy'r hirdymor, bydd y gwerth yn cael ei ddisgowntio yn ôl y gyfradd briodol i adlewyrchu gwerth teg. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.3 GWEITHREDIADAU CAFFAELEDIG A DARFODEDIG

Bydd incwm a gwariant mewn cysylltiad â gweithrediadau caffaeledig a darfodedig perthnasol yn cael eu dangos ar wahân ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Bydd unrhyw rwymedigaethau'n cael eu henwi mewn nodiadau ar y Fantolen.

8.4 ARIAN PAROD A CHYWERTHOEDD ARIAN PAROD

Yn cael eu cynrychioli gan gronfeydd sy'n cael eu dal ar gyfer ymrwymadau arian parod byrdymor yn hytrach na'u buddsoddi at ddibenion eraill, ac sy'n hawdd eu newid i symiau hysbys o arian parod. Bydd faint o arian parod a chywertoedd arian parod sy'n cael eu diffinio felly'n cael eu pennu trwy gyfeirio at y rhagolygon llif arian dyddiol.

8.5 BUSNES HYFYW, EITHRIADOL, EITEMAU ANGHYFFREDIN, ADDASIADAU'R FLWYDDYN CYNT

Bydd y Datganiadau Ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes hyfyw oni bai fod bwriad gan y llywodraeth na fydd y gwasanaethau'n cael eu darparu mwyach.

Eitemau anghyffredin - Ni fydd unrhyw eitemau incwm neu wariant yn cael eu trin fel anghyffredin. Felly, bydd holl eitemau'n cael lle ar un o linellau penodedig y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau neu'r Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

Eitemau eithriadol – pan fo eitemau incwm a gwariant yn berthnasol, bydd eu natur a'u maint yn cael ei ddatgelu ar wahân, naill ai ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu yn y nodiadau ar y cyfrifon.

Oni bai y cymeradwywyd fel arall gan y Cod, bydd addasiadau cyfnod blaenorol perthnasol yn peri ailddatgan ffigurau'r flwyddyn cynt a datgelu'r effaith.

8.6 DIGWYDDIADAU AR ÔL CYFNOD YR ADRODDIAD

Os yw'n berthnasol ar ddyddiad y Fantolen, bydd digwyddiadau perthnasol ar ôl diwedd cyfnod yr adroddiad yn newid y Datganiad Cyfrifon. Bydd digwyddiadau eraill yn cael eu datgelu gydag amcangyfrif o'r effaith ariannol debygol. O'i newid ar ôl ei gyhoeddi cyn cwblhau archwiliad, bydd y swyddog ariannol cyfrifol yn ailardystio bod y Datganiad Cyfrifon diwygiedig yn disodli'r un a gyhoeddwyd o'r blaen. Bydd perthnasedd yn cael ei ddiffinio fel y swm a amcangyfrifwyd gan Archwilio Cymru yn unrhyw flwyddyn, sef 1% o wariant crynswth ac eitemau sy'n cael eu hystyried o natur sensitif.

8.7 COSTAU AR GYLLID AM ASEDAU ANGHYFREDOL

8.7.1 ENILLION WRTH AILBRISIO

At ddibenion cyfrifo enillion a cholledion, y gost hanesyddol fydd gwerth presennol asedau unigol ar 31ain Mawrth 2007. Ym mwyafrif yr achosion bydd enillion wrth ailbrisio'n cael eu credydu i'r Gronfa Ailbrisio heblaw pan fo amhariad blaenorol wedi cael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Dan yr amgylchiadau hyn bydd y cynnydd yn cael ei gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'i gymhwyso i weddill y golled gysylltiedig a gofnodwyd yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd unrhyw gynnydd sy'n weddill heb ei gymhwyso'n cael ei gredydu i'r Gronfa Ailbrisio.

8.7.2 COLLEDION AILBRISIO AC AMHARIAD

Caiff asedau eu hasesu bob blwyddyn am arwyddion o amhariad ac, os oes arwyddion a'r gwahaniaeth mewn gwerth cario'n berthnasol, caiff colled amhariad ei chydabod (yn unol â'r paragraff isod).

Caiff colledion sy'n deillio o ailbrisiadau ac amhariadau nad oes modd eu llyncu gan enillion ailbrisio cronedig eu codi ar wasanaethau. Heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor bydd hyn yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.7.3 DIBRISIAD

Ac eithrio Eiddo Buddsoddi ac Asedau Treftadaeth sydd â bywydau amhenodol, ac Asedau'n Cael eu Hadeiladu nad ydynt mewn defnydd gweithredol, bydd dibrisiad ar holl asedau anghyfredol gyda bywyd defnyddiol cyfyngedig a, phan fo hynny'n berthnasol, bydd cydrannau ar wahân o'r ased yn cael eu nodi at ddibenion dibrisiad.

Bydd gwerth disgowntiedig clir Tai'r Cyngor yn cael ei ddosrannu rhwng tir ac adeiladau cyn cyfrifo dibrisiad.

Bydd y dull llinell syth yn cael ei ddefnyddio i amcangyfrif dibrisiad sydd i'w godi o'r dyddiad pan ddaw'r ased ar gael i'r gwasanaeth priodol i'w ddefnyddio yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor bydd hyn yn cael ei wyrdroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Mae enillion ailbrisio hefyd yn cael eu dibrisio, gyda swm sy'n hafal i'r gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth cyfredol a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi bod yn daladwy yn seiliedig ar drosglwyddo eu cost hanesyddol bob blwyddyn o'r Gronfa Ailbrisio i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.8 BUDDIANNAU CYFLOGEION

8.8.1 BUDDIANNAU YN YSTOD CYFLOGAETH

Budd-daliadau gweithwyr tymor byr yw'r rhai sydd i fod i gael eu setlo o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys budd-daliadau fel cyflogau a chyflogau, gwyliau blyneddol â thâl, absenoldeb salwch â thâl a bonysau ar gyfer gweithwyr presennol. Mae'r rhain yn cael eu cydnabod fel cost am wasanaethau yn y flwyddyn y mae gweithwyr yn rhoi gwasanaeth i'r Cyngor. Gwneir cronriad am gost yr hawl i wyliau a enillwyd gan gyflogeion ond ni chaiff ei gymryd cyn diwedd y flwyddyn ariannol y gall gweithwyr ei gario ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Codir tâl ar y cronriad i'r llinell Cost Gwasanaeth berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ond yna caiff

ei wrthdroi trwy'r Datganiad Symud mewn Wrth Gefn fel y codir tâl ar fuddion gwyliau i referniw yn y flwyddyn ariannol y mae'r absenoldeb gwyliau'n digwydd.

8.8.2 BUDDIANNAU TERFYNIAD

Mae buddion terfynu yn symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Cyngor i derfynu cyflogaeth Swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad Swyddog i dderbyn diswyddo gwirfoddol ac fe'u codir ar sail cronïadau i'r llinell Cost Gwasanaeth berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, pan fo'r Cyngor yn amlwg wedi ymrwymo i derfynu cyflogaeth Swyddog neu grŵp o Swyddogion neu wneud cynnig i annog diswyddo gwirfoddol. Pan fo buddion terfynu yn cynnwys gwella pensiynau, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i falans Cronfa y Cyngor gael ei godi o'r swm sy'n daladwy gan y Cyngor i'r gronfa bensiwn neu'r pensiynwr yn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â'r safonau cyfrifeg perthnasol. Yn y Datganiad Symud mewn Cronfeydd Wrth Gefn, mae'n ofynnol i briodolddau i'r Gronfa Bensiwn ac oddi yno ddileu'r debydau tybiedig a'r credydau ar gyfer buddion terfynu gwella pensiwn a rhoi debydau yn eu lle am yr arian a dalwyd i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau o'r fath sy'n daladwy ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn.

8.8.3 COST PENSIYNAU

8.8.3.1 CRONFA BENSIYNAU DYFED

Mae gweithwyr y Cyngor yn aelodau o ddau gynllun pensiwn gwahanol. Roedd y ddau gynllun yn darparu buddion wedi'u diffinio i aelodau (cyfansymiau ymddeol a phensiynau), a enillwyd wrth i weithwyr weithio i'r Cyngor. Cynllun Pensiwn Athrawon, a weinyddir gan Bensiynau Athrawon ar ran yr Adran Addysg (DfE). Mae'r trefniadau ar gyfer y cynllun hwn yn golygu na ellir adnabod rhwymedigaethau ar gyfer budd-daliadau yn benodol i'r Cyngor fel arfer. Felly, cyfrifir am y cynllun fel pe bai'n gynllun cyfraniadau wedi'u diffinio ac ni chydabyddir unrhyw atebolrwydd am dalu budd-daliadau yn y Fantolen yn y dyfodol. Mae'r llinell Gwasanaethau Addysg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn gyfrifol am gyfraniadau'r cyflogwr sy'n daladwy i Bensiynau Athrawon yn y flwyddyn. Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol - mae gan weithwyr eraill hawl i fod yn aelodau o Gronfa Bensiwn Dyfed. Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei gyfrif fel cynllun buddion wedi'u diffinio:

- Mae rhwymedigaethau'r cynllun pensiwn y gellir eu priodoli i'r Cyngor wedi'u cynnwys yn y fantolen ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull uned a ragwelir h.y. asesiad o'r taliadau yn y dyfodol a weir mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yma gan gyflogaeth, yn seiliedig ar ragdybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, cyfraddau trosiant gweithwyr, a rhagamcanion enillion a ragwelir ar gyfer gweithwyr presennol.
- Mae rhwymedigaethau yn cael eu disgowntio i'w gwerth am brisiau cyfredol, gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt.
- Mae asedau'r gronfa bensiwn y gellir eu priodoli i'r Cyngor wedi'u cynnwys yn y fantolen am eu gwerth teg:
 - gwarannau a ddyfynnir - pris cynnig cyfredol
 - Gwarantau heb eu dyfynnu – amcangyfrif proffesiynol
 - Eiddo – gwerth y farchnad
- Mae'r newid yn yr atebolrwydd pensiynau net yn cael ei ddadansoddi i'r cydrannau canlynol:
 - Cost bresennol y gwasanaeth – y cynnydd mewn rhwymedigaethau o ganlyniad i nifer y blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd eleni – a ddyrannwyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r gwasanaethau y bu'r gweithwyr yn gweithio ar eu cyfer
 - Cost gwasanaeth yn y gorffennol – y cynnydd mewn rhwymedigaethau o ganlyniad i ddiwygiad neu gwtogi cynllun y mae ei effaith yn ymwneud â nifer y blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd yn y blynyddoedd cynharach – wedi'i ddebydu i'r Gwasanaethau Canolog yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr
- Llog net ar yr atebolrwydd budd-dal diffiniedig net (ased), h.y. cost llog net i'r Cyngor – y newid yn ystod y cyfnod yn yr atebolrwydd budd-dal diffiniedig net (ased) sy'n deillio o hynt

yr amser a godir i linell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr – cyfrifir hyn drwy gymhwyso'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir i fesur y rhwymedigaeth buddion diffiniedig ar ddechrau'r cyfnod i'r Rhwymedigaeth Budd-dal Diffiniedig Net (ASED) ar ddechrau'r cyfnod – gan ystyried unrhyw newidiadau yn yr Atebolrwydd Budd-dal Diffiniedig net (ased) yn ystod y cyfnod o ganlyniad i gyfraniadau a thaliadau budd-daliadau.

- Mesuriadau sy'n cynnwys:
 - Y ffurflen ar asedau'r cynllun – ac eithrio'r symiau sydd wedi'u cynnwys yn y budd net ar yr atebolrwydd budd-dal diffiniedig net (ased) – a godir i'r Gronfa Bensiwn ac Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Eraill
 - Anillion a cholledion actiwaraid – newidiadau yn yr atebolrwydd pensiynau net sy'n codi oherwydd nad yw digwyddiadau wedi cyd-daro â rhagdybiaethau a wnaed yn y prisiad actiwaraid diwethaf neu oherwydd bod yr actiwarïau wedi diweddarau eu rhagdybiaethau – a godir i'r gronfa Pensiynau ac Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Eraill:
- Cyfraniadau i'r gronfa bensiwn – arian parod a delir fel cyfraniad cyflogwr i'r gronfa bensiwn wrth setlo rhwymedigaethau; Nid yw'n cael ei gyfrif fel cost.
- Mewn perthynas â budd-daliadau ymddeol, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i falans Cronfa y Cyngor gael ei godi o'r swm sy'n daladwy gan y Cyngor i'r gronfa bensiwn neu'n uniongyrchol i bensiynwyr yn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn unol â'r safonau cyfrifeg perthnasol. Yn y Datganiad Symud mewn Cronfeydd Wrth Gefn, mae hyn yn golygu bod trosglwyddiadau i'r Gronfa Bensiwn ac oddi yno i gael gwared ar y debydau tybiedig a'r credydau ar gyfer buddion ymddeol a rhoi Debydau yn eu lle am yr arian a delir i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr am unrhyw symiau sy'n daladwy i'r gronfa ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n codi ar y Gronfa Bensiynau felly'n mesur yr effaith fuddiol y mae'n ofynnol i Gronfa y Cyngor roi cyfrif am fuddion ymddeol ar sail llif arian parod yn hytrach nag fel buddion a enillir gan weithwyr.
- Mae gan y Cyngor hefyd bwerau cyfyngedig i ddyfarnu buddion ymddeol yn ôl disgrisiwn os bydd ymddeoliadau cynnar. Mae unrhyw rwymedigaethau yr amcangyfrifir eu bod yn codi o ganlyniad i ddyfarniad i unrhyw aelod o staff (gan gynnwys athrawon) yn cael eu cronni ym flwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad ac yn cael cyfrif am ddefnyddio'r un polisïau ag sy'n berthnasol i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

8.9 STOCIAU A GWAITH AR Y GWEILL

Bydd stociau yn storfeydd y Cyngor yn cael eu prisiau fel yr isaf o gost a gwerth gwiredadwy net.

Bydd gwaith ar y gweill, gyda'r Cyngor fel contractwr, yn cael ei brisiau yn ôl gwerth teg swm y contract sy'n dderbyniadwy.

8.10 FINANCIAL INSTRUMENTS

Dosbarthiad Offerynnau Ariannol

Mabwysiadodd yr Awdurdod Offerynnau Ariannol IFRS 9 o 1 Ebrill 2018 ymlaen. Roedd 3 newid allweddol:

- **Ail-fesur benthyciadau wedi'u haddasu**

Mae'r Cyngor yn amorteiddio cost premiwm a gostyngiadau sy'n gysylltiedig ag aildrefnu dyledion gan ddefnyddio'r diystyru statudol gydag unrhyw symiau heb eu hamorteiddio yn cael eu dangos yn y cyfrif diystyru statudol (FIAA). Adolygwyd y driniaeth hon fel rhan o fabwysiadu IFRS 9. Mae'r Cyngor wedi defnyddio triniaeth gyfrifo briodol ac o ganlyniad nid oes angen newid triniaeth wrth drosglwyddo i Offerynnau Ariannol IFRS 9.

- **Amhariad ar Asedau Ariannol**

Cyfrifir colledion amhariad i adlewyrchu'r disgwyliad efallai na fydd llif arian yn digwydd oherwydd y gallai'r benthyciwr fethu â chydymffurfio â'i rwymedigaethau. Cydnabyddir hyn yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaeth fel amhariad ar enillion neu golled.

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu ymagwedd syml tuag at amhariad yn unol â'r Cod ac mae'n mesur y golled ar gyfer Dyledwyr Masnach yn ôl swm sy'n hafal i golled oes ddisgwyliedig gan ddefnyddio darpariaeth yn seiliedig ar gyfuniad o oed dyled a chyfraddau casglu hanesyddol. Mae'r dull hwn yn sicrhau cydnabyddiaeth gynnar o amhariad ar yr ased ariannol.

Mae benthyciadau i Drydydd Parti wedi'u hadolygu'n ofalus o dan y model colled credyd disgwyliedig newydd i sicrhau bod unrhyw golled credyd yn cael ei gydnabod yn gynnar. Pan yn ystyried gwybodaeth hanesyddol, gyfredol a blaengar nid oes gofyniad i gydnabod unrhyw golled credyd.

Ni fu unrhyw newid o ganlyniad i weithredu IFRS 9.

• Dosbarthiad Offerynnau Ariannol

Mae dosbarthiad Asedau Ariannol bellach yn cael eu pennu gan eu nodweddion a'r model busnes y cawsant eu caffael oddi tanynt. Mae yna 3 model:

a) Cost Amorteiddiedig

Mae'r ased ariannol yn cael ei ddal mewn model busnes a'i nod yw dal asedau ariannol er mwyn "casglu llif arian cytundebol". Taliadau o brif [gyfrifon] a llog yn unig yw llif arian.

b) Gwerth Teg Trwy Incwm Cynhwysfawr Arall

Mae'r ased ariannol yn cael ei ddal o fewn model busnes y mae ei amcan yn cael ei gyflawni trwy "gasglu llif arian cytundebol a gwerthu asedau ariannol"

c) Gwerth Teg Trwy Elw a Cholled

Pob cyfuniad arall o fodel busnes a llif arian cytundebol.

Offerynnau Ariannol	Cost Amorteiddiedig	Gwerth Teg (CI)	Gwerth Teg (P&L)
Asedau Ariannol			
Buddsoddiadau Tymor Byr	✓		
Galwad Banc / Cyfwerth ag Arian Parod	✓		
Dyledwyr			✓
Rhwymedigaethau Ariannol			
Benthycia Tymor Byr	✓		
Benthycia Hirdymor	✓		

Ar ôl yr adolygiad, nid oes angen newid triniaeth wrth drosglwyddo i IFRS 9.

8.10.1 YMRWYMIADAU ARIANNOL

8.10.1.1 CYDNABOD A MESUR

Bydd benthycia'n cael ei gydnabod pan gaiff yr arian parod ei dderbyn oddi wrth y rhoddwr benthyc a bydd yn cael ei fesur i ddechrau yn ôl gwerth teg, sef amcangyfrif o gost adbrynu'r ddyled.

Yn gyffredinol, bydd portffolio dyledion y Cyngor yn cael ei ddosbarthu a'i gofnodi ar y Fantolen fel ymrwymiad ariannol yn cael ei ddal am y gost wedi'i hamorteiddio. Yn ymarferol mae hyn yn golygu y bydd y ddyled a gododd y Cyngor o'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn cael ei chofnodi fel y prifswm ad-daladwy ynghyd â'r llog cronedig ar ddyddiad y Fantolen. O ran benthyciadau'r farchnad bydd y gwerth wedi'i amorteiddio'n cael ei amcangyfrif trwy addasu y gwerth aeddfedu i gyfrif llog cronedig ynghyd ag addasiad (addasiad cyfradd log effeithiol) i lyfnu effaith unrhyw

daliadau llog neu bremiwm grisiog sy'n ddyledus dros fywyd y benthyciadau. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud drwy'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a, heb fod wedi'i gyllido o adnoddau cyllid, bydd y swm yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

Yn achos benthyciadau Opsiynau Rhoddwyr a Chymerwyr Benthg (LOBO) bydd yn cael ei gymryd yn ganiataol y bydd y benthyciad yn parhau am eu cyfnod cytundebol llawn wrth gyfrifo'r addasiad, oni bai y cafwyd rhybudd gan y rhoddwr benthg y bydd y benthyciad yn cael ei alw'n ôl yn gynharach.

Bydd y portffolio dyledion, wedi'i fesur yn ôl gwerth teg, yn cael ei hysbysu mewn nodyn ar y Fantolen yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn.

Bydd unrhyw fenthyciadau di-log neu fenthyciadau a gymrwyd islaw cyfraddau'r farchnad yn cael eu hysbysu yn unol â pholisi cyfrifyddu 8.10.2.

8.10.1.2 DATGYDNABOD, ENILLION A CHOLLEDION ADBRYNU CYNNAR

Pan gaiff benthyciad ei adbrynu a/neu ei ddisodli / addasu'n sylweddol, bydd yr ymrwymiad yn cael ei drin fel pe bai wedi'i ddiddymu a'r benthyciad yn cael ei ddileu o'r Fantolen. Bydd unrhyw enillion a cholledion wrth ad-dalu neu dalu benthyciadau'n ôl yn gynnwys yn cael eu credydu a'u debydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ym flwyddyn yr adbrynu / setliad.

Fodd bynnag, mae rheoliadau'n caniatáu gwasgaru'r effaith ar Weddill y Gronfa Gyffredinol dros flynyddoedd a ddaw. Bydd y cynnydd / golled yn cael ei wasgaru dros y cyfnodau a bennwyd yn y rheoliadau. Bydd cysoni rhwng symiau a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r taliad clir sy'n ofynnol yn ôl rheoliad yn erbyn Gweddill y Gronfa Gyffredinol yn cael ei reoli trwy drosglwyddiad i neu o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

Pan fo ad-daliad wedi digwydd fel rhan o ad-drefnu'r portffolio benthyciadau sy'n golygu newid neu gyfnod offerynnau presennol nad yw'n sylweddol, bydd y premiwm neu ostyngiad yn cael ei dynnu o neu ychwanegu at gost y benthyciad newydd neu addasedig wedi'i hamorteiddio a bydd y trosglwyddiad i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cael ei wasgaru dros fywyd y benthyciad a newidiwyd trwy addasiad i'r gyfradd log effeithiol.

Diffiniad wedi'i addasu'n sylweddol fydd pan fo gwerth presennol llif arian clir (gan gynnwys premïymau a gostyngiadau) y trefniant newydd o leiaf 10% yn wahanol i werth presennol disgowntiedig gweddill y llifau arian dan y trefniant gwreiddiol.

Bydd addasiadau priodol yn deillio o adennill dyledion yn cael eu gwneud i Ddatganiadau'r Cyfrif Cyllid Tai yn unol â'r penderfyniad statudol perthnasol.

8.10.2 BENTHYCIADAU MEDDAL

8.10.2.1 BENTHYCIADAU

Pan fo'r Cyngor yn rhoi benthyciadau sy'n ddi-log neu islaw cyfraddau'r farchnad, bydd y benthyciad yn cael ei gofnodi i ddechrau yn ôl gwerth teg yn y cyfrifon trwy ddisgowntio derbyniadau arian parod y dyfodol yn ôl cyfradd gyfredol y farchnad a chodi'r gwahaniaeth rhwng yr arian a fenthycwyd a'i werth yn y farchnad (colli llog) ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd llog y farchnad sy'n ddyledus ymhob blwyddyn yn cael ei gyfrifo ar y gweddill disgowntiedig gan ddefnyddio cyfradd y farchnad a'i gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd cynnydd yn y llog a llog y farchnad, neu'r gwahaniaeth rhwng llog y farchnad a chytundebol, heb fod yn gostau priodol ar Gronfa'r Cyngor, yn cael eu gwyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.10.2.2 CYMRYD BENTHYG

Pan fo'r Cyngor yn cymryd benthyg arian yn ddi-log neu islaw cyfraddau'r farchnad, bydd y benthygiad yn cael ei gofnodi i ddechrau yn ôl gwerth teg yn y cyfrifon trwy ddisgowntio'r ad-daliadau arian parod yn y dyfodol yn ôl cyfradd gyfredol y farchnad a chredydu'r gwahaniaeth rhwng y benthygiad a'i werth yn y farchnad (ennill llog) i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd llog y farchnad sy'n ddyledus ymhob blwyddyn yn cael ei gyfrifo ar y gweddill disgowntiedig gan ddefnyddio cyfradd y farchnad a'i godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd y disgownt a llog y farchnad, neu'r gwahaniaeth rhwng llog y farchnad a chytundebol, heb fod yn gostau priodol ar Gronfa'r Cyngor, yn cael eu gwyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol.

8.10.3 BUDDSODDIADAU

8.10.3.1 CYDNABOD A MESUR

Bydd buddsoddiad yn cael ei gydnabod pan fo gan bwy bynnag sydd i dderbyn yr arian parod hawl gytundebol i'r ased a bydd yn cael ei fesur i ddechrau yn ôl gwerth teg, sef amcangyfrif o'r swm derbyniadwy pe bai'r buddsoddiad yn cael ei sylweddu. Bydd y portffolio buddsoddiadau, yn cael ei fesur yn ôl gwerth teg, yn cael ei hysbysu mewn nodyn ar y Fantolen yn dangos y symudiadau yn ystod y flwyddyn.

Yn gyffredinol bydd portffolio buddsoddiadau'r Cyngor yn cael ei ddosbarthu fel benthygiadau a symiau sy'n dderbyniadwy yn ôl eu cost wedi'i hamorteiddio. Yn ymarferol mae hyn yn golygu y bydd y buddsoddiadau sydd gan y Cyngor gydag eraill cymeradwy yn cael eu hysbysu yn ôl gwerth wedi'i amorteiddio trwy addasu'r prifsymiau a fuddsoddiwyd i ganiatáu cyfartalu'r ddychweleb dros fywyd y buddsoddiad. Bydd yr addasiad yn cael ei wneud drwy'r Datganiad Symudiad Cronfeydd i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol. Bydd unrhyw fuddsoddiadau ar gael i'w gwerthu'n cael eu hysbysu yn ôl gwerth teg yn unol ag IFRS13.

8.10.3.2 DATGYDNABOD, ENILLION A CHOLLEDION

Pan fo buddsoddiad yn cael ei sylweddu bydd yr ased yn cael ei ddileu o'r Fantolen. Nid yw'r mathau o fuddsoddiad sy'n gymeradwy i'r Cyngor yn caniatáu unrhyw gynnydd neu golled ar y

farchnad. Os digwydd colled yn deillio o fethiant gwrthbarti, bydd darpariaeth yn cael ei gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel mae rheoliad yn caniatáu.

8.10.4 SAIL TALIADAU AR GYFER AD-DALU DYLEDION

Bydd y lleiafswm (MRP) sy'n cael ei farnu'n ddoeth yn cael ei godi ar y Datganiadau Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer Cronfa'r Cyngor a'r CRT yn unol â chanllawiau statudol ac ar sail y Polisi Blyneddol Isafswm Darpariaeth Refeniw i'w gymeradwyo gan y Cyngor.

Blwyddyn	MRP Gwirfoddol Ychwanegol £'000	MRP Gwirfoddol Ychwanegol Cynyddus £'000
2022-23	-	1,633

8.10.5 CONTRACTAU GWARANTU BENTHYCIADAU ARIANNOL

8.10.5.1 CYDNABOD

Caiff gwarantau'n ymwneud â gallu parti arall i ad-dalu dyled eu cydnabod ar werth teg trwy godi tâl ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a sefydlu Cronfa Rhwymedigaeth Ariannol Wrth Gefn.

8.10.5.2 MESUR

Os na chaiff premiwm ei godi ar bwy bynnag sy'n ceisio'r warant, bydd y swm yn cael ei amcangyfrif trwy ystyried tebygolrwydd galw ar y warant. Caiff unrhyw swm sy'n cael ei warantu ei ailasesu a/neu ei amorteiddio bob blwyddyn i adlewyrchu amgylchiadau sy'n newid.

8.11 DYLEDION GOHIRIEDIG

Bydd dyledion sydd, trwy drefniant, yn daladwy rywbyrd yn y dyfodol trwy swm blynyddol dros gyfnod yn cael eu dangos ar wahân a'u dosbarthu fel dyledion hirdymor ar y Fantolen.

8.12 TROSI ARIAN TRAMOR

Pan fo'r Awdurdod wedi cyfranogi mewn trafodiad a nodwyd mewn arian tramor, caiff y trafodiad ei drosi i sterling ar y gyfradd gyfnewid sy'n berthnasol ar y dyddiad yr oedd y trafodiad yn effeithiol. Pan fo symiau mewn arian tramor yn aros yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn, cânt eu haildrosi ar y gyfradd gyfnewid ar 31 Mawrth. Caiff enillion neu golledion canlyniadol eu cydnabod ar linell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.13 GRANTIAU'R LLYWODRAETH A CHYFRANIADAU ERAILL

8.13.1 CYFFREDINOL

Bydd grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill yn cael eu cyfrif amdanynt ar sail croniadau, ar ôl cydymffurfio ag amodau eu derbyn a phan fo sicrwydd rhesymol y bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei dderbyn.

8.13.2 GRANTIAU A CHYFRANIADAU CYLLID

Pan fo grant neu gyfraniad cyllid wedi'i dderbyn, ac amodau'n disgwyl sylw ar ddyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei gydnabod fel derbyniad o flaen llaw. Pan fo amodau'r grant yn cael eu cyflawni bydd yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm a'i gyfateb yn y cyfrifon cyllid gwasanaethau gyda'r gwariant y mae'n berthnasol iddo. Bydd grantiau a chyfraniadau cyffredinol, e.e. Grant Cynnal Cyllid, ailddosbarthiad NNDR yn cael eu datgelu fel un neu fwy o eitemau ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

8.13.3 GRANTIAU A CHYFRANIADAU AT DDIBENION CYFALAFOL

Pan fo grant neu gyfraniad cyfalaf wedi'i dderbyn, ac amodau'n disgwyl sylw ar ddyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei gydnabod fel rhan o'r Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw. Pan fo'r amodau wedi cael eu cyflawni, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo o'r Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw a'i gydnabod fel incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm grantiau amhenodol.

Nid yw grantiau a chyfraniadau sy'n cyllido gwariant cyfalaf ac Asedau Rhoddedig a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn incwm priodol i'r Gronfa Gyffredinol neu'r Cyfrif Cyllid Tai a bydd cyfrif am y symiau hyn fel a ganlyn:

- Os gwnaed y gwariant sydd i'w gyllido o'r grant neu gyfraniad hwnnw erbyn dyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo o'r Gronfa Gyffredinol (neu'r Cyfrif Cyllid Tai) i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, gan adlewyrchu cymhwyso adnoddau cyfalaf i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.
- Pan na wnaed y gwariant sydd i'w gyllido o'r grant neu gyfraniad hwnnw erbyn dyddiad y Fantolen, bydd y grant neu gyfraniad yn cael ei drosglwyddo i'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig (yn adran cronfeydd defnyddiadwy'r Fantolen), gan adlewyrchu ei statws fel adnodd cyfalafol ar gael i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd. Rywbryd yn y dyfodol, pan fydd y gwariant yn digwydd, bydd y grant neu gyfraniad (neu ran ohono) yn cael ei drosglwyddo o'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf Anghymwysedig i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf, gan adlewyrchu cymhwyso adnoddau cyfalaf i gyllido gwariant. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.13.4 AD-DALU

Bydd unrhyw ad-daliad yn cael ei gymhwyso'n gyntaf i unrhyw dderbyniad neu gyfraniad a gafwyd o flaen llaw. I'r graddau y mae'r ad-daliad yn fwy nag unrhyw dderbyniad o'r fath o flaen llaw, neu os nad oes unrhyw dderbyniad o flaen llaw'n bodoli, bydd yr ad-daliad yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel traul. Bydd ad-daliad grant cyfalaf yn cael ei drosglwyddo o'r Gronfa Gyffredinol (neu'r Cyfrif Cyllid Tai) i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd y trosglwyddiad hwn yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.14 ASEDAU ANGHYFREDOL

8.14.1 CYDNABYDDIAETH

Bydd holl wariant ar gaffael, creu neu wella asedau anghyfredol yn cael ei gyfalafu yn y cyfrifon ond bod yr ased anghyfredol yn dod â buddiannau economaidd i'r Awdurdod yn y dyfodol a'r gwasanaethu sy'n cael eu darparu ganddo'n para am gyfnod o fwy na blwyddyn a bod modd ei fesur yn ddibynadwy. Bydd y costau hyn yn cynnwys gwariant dilynol sy'n gwella, disodli (rhan neu'r cyfan) neu wasanaethau'r ased.

Bydd cost gwaith atgyweirio a chynnal arferol sydd heb fod yn adeileddol cysylltiedig â gweithredu'r asedau sefydlog yn cael ei godi'n uniongyrchol ar gyfrifon cyllid gwasanaethau.

- Rhaid cyfrif am gydrannau tir ac adeiladau asedau anghyfredol ar wahân. Bydd asedau'n cael eu cydnabod ar sail cydrannau pan fo:
- cydran unigol yn berthnasol i gost a/neu weithredu'r ased hwnnw a bod amcangyfrif o fywyd defnyddiol y gydran honno'n sylweddol wahanol i gydrannau eraill yr ased.

Pan gaiff cydrannau eu disodli neu adfer, bydd y symiau cario presennol ar y Fantolen yn cael eu hanghydnabod cyn cydnabod y gydran newydd.

8.14.2 DOSBARTHIAD

Eiddo, Peiriannau ac Offer – yn cwmpasu holl asedau gyda sylwedd diriaethol (asedau diriaethol) sy'n cael eu dal i'w defnyddio wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau a gwasanaethau, ar rent i eraill, neu at ddibenion gweinyddol, a disgwyl eu defnyddio yn ystod mwy nag un cyfnod.

Eiddo Buddsoddi – yn cael ei ddal yn unig i ennill rhenti neu at ddibenion cynnydd cyfalaf neu'r ddau, i gael ei ddosbarthu fel Eiddo Buddsoddi.

Asedau Treftadaeth – yn cael eu dal a'u cynnal yn bennaf am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant, a'u cadw mewn ymddiried ar ran cenedlaethau a ddaw.

Asedau Rhoddedig – i gael eu cynnwys yn y dosbarth asedau priodol ar sail defnydd.

Mae asedau seilwaith yn asedau anaralladwy, a dim ond trwy ddefnydd parhaus o'r ased a grëwyd y gellir adennill gwariant arnynt, h.y. nid oes unrhyw obaith o werthu na defnydd amgen; mae enghreifftiau yn cynnwys priffyrdd, cynnal a chadw strwythurol ar briffyrdd, llwybrau troed, pontydd, ffyrdd parhaol, amddiffynfeydd arfordirol, cyflenwad dŵr a systemau draenio).

8.14.3 PRISIO DECHREUOL

Gwerthoedd Asedau Anghyfredol – i gael eu cydnabod i ddechrau am y gost gan gydnabod holl wariant ar sail croniadau sydd i'w briodoli'n uniongyrchol i ddod â'r ased i'w ddefnydd arfaethedig (RIBA cyfnod 3 ymlaen fel arfer).

Pan nad oes unrhyw amodau perthnasol i'r ased nad ydynt wedi'u cyflawni ar gyfer Asedau Rhodd neu Asedau a Gyfnewidiwyd am Gydnabyddiaeth Anariannol, caiff gwerth teg yr ased ei gydnabod ar y fantolen ac yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Caiff yr olaf ei drosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Pan fo amodau ynghlwm wrth ased rhodd caiff yr ased ei gydnabod ar y fantolen ac yn y Cyfrif Asedau Rhodd hyd nes y caiff yr amodau eu bodloni.

Asedau Treftadaeth – i gael eu prisio am y gost neu werth, trwy ddull priodol, os oes un ar gael.

8.14.4 PRISIO DILYNOL

Bydd mesur ar ôl cydnabyddiaeth ar y sail a argymhellwyd gan CIPFA ac yn unol â'r Egwyddorion Datganiadau Prisio Asedau a Nodiadau Esboniadol a gyhoeddwyd gan Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS):

- Bydd gwerth presennol Eiddo'n cael ei gynnwys ar y Fantolen, i'w ddiffinio fel yr isaf o werth gwiredadwy net yn ei ddefnydd presennol neu, yn absenoldeb marchnad weithredol oherwydd natur arbenigol yr ased, y gost amnewid ddibrisiedig.
- Bydd cost hanesyddol Peiriannau ac Offer yn cael ei gario am fel dirprwy dros werth presennol.
- Bydd gwerth presennol Tai'r Cyngor yn cael ei gynnwys ar y Fantolen yn eu defnydd presennol fel tai cymdeithasol sydd i'w ddeillio trwy ostwng gwerth y farchnad yn ôl ffactor sy'n adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng rhenti masnachol a chymdeithasol.
- Bydd gwerth teg Eiddo Buddsoddi'n cael ei gynnwys ar y Fantolen, i'w ddiffinio fel faint fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau llai cost ei werthu yn unol â gofynion IFRS13. Bydd asedau'n cael eu hailbrisio i werth teg cyn cael eu hailddosbarthu'n Eiddo Buddsoddi neu Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu.
- Bydd gwerth teg asedau dros ben yn cael ei gynnwys ar y fantolen, i'w ddiffinio fel faint fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau llai cost ei werthu yn unol â gofynion IFRS13.
- Bydd cost hanesyddol glir o ddibrisiad pan fo hynny'n briodol isadeiledd, asedau cymunedol, ac asedau'n cael eu hadeiladu at ddefnydd gweithredol, yn cael ei chynnwys ar y Fantolen.
- Mae CIPFA wedi darparu diweddariad i'r Cod a manylebau ar gyfer Codau ar gyfer Asedau Seilwaith yn y dyfodol (Diweddariad Tachwedd 2022) yn darparu manylebau diwygiedig ar y datgeliad ar gost gros a dibrisiant cronedig ar gyfer asedau seilwaith. Mae'r Diweddariad yn

caniatáu rhyddhad dros dro i awdurdodau lleol rhag datgelu cost gros a dibrisiant cronedig tan 31 Mawrth 2025.

- Bydd gwerth presennol unrhyw asedau a gafwyd am gydnabyddiaeth heblaw arian yn cael ei gynnwys ar y Fantolen.
- Yn gyffredinol bydd Asedau Treftadaeth yn cael eu prisio am eu cost hanesyddol neu drwy ddefnyddio'u gwerth a yswiriwyd fel dirprwy dros werth presennol.
- Ni fydd ailbrisiu'n digwydd ar adeg gwared.

Bydd prisio'n digwydd o fewn cyfnod o 5 mlynedd dreigl gyda newidiadau mewn gwerthoedd yn cael eu gwneud yn y flwyddyn pan fyddant yn digwydd, a 31^{ain} Mawrth fel y dyddiad gweithredol. Bydd newidiadau sylweddol ym mhatrwm treuliant economaidd sy'n digwydd i unrhyw ased sylweddol neu grŵp o asedau yn unrhyw flwyddyn yn cael eu cydnabod yn y flwyddyn honno.

Bydd yr asedau'n cael eu prisio gan brisiwr penodedig y Cyngor a fydd â chymwysterau priodol.

8.14.5 BYWYD ASED AU

Bydd gweddill bywyd defnyddiol asedau, wedi'i amcangyfrif ar sail cydrannau os yw hynny'n briodol, yn adlewyrchu cyfnod gweddill defnydd disgwylidig yr ased i'r Awdurdod a bydd yn cael ei benderfynu trwy ystyried y defnydd disgwylidig, traul ffisegol, oed, anarferiant, math o adeiledd, cyflwr, atgyweiriad a gwelliant, a chyfyngiadau cyfreithiol neu debyg ar ddefnyddio'r ased (e.e. terfyn prydles).

Bydd amcangyfrifon o weddill bywydau defnyddiol yn cael ei wneud bob blwyddyn, os yw hynny'n briodol, a phob tro y caiff yr ased ei ailbrisiu.

8.14.6 MÂN WARIANT

Bydd gwariant mwy na £10,000 neu wariant ar asedau gyda bywyd defnyddiol uwchlaw 12 mis yn cael ei gyfalafu.

8.15 ASED AU ANNIRIAETHOL

Yn gyffredinol, bydd gwariant ar bethau anniriaethol a brynwyd yn allanol ac asedau anniriaethol a ddatblygwyd yn fewnol yn cael eu codi ym mlwyddyn ei wario dan bennawd y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, yn achos asedau a ddatblygwyd yn fewnol, os oes tystiolaeth bod marchnad barod yn bodoli ac, yn y ddwy enghraifft, bod modd sicrhau amcangyfrif o fywyd defnyddiol cyfyngedig, bydd gwerth presennol yr ased yn cael ei hysbysu ac mae modd ei ddileu dros gyfnod sy'n gyson â threuliant buddiannau economaidd; bydd priodoldeb y cyfnod amorteiddio'n cael ei adolygu bob blwyddyn.

8.15.1 YMCHWIL A DATBLYGIAD

Bydd gwariant ar ymchwil a datblygiad yn cael ei ystyried fel rhan o weithrediadau sy'n parhau a'i ddileu fel arfer pan fydd yn digwydd.

8.16 CYFALAFU COSTAU BENTHYCA

Mae modd cyfalafu costau benthyca sydd i'w priodoli'n uniongyrchol i gaffael, adeiladu a chomisiynu ased sy'n cymryd mwy na 12 mis i fod yn barod ar gyfer ei ddefnydd arfaethedig. Heblaw benthyca a glustnodwyd yn benodol ar gyfer prosiect, bydd y costau benthyca perthnasol yn cael eu penderfynu trwy gyfrifo cyfradd gyfalafu, sef cyfartaledd pwysol y costau benthyca cysylltiedig sydd heb eu talu am y cyfnod dan sylw.

Bydd unrhyw gostau benthyca sy'n cael eu cyfalafu yn unrhyw flwyddyn yn cael eu datgelu ar wahân.

8.17 CYLLIDO GWARIANT CYLLIDOL O GYFALAF TRWY STATUD

Bydd taliadau sydd dan ddeddfwriaeth yn cael eu cyllido o adnoddau cyfalaf ond heb greu unrhyw asedau sefydlog yn cael eu codi ar y gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Oherwydd nad yw'n cael ei gyllido o adnoddau cyllid, bydd y swm yn cael ei wyrddroi yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd gyda swm cyfartal yn cael ei godi ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

8.18 ASEDAU MEWN LLAW I'W GWERTHU

Bydd asedau sy'n cyrraedd pob un o'r meini prawf canlynol yn cael eu dangos fel asedau cyfredol ar y Fantolen:

- Mae'r ased (neu grŵp gwared) ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol yn amodol ar delerau sy'n arferol ac arferedig ar gyfer gwerthu asedau (neu grwpiau gwared) o'r fath.
- Mae'r gwerthiant yn debygol dros ben; yr haen reoli briodol yn ymrwymo i gynllun i werthu'r ased (neu grŵp gwared) a rhaglen weithredol i leoli prynwr a chwblhau'r cynllun wedi'i ddechrau.
- Mae'r ased (neu grŵp gwared) cael ei farchnata'n weithredol i'w werthu am bris sy'n rhesymol mewn perthynas â'i werth teg.
- Mae disgwyl i'r gwerthiant gael ei gydnabod fel gwerthiant cyflawn cyn pen blwyddyn o ddyddiad ei ddosbarthu a'r camau gofynnol i gwblhau'r cynllun yn dangos ei bod yn annhebygol y bydd newidiadau sylweddol yn cael eu gwneud i'r cynllun neu y bydd y cynllun yn cael ei dynnu'n ôl.

Os nad yw'r meini prawf uchod yn cael eu cyrraedd bydd yr ased yn dal i gael ei gyfrif yn y categori asedau anghyfredol priodol.

8.19 GWARED ASEDAU

Bydd enillion gwaredu a'r gwerth cario'n cael eu cofnodi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond, heb fod yn gost briodol ar Gronfa'r Cyngor, bydd yn cael ei wyrddroi i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf a'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn ôl eu trefn. Bydd unrhyw weddill ar y Gronfa Ailbrisio o ran yr ased a waredwyd yn cael ei ddileu'n uniongyrchol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Yn achos Asedau Rhoddedig, bydd unrhyw weddill ar y Cyfrif Asedau Rhoddedig yn cael ei gydnabod fel diffyg neu warged yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel Gwariant Gweithredu Arall. Am nad yw'n cael ei ariannu gan adnoddau refeniw nac incwm refeniw, caiff y swm ei wrthdroi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn gan swm cyfwerth a godir ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Bydd y derbyniadau o wared asedau Tai'r Cyngor yn cael ei roi o'r neilltu fel darpariaeth ar gyfer ad-dalu dyledion CRT yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Bydd arian a dderbyniwyd o werthu tai cyngor yn cael ei ddefnyddio ar gyfer swyddogaethau'r Cyfrif Cyllid Tai yn unig.

Bydd llog a enillwyd ar fuddsoddi derbyniadau cyfalaf mewn llaw yn cael ei gredydu i Gronfa'r Cyngor.

Nid oes modd trin derbyniadau dan £10,000 a derbyniadau amrywiol heb fod yn perthyn i werthu asedau fel eitemau cyfalaf a byddant yn cael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'u neilltuo i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd.

8.20 PRYDLESI A THREFNIADAU PRYDLESOL

8.20.1 CYDNABOD A DOSBARTHU

Bydd prydlesi a threfniadau ariannol tebyg yn cael eu dosbarthu naill ai fel prydlesi cyllidol neu brydlesi gweithredol. Diffiniwyd prydlesi cyllidol fel trefniadau lle bydd holl beryglon a gwobrau sy'n cyd-fynd â pherchenogaeth yn trosglwyddo'n sylweddol i'r prydlesai ond bod teitl yn gallu trosglwyddo maes o law neu beidio. Bydd prydlesi gweithredol yn cael eu diffinio fel holl drefniadau prydlesol eraill. Wrth ystyried prydlesi eiddo, bydd tir ac adeiladau'n cael eu hystyried ar wahân at ddibenion dosbarthu, gyda thir sydd â bywyd bythol yn cael ei gydnabod yn gyffredinol fel prydles weithredol.

8.20.2 CAFFAELIADAU (Y CYNGOR FEL PRYDLESAI)

Prydlesi Cyllidol – fydd yn cael eu cofnodi ar y Fantolen fel asedau a dyledion cyfartal yn y categori priodol yn ôl gwerth teg yr eiddo neu, os yw'n is, gwerth presennol y lleiafswm taliadau prydles – y gyfradd ddisgowntio berthnasol yw'r un ymhlyg yn y brydles. Ar ôl hynny mae asedau'n agored i ailbrisio a dibrisio yn unol â Pholisi Cyfrifyddu 8.14.

Bydd y ddyled gyfalafol sydd heb ei thalu'n cael ei lleihau yn ôl elfen gyfalaf y tâl rhentu. Bydd swm cyfartal â'r ad-daliad cyfalaf blynyddol yn cael ei gynnwys yn yr isafswm darpariaeth referniw sy'n cael ei neilltuo o'r cyfrif cyllid bob blwyddyn.

Bydd y taliad cyllid yn cael ei godi ar gyfrif cyllid y gwasanaeth ar sail gyson dros gyfnod y brydles.

Prydlesi Gweithredol – bydd cyfan y rhent taladwy dan brydlesi gweithredol yn cael ei godi ar gyfrif cyllid y gwasanaeth priodol ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

8.20.3 GWAREDIADAU (Y CYNGOR FEL PRYDLESWR)

Prydlesi Cyllidol – bydd asedau sy'n cael eu gwared dan brydlesi cyllidol yn cael eu dileu o'r Fantolen a chydabod swm ar y Fantolen fel dyled dderbyniadwy sy'n adlewyrchu'r buddsoddiad clir yn y brydles yn ôl diffiniad y safon gyfrifyddu briodol.

Bydd elfen gyfalaf unrhyw rent dyladwy dan brydles gyllidol yn cael ei gyfrif fel derbyniad cyfalaf, y dyledwr a'r ddyled gyfartal yn cael eu lleihau'r un faint. Bydd yr elfen gyllid yn cael ei thrin fel incwm cyllid.

Prydlesi Gweithredol – bydd asedau ar rent dan brydlesi gweithredol yn cael eu dangos yn y categori priodol ar y Fantolen a'u dibrisio yn unol â pholisi cyfrifyddu arferol.

Bydd incwm dyledus dan brydlesi gweithredol yn cael eu trin fel incwm cyllid a'i gydnabod ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

8.20.4 TREFNIADAU GWERTHU A PHRYDLESU'N ÔL

Os caiff ased ei werthu a'i brydlesu'n ôl bydd y polisi canlynol yn berthnasol:

- Os dosbarthwyd y trefniant prydlesu'n ôl fel prydles gyllidol, nid oes modd ystyried y trafodiad fel gwarediad gwirioneddol, a bydd unrhyw dderbynion gwerthiant sydd uwchlaw swm cario'r ased yn cael eu hamorteiddio dros gyfnod y brydles ar y sail bod y prydleswr yn darparu cyllid i'r Cyngor.

- Os dosbarthwyd y trefniant prydlesu'n ôl fel prydles weithredol, a'r ddau drafodiad yn ôl gwerth teg, bydd unrhyw dderbynion gwerthiant uwchlaw ased a brisiwyd yn ôl gwerth teg yn cael ei gydnabod fel incwm ym mlwyddyn y gwarediad. Os yw'r pris gwerthu uwchlaw gwerth teg, bydd unrhyw dderbynion gwerthiant uwchlaw swm cario'r ased yn cael eu hamorteiddio dros gyfnod y brydles. Os yw'r pris gwerthu islaw gwerth teg, bydd unrhyw golled yn cael ei chydabod ar unwaith.

8.20.5 TREFNIADAU'N CYNNWYS PRYDLES

Bydd trefniadau, heblaw'r rhai a wnaed yn benodol dan drefniadau Menter Cyllid Preifat neu Bartneriaeth Cyhoeddus Preifat, sy'n trawsgludo hawl i ddefnyddio ased yn cael eu hasesu i weld a ydynt yn cynnwys trefniant prydlesu cynhenid gyferbyn â meini prawf yr ased sydd angen ei ddefnyddio i gyflawni telerau'r trefniant a bod y trefniant yn trawsgludo'r hawl i ddefnyddio'r ased hwnnw. Os bernir bod trefniant yn cynnwys les, yna bydd y polisïau uchod ar gyfer lesioedd yn berthnasol.

8.21 CYFRIFON GRŴP

Bob blwyddyn bydd y Cyngor yn adolygu ei fuddiannau a dylanwad ymhob math o endid gan gynnwys, ond heb fod wedi ei gyfyngu i, awdurdodau lleol eraill a chyrff statudol tebyg, Cronfeydd Ymddiried er lles pawb, cwmnïau, Cydbwyllgorau a threfniadau eraill ar y cyd. Pan fo hynny'n briodol, bydd cyfrifon grŵp yn cael eu paratoi'n unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol.

8.22 GWEITHREDIADAU AR Y CYD

Gweithrediadau ar y cyd yw trefniadau lle mae gan y partïon sy'n rheoli'r trefniant ar y cyd hawl i'r asedau a thros y rhwymedigaethau cysylltiedig â'r trefniant. Mae'r gweithgareddau sy'n cael eu gwneud gan yr Awdurdod ar y cyd â gweithredwyr eraill yn cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r gweithredwyr ar y cyd hynny. Mewn cysylltiad â'i fudd mewn gweithrediad ar y cyd, mae'r Awdurdod fel gweithredwr ar y cyd yn cydnabod y canlynol:

- Ei asedau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw asedau sy'n cael eu dal ar y cyd
- Ei rwymedigaethau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw rwymedigaethau ar y cyd
- Ei dderbyniadau o werthu ei gyfran o'r hyn sy'n deillio o'r gweithrediad ar y cyd
- Ei gyfran o'r derbyniadau o werthu'r hyn sy'n deillio trwy'r gweithrediad ar y cyd
- Ei dreuliau, gan gynnwys ei gyfran o unrhyw dreuliau ar y cyd.

8.23 PARTÏON PERTHYNOL

Bydd y datgeliadau canlynol yn cael eu gwneud o ran trafodion busnes perthnasol gyda phartïon perthynol na ddatgelwyd yn unman arall yn y Datganiad Cyfrifon:

- Natur y berthynas a'r dylanwad gan neu ar y Cyngor
- Croniad y trafodion yn ystod y flwyddyn yn dangos symiau taladwy a derbyniadwy ar wahân
- Gweddillion sy'n ddyledus ar 31ain Mawrth.

8.24 PENADUR AC ASIANT

Pan fo'r Cyngor yn gweithredu fel asiant, ni fydd unrhyw drafodion yn ymddangos yn ei Ddatganiadau Ariannol oni bai fod y Cyngor yn casglu a dosbarthu arian parod ar ran y penadur, pan fydd y trafodion ariannol priodol yn cael eu hadlewyrchu ar y Fantolen

8.25 GWEDDILLION A CHRONFEYDD GWEITHREDOL

8.25.1 DOSBARTHAD

Bydd cronfeydd yn cael eu dosbarthu fel defnyddiadwy, trwy fod ar gael i gynnal gwariant yn y dyfodol, neu annefnyddiadwy, sef y rhai sydd eu hangen at ddibenion cyfrifyddu ariannol.

8.25.2 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

Cronfa'r Cyngor fydd gweddill ac adnoddau wrth gefn y Gronfa Gyffredinol, gweddill ac adnoddau wrth gefn y Cyfrif Cyllid Tai, derbyniadau cyfalaf defnyddiadwy, grantiau a chyfraniadau defnyddiadwy a gweddillion RhYLI (Ysgolion).

Bydd gweddillion gweithredol yn cael eu cynnal yn y Gronfa Gyffredinol a'r Cyfrif Cyllid Tai o feintiau sy'n cael eu hystyried yn ddoeth ar gyfer digwyddiadau annisgwyl.

Bydd gweddillion gweithredol yn cael eu cynnal ar gyfer ysgolion yn unol â chynllun a rheoliadau RhYLI cymeradwy'r Cyngor.

Y Strategaeth ar Ddal a Defnyddio Cronfeydd fydd yn llywodraethu creu, rheoli a defnyddio holl gronfeydd.

Bydd y gwariant a gyllidwyd o gronfeydd yn cael ei ddangos, pan fydd yn cael ei wario, yn adran y gwasanaeth priodol Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Bydd yr amgylchiadau canlynol yn caniatáu neilltuo symiau o refeniw:

- Ymrwymadau perthnasol yn bodoli ar gyfer nwyddau a gwasanaethau heb eu derbyn na thalu amdanynt erbyn 31^{ain} Mawrth.
- Hwyluso treiglo cyllid i flynyddoedd a ddaw er mwyn sicrhau defnyddio adnoddau'n gost-effeithiol a chaniatáu ar gyfer amrywiad yn y galw am wasanaeth o flwyddyn i flwyddyn.
- Neilltuo adnoddau ar gyfer datblygiadau i ddod neu bethau annisgwyl.

8.25.3 CRONFEYDD ANNEFNYDDIADWY

Bydd y cronfeydd ariannol canlynol yn cael eu cynnal:

- Cronfa Ailbrisio – i gofnodi unrhyw gynnydd clir wrth ailbrisio asedau sefydlog ar ôl 1af Ebrill 2007.
- Cyfrif Addasu Cyfalaf – i adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng cost asedau sefydlog a ddefnyddiwyd a'r cyfalaf a neilltuwyd i dalu amdanynt.
- Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol – i adlewyrchu'r disgowntio ac addasiadau eraill a gymhwyswyd i offerynnau ariannol i gyrraedd y gost wedi'i hamorteiddio sydd ar y Fantolen.
- Cronfa Gylchred Bywyd MCP – i adlewyrchu amcangyfrif o'r symiau i'w talu i'r contractwr MCP am gadw'r ased mewn cyflwr "newydd" ac i gael ei gyfateb gyda rhagdaliad ar y Fantolen. Bydd y ddau gyfrif i gael lleihau ar sail gwybodaeth a ddaw oddi wrth y contractwr am y gwariant cylchred bywyd yn y flwyddyn.

- Cronfa Bensiynau – i adlewyrchu sefyllfa Cronfa'r Cynllun.
- Cyfrif Absenoldebau Cronedig – i adlewyrchu cost hawl i absenoldeb taladwy ond na chymrwyd fel y mae pethau ar 31ain Mawrth.
- Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig – i adlewyrchu derbynion gwerthiant o ran asedau a werthwyd ar sail ohiriedig.

8.25.4 HYSBYSU

Bydd balansau wrth gefn y gellir eu defnyddio yn rhan o Gronfa'r gyffredinol y Cyngor.

Bydd arian sy'n cael ei neilltuo i ac o gronfeydd yn cael ei hysbysu yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd gan nodi cronfeydd defnyddiadwy a gymeradwywyd gan y Cyngor at ddibenion cyllid a chyfalaf, cronfeydd yn nwylo ysgolion a chronfeydd anefnyddiadwy ar wahân.

8.26 DARPARIAETHAU

Caiff darpariaethau eu gwneud pan fu digwyddiad sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol ar yr Awdurdod sy'n gofyn setliad yn ôl pob tebyg trwy drosglwyddo buddiannau economaidd neu obeithion gwasanaeth, a bod modd gwneud amcangyfrif dibynadwy o faint y rhwymedigaeth.

Caiff darpariaethau eu codi fel traul ar linell y gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn y daw'r Awdurdod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a'u mesur fel yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y Fantolen o'r gwariant gofynnol i setlo'r rhwymedigaeth, gan ystyried peryglon ac ansicrwydd perthnasol.

Pan gaiff taliadau eu gwneud maes o law, cânt eu codi ar y ddarpariaeth sy'n cael ei chario ar y Fantolen. Caiff amcangyfrif o setliadau eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – pan fydd yn llai na thebygol y bydd angen trosglwyddo buddiannau economaidd bellach (neu wneud setliad is nag a ragwelwyd), caiff y ddarpariaeth ei gwrth-droi a chredydu'n ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Pan fo disgwyl adennill rhan neu'r cyfan o'r taliad sydd ei angen i setlo darpariaeth oddi ar rywun arall (e.e. trwy hawliad yswiriant), ni chaiff hwn ei gydnabod fel incwm i'r gwasanaeth perthnasol os nad yw fwy neu lai'n sicr y bydd ad-daliad yn dod os bydd yr Awdurdod yn setlo'r rhwymedigaeth.

8.26.1 CYNLLUN LWFANSAU TIRLENWI CYMRU A'R CYNLLUN LLEIHU CARBON

Bydd darpariaeth ar gyfer unrhyw gosbau / rhwymedigaethau sy'n daladwy dan y Cynlluniau neu, pan fo'r Cyngor yn ystyried ei bod yn annhebygol y bydd y gosb yn cael ei gorfodi, bydd yn datgelu dosbarth ar wahân o rwymedigaeth amodol. Bydd unrhyw daliadau a wnaed o flaen llaw yn cael eu dangos fel asedau.

8.27 ASEDAU A RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

8.27.1 RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

Mae rhwymedigaeth amodol yn codi pan fu digwyddiad sy'n rhoi posibilrwydd rhwymedigaeth ar yr Awdurdod y bydd ei bodolaeth yn cael ei chadarnhau'n unig os bydd digwyddiadau ansicr y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod yn digwydd neu beidio. Mae rhwymedigaethau amodol yn codi hefyd dan amgylchiadau pan fyddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall ond naill ai nad yw'n debygol y bydd angen defnyddio adnoddau neu nad oes modd mesur maint y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Ni chaiff rhwymedigaethau amodol eu cydnabod ar y Fantolen ond cânt eu datgelu mewn nodyn ar y cyfrifon.

8.27.2 ASEDAU AMODOL

Mae ased amodol yn codi pan fu digwyddiad sy'n rhoi posibilrwydd ased i'r Awdurdod y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau'n unig os bydd digwyddiadau ansicr y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr awdurdod yn digwydd neu beidio. Ni chaiff asedau amodol eu cydnabod ar y Fantolen ond cânt eu datgelu mewn nodyn ar y cyfrifon pan fo'n debygol y daw buddiannau economaidd neu bosibilrwydd gwasanaeth i'r Awdurdod.

8.28 TAW

Bydd trafodion yn cael eu dangos heb gynnwys TAW i'r graddau y mae'n adenilladwy / daladwy.

8.29 CRONFEYDD YMDDIRIED A CHYFRIFON ERAILL

Bydd cyfrifon ar wahân yn cael eu cadw ar gyfer Ymddiriedau a chyllid arall sy'n cael ei weinyddu gan y Cyngor. Fodd bynnag, pan fo gan yr Awdurdod reolaeth lawn fel yr unig Ymddiriedolwr byddai cyfrifon grŵp yn ofynnol ond, os nad yw'r trafodion / gweddillion yn unigol berthnasol, byddant yn cael eu cyfuno o fewn Datganiadau Ariannol endid unigol y Cyngor (er enghraifft Pwll Dinbych-y-pysgod).

8.30 IFRS 15 REFENIW O GONTRACT

Mae'n berthnasol o 1 Ebrill 2018, gan amnewid IAS 18 ac IAS11 Chontractau Adeiladu Refeniw. Mae IFRS 15 yn sefydlu fframwaith newydd ar gyfer cydnabod refeniw ac yn newid y sail ar gyfer penderfynu a yw refeniw yn cael ei gydnabod ar adeg benodol neu dros gyfnod o amser. Mae IFRS 15 wedi cyflwyno 5 cam ar gyfer cydnabod refeniw, ond gan fod gan y Cyngor ffrydiau incwm cymharol ragweladwy ystyrir yr effaith yn amherthnasol.

9.0 NODIADAU AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynnyddol 2022-23

9.0

NODIADAU AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

9.1

NODYN AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

Gwir Wariant 2022-23	Addasiadau at Ddibenion Cyfalafol £'000	Newid Clir ar yr Addasiadau Pensiynau £'000	Gwahaniaet hau Statudol Eraill £'000	Cyfanswm Addasiadau Statudol £'000	Gwahaniaet hau Anstatudol Eraill £'000	Cyfanswm yr Addasiadau £'000
Gwasanaethau Addysg	11,760	9,285	(274)	20,771	4,722	25,493
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	(13)	2,646	-	2,633	2,317	4,950
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	635	3,663	-	4,298	454	4,752
Gwasanaethau Tai	466	330	-	796	98	894
Tai'r Cyngor	16,424	1,237	(4,439)	13,222	(8,851)	4,371
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	5,942	1,355	-	7,297	(1,083)	6,214
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig	5,109	1,675	(14)	6,770	71	6,841
Gwasanaethau Cynllunio	6,715	1,053	-	7,768	(634)	7,134
Gwasanaethau Amgylcheddol	2,503	2,676	-	5,179	(1,753)	3,426
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democrataidd Eraill	2,141	(19)	1,548	3,670	(3,116)	554
Gwasanaethau Lllys	-	64	-	64	-	64
Second Home Council Tax (Community)	-	-	-	-	(376)	(376)
Cynllun Tai Fforddiadwy*	-	-	-	-	(3,141)	(3,141)
Cyfraniadau l'r Gymuned*	-	-	-	-	(186)	(186)
Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys CRT) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	51,682	23,965	(3,179)	72,468	(11,478)	60,990
Gwariant Gweithredu Arall	(163)	-	-	(163)	19,848	19,685
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(323)	6,096	(889)	4,884	(326)	4,558
Trethdalwyr incwm a gwariant grant penodol*	(30,887)	-	-	(30,887)	(19,848)	(50,735)
Gwahaniaeth rhwng gwarged neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwarged neu Ddiffyg y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth Ddarparu Gwasanaethau	20,309	30,061	(4,068)	46,302	(11,804)	34,498

* Mae Premiwm Treth Gyngor Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor yn cael eu dangos ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi eu cyfuno yn nhablau'r Datganiad o Gyfrifon.

Gwir Wariant 2021-22	Addasiadau at Ddibenion Cyfalafol £'000	Newid Clir ar yr Addasiadau Pensiynau £'000	Gwahaniaet hau Statudol Eraill £'000	Cyfanswm Addasiadau Statudol £'000	Gwahaniaet hau Anstatudol Eraill £'000	Cyfanswm yr Addasiadau £'000
Gwasanaethau Addysg	2,701	6,617	(1,456)	7,862	(6,633)	1,229
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Plant	146	1,897	(29)	2,014	(61)	1,953
Gofal Cymdeithasol - Gwasanaethau Oedolion	491	2,680	-	3,171	(705)	2,466
Gwasanaethau Tai	103	342	-	445	(531)	(86)
Tai'r Cyngor	(15,130)	1,049	(4,387)	(18,468)	(7,598)	(26,066)
Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant	5,365	3,023	-	8,388	(1,561)	6,827
Gwasanaethau Diwylliannol a Chysylltiedig	1,828	1,524	(14)	3,338	(902)	2,436
Gwasanaethau Cynllunio	1,220	1,021	-	2,241	(536)	1,705
Gwasanaethau Amgylcheddol	2,818	2,095	-	4,913	(1,968)	2,945
Gwasanaethau Canolog, Corfforaethol a Democraidd Eraill	2,681	1,234	461	4,376	(6,645)	(2,269)
Gwasanaethau Llys	-	16	-	16	-	16
Eiddo Gwag Tymor Hir*	-	-	-	-	-	-
Cynllun Tai Fforddiadwy*	-	-	-	-	(1,253)	(1,253)
Cyfraniadau I'r Gymuned*	-	-	-	-	(423)	(423)
Costau Clir Gwasanaethau (gan gynnwys CRT) / Diffyg ar Weithrediadau Parhaol	2,223	21,498	(5,425)	18,296	(28,816)	(10,520)
Gwariant Gweithredu Arall	(604)	-	-	(604)	17,974	17,370
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(23)	5,404	(720)	4,661	(89)	4,572
Trethdalwyr incwm a gwariant grant penodol*	(57,105)	-	-	(57,105)	(17,975)	(75,080)
Gwahaniaeth rhwng gwared neu ddiffyg y Gronfa Gyffredinol a Gwared neu Ddiffyg y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth Ddarparu Gwasanaethau	(55,509)	26,902	(6,145)	(34,752)	(28,906)	(63,658)

* Mae Premiwm Treth Gyngor Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor yn cael eu dangos ar wahân yn y Cyfrifon Rheoli ond wedi eu cyfuno yn nhablau'r Datganiad o Gyfrifon.

9.1.1 ADDASIADAU AT DDIBENION CYFALAFOL

Addasiadau at ddibenion cyfalafol – mae'r golofn hon yn ychwanegu dibrisiant ac enillion a cholledion amhariad ac adbrisio yn y llinell wasanaethau, ac ar gyfer:

- Gwariant gweithredu arall – sy'n addasu am warediadau cyfalafol gyda throsglwyddiad o incwm wrth gael gwared ar asedau a'r symiau a ddilëwyd ar gyfer yr asedau hynny.
- Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – y taliadau statudol am godi cyfalaf h.y. caiff Isafswm Darpariaeth Refeniw a chyfraniadau cyllidol eraill eu didynnu o incwm a gwariant arall am nad yw'r rhain yn daladwy dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol.
- Incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol – caiff grantiau cyfalaf eu haddasu am incwm nad yw'n daladwy dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol. Caiff grantiau cyllid eu haddasu o'r rhai sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn i'r rhai hynny sy'n dderbyniadwy heb amodau neu y bodlonwyd eu hamodau drwy gydol y flwyddyn. Caiff y llinell Incwm a Gwariant Trethiant a Grantiau Amhenodol ei chredydu gyda grantiau cyfalaf sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn heb amodau neu y bodlonwyd eu hamodau yn y flwyddyn.

9.1.2 NEWID CLIR AR GYFER YR ADDASIADAU PENSIYNAU

Newid clir ar gyfer dileu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu gwariant ac incwm cysylltiedig â phensiynau Buddiannau Cyflogeion IAS 19:

- O ran gwasanaethau mae hyn yn cynrychioli dileu cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a wnaed gan yr awdurdod fel y caniatwyd trwy statud a disodli hynny gan gostau cyfredol gwasanaethau a chostau gwasanaethu'r gorffennol.
- O ran incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – caiff y llog clir ar y rhwymedigaeth budd-dal diffiniedig ei godi ar y CIES.

9.1.3 GWAHANIAETHAU STATUDOL ERAILL

Gwahaniaethau statudol eraill rhwng symiau a ddebydwyd / a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a symiau sy'n daladwy / sy'n dderbyniadwy i'w cydnabod trwy statud:

- O ran incwm a gwariant cyllido a buddsoddi mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol am y gwahaniaethau amseriad rhwng premiymau a gostyngiadau.
- Mae'r taliad dan incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng yr hyn sy'n daladwy dan reoliadau statudol am dreth y cyngor a NDR a ragamcanwyd a fyddai'n cael ei dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn a'r incwm cydnabyddedig dan arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol yn y Cod. Gwahaniaeth amseriad yw hwn oherwydd y bydd unrhyw wahaniaeth yn cael ei ddwyn ymlaen yng Ngwargedion neu Diffygion y dyfodol ar y Gronfa Gasglu.

9.1.4 GWAHANIAETHAU ANSTATUDOL ERAILL

Mae addasiadau anstatudol eraill yn cynrychioli symiau a ddyrannwyd / credydwyd i segmentau gwasanaeth y mae angen eu haddasu yn erbyn y 'Incwm a gwariant arall o'r llinell Gwariant a Dadansoddiad Cyllido' i gydymffurfio â'r gofynion cyflwyno yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ee trafodion wrth gefn:

- Ar gyfer cyllido a buddsoddi incwm a gwariant, mae'r golofn addasiadau anstatudol arall yn cydnabod addasiadau i segmentau gwasanaeth ee ar gyfer incwm a gwariant llog.
- Ar gyfer incwm a gwariant trethiant ac an-benodol, mae'r golofn addasiadau anstatudol arall yn cydnabod addasiadau i segmentau gwasanaeth ee ar gyfer grantiau llywodraeth heb eu ffonio.

9.2 SYMIAU A HYSBYSWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU

Caiff y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ei baratoi trwy ddefnyddio'r polisïau cyfrifyddu sy'n cael eu hamlinellu yn nodyn 8.0 i ateb gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol.

Caiff penderfyniadau ar ddyrannu adnoddau eu gwneud gan y Cyngor ar sail adroddiadau ar y gyllideb a baratowyd ar wahanol sail trwy ddefnyddio'r grwpiau gwasanaethau sy'n cael eu manylu yn y Cod Ymarfer ar Adroddiadau Gwasanaethau.

Yn arbennig:

Ni chaiff dim ei godi mewn cysylltiad â gwariant cyfalaf (tra caiff colledion dibrisio, ailbrisio ac amhariad uwchlaw'r gweddill ar y Gronfa Ailbrisio ac amorteiddiadau eu codi ar wasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr).

Seiliwyd cost budd-daliadau ymddeol ar lifau arian (talw cyfraniadau pensiynau'r cyflogwr) yn hytrach na chost gyfredol budd-daliadau a gronwyd yn y flwyddyn i wasanaethau.

Caiff neilltuadau arian i gronfeydd a glustnodwyd y mae modd eu priodoli i wasanaeth arbennig eu hysbysu ar lefel gwasanaeth.

9.3 DADANSODDIAD O WARIANT AC INCWM YN ÔL EI NATUR

Gwariant / Incwm	2021-22 £'000	2022-23 £'000
Gwariant		
Costau Cyflogeion	196,820	217,987
Costau Gweithredu Eraill	208,550	228,520
Gwasanaethau Cefnogi	-	-
Dibrisiant, amorteiddiad ac amhariad	2,153	45,559
Llog a Dalwyd	15,004	15,449
Archebiannau ac Ardollau	26,214	28,375
Ennill neu golled wrth gael gwared ar asedau	(604)	(163)
Gwariant Llawn	448,137	535,718
Incwm		
Rhenti, ffioedd a thaliadau ac ati	(65,270)	(77,466)
Llog ac incwm o fuddsoddiad	(219)	(1,906)
Incwm o dreth y cyngor	(87,900)	(94,323)
Grantiau a chyfraniadau'r llywodraeth	(359,406)	(327,525)
Cyfanswm Incwm	(512,795)	(501,220)
Gwarged neu Ddiffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	(64,658)	34,498

10.0 NODIADAU AR Y DATAGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynnyddol 2022-23

10.0 NODIADAU AR Y DATAGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

10.1 INCWM O DRETHIANT A GRANTIAU AMHENODOL

10.1.1 GRANT CYNNAL CYLLID A GRANT ARBENNIG

Y swm yn yr adroddiad yw'r hyn a hysbysir gan Lywodraeth Cymru am y flwyddyn ariannol dan sylw.

10.1.2 TRETHI ANNOMESTIG CENEDLAETHOL (NNDR)

Cafodd y dreth fusnes unedig ar gyfer 2022-23 ei rhewi gan Lywodraeth Cymru ar 53.5c yn y £1 gyda gwerth ardrethol cyfartalog o £131,035,763 o'i gymharu â gwerth ardrethol cyfartalog o £132,831,671 yn 2021-22. Gwnaeth y Cyngor gyfraniad net i'r gronfa NNDR o £4.410m yn 2022-23 a £11.725m yn 2021-22.

10.1.3 TRETH Y CYNGOR

Pennodd y Cyngor Sir y Dreth Gyngor ganlynol ar gyfer y Cyngor Sir a hefyd ar ran Comisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed Powys a Chynghorau Tref a Chymuned.

Band D Treth y Cyngor	2021-22	2022-23
Cyngor Sir Penfro	£1,189.69	£1,249.17
Awdurdod Heddlu Dyfed Powys	£275.56	£290.16
Cyngor Tref a Chymuned ar Gyfartaledd	£38.75	£39.28
Sylfaen Drethu Niferoedd Cywerth Band D		
Taladwy	58,794.44	61,307.32
Casgladwy*	57,188.46	60,247.38

* Ffigwr casglu cyfan sy'n cynnwys sylfaen treth gosod cyllideb 55,875.93 ynghyd ag ail gartrefi 4,071.14 ynghyd â Phremiwm Eiddo Gwag Tymor Hir 300.31

Seiliwyd biliau Treth y Cyngor ar niferoedd a lluosyddion y bandiau eiddo canlynol:

Band Treth	A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Lluosydd	5/9	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9
2022-23 Cywerth Band D Eiddo Taladwy	4	3815	6734	11776	11085	14828	8577	3577	695	218
2021-22 Cywerth Band D Eiddo Taladwy	3	3,735	6,575	11,388	10,454	14,211	8,193	3,390	636	208

Roedd y symiau canlynol yn ddyledus gan drethdalwyr y cyngor ar gyfer gwariant y Sir, yr Comisiynydd Heddlu a Throsedd a Chynghorau Tref a Chymuned:

Incwm Treth y Cyngor	2021-22 £000	2022-23 £000
Treth y Cyngor dyledus yn y flwyddyn	(85,920)	(88,418)
Treth y Cyngor Dibynadwy ym Mlwyddyn - Ail Premiwm Cartref	(2,878)	(5,516)
Treth Gyngor sy'n ddyledus yn y flwyddyn - Eiddo Gwag Tymor Hir	(459)	(476)
Lwfans amhariad heb ei gasglu	1,357	87
Swm dyledus gan drethdalwyr cyn addaliadau	(87,900)	(94,323)
Neilltuwyd i:		
Archebiant Heddlu Dyfed Powys	(15,759)	(17,481)
Cyngor Sir Penfro	(69,925)	(74,475)
Archebiannau Cyngorau Tref a Chymuned	(2,216)	(2,367)
Cyfanswm	(87,900)	(94,323)

10.1.4 DERBYNIADAU – GRANTIAU AMHENODOL A CHYFRANIADAU ERAILL Y LLYWODRAETH

Yr incwm a chyfraniadau grantiau a hysbyswyd yw'r rhai a hysbyswyd gan Lywodraeth Cymru a chyrff cyllido eraill.

	2021-22 £000	2022-23 £000
Credydwyd i Wasanaethau		
Taliadau Cymhorthdal AGAP a Grantiau Eraill AGAP	(25,185)	(23,416)
Grant Gwella Addysg	(9,595)	(5,864)
Grant Plant a Chymunedau*	(4,868)	(5,706)
Grant Addysg Awdurdodau**	(7,355)	(6,661)
Grantiau a chyfraniadau gan y Bwrdd Iechyd	(10,167)	(13,474)
Grant Pont Cleddau	(3,000)	(3,000)
Cyllid Covid Llywodraeth Cymru	(19,671)	(1,424)
Grantiau Eraill a Gredydwyd i Wasanaethau	(40,651)	(40,836)
Cyfanswm Grantiau Cyllid a Gredydwyd i Wasanaethau	(120,492)	(100,381)
* Dechrau'n Deg a Theuluoedd yn Gyntaf		
** Llinell wedi'i hepgor yn flaenorol		

Rhodddwyd cyfrif am y grantiau a chyfraniadau cyllid uchod fel a ganlyn yn ystod y flwyddyn:

	2021-22 £000	2022-23 £000
Grantiau a Chyfraniadau a Dderbyniwyd	(123,769)	(102,236)
Grantiau a ddaliwyd o flaen llaw lle na chyflawnwyd amodau	3,277	1,855
Grantiau a Chyfraniadau a Gredydwyd fel Incwm yn y Flwyddyn	(120,492)	(100,381)

10.1.5 GRANTIAU A CHYFRANIADAU CYFALAF

Cydnabu'r Awdurdod y grantiau a chyfraniadau cyfalaf canlynol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2021-22 £000	2022-23 £000
Credydwyd i Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol		
Grant Cyfalaf Cyffredinol	(3,181)	(5,272)
Ysgolion yr 21ain Ganrif	(21,076)	-
Lwfans Atgyweiriadau Mawr	(3,993)	(3,997)
Llywodraeth Cymru - Cludiant (Cronfa Cludiant Lleol, Llwybrau Diogel mewn Cymunedau, Diogelwch ar Ffyrdd Lleol, Bulford Road a Llwybr Strategol y De)	(6,760)	(2,647)
Llywodraeth Cymru - Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol	(647)	-
Llywodraeth Cymru - Cashfields a Chartrefi Gwag	(10,500)	(3,022)
Grantiau Eraill	(10,930)	(15,536)
Cyfraniadau Datblygwyr	(18)	(413)
	(57,105)	(30,887)
Cymhwyswyd i Gyllido Gwariant Cyfalaf	(57,105)	(30,887)
Trosglwyddwyd i Gronfa Grant Cyfalaf heb ei Gymhwyso	-	-
	(57,105)	(30,887)

10.2 ARCHEBIANNAU AC ARDOLLAU

	2021-22 £000	2022-23 £000
Archebiannau		
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Dyfed Powys	15,759	17,481
Cynghorau Tref a Chymuned	2,216	2,367
Ardollau		
Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru	7,156	7,444
Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	1,083	1,083
Cyfansymiau	26,214	28,375

10.3 GWARIANT CYLLIDOL A GYLLIDWYD O GYFALAF TRWY STATUD

Caiff taliadau o natur gyfalafol lle na chrëwyd unrhyw ased sefydlog eu dileu o'r cyfrifon yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

	2021-22 £000	2022-23 £000
Gwariant yn y Flwyddyn	5,082	18,174
Grant a Chyfraniadau a Dderbyniwyd yn y Flwyddyn	(5,035)	(12,373)
Gwariant Cyllidol Clir a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	47	5,801

10.4 COSTAU PENSIWN

Mae'r Awdurdod yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn:

10.4.1 CYNLLUN PENSIYNAU DYFED

Gweinyddir gan Gyngor Sir Gâr, fel cynllun buddiant diffiniedig gyda chronfa y mae cyflogeion, aelodau a'r Awdurdod fel cyflogwyr yn talu cyfraniadau iddo. Mae'r cynllun yn gweithredu dan y ddeddfwriaeth berthnasol i Bensiynau Llywodraeth Leol.

Cyfrifwyd cyfradd gyfansawdd cyfraniad y cyflogwr a ddefnyddiwyd yn 2022-23 gan actiwari'r Gronfa ar sail y prisiad fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2022 ar gyfer holl gyflogeion y Cyngor Sir sy'n aelodau o'r cynllun.

Prisiwyd y Gronfa fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2022 a chaiff canlyniadau'r prisiad hwn eu hadlewyrchu yng Nghyfrifon 2022-23.

Caiff y datgeliadau isod, sy'n ofynnol yn ôl Safon Gyfrifyddu Ryngwladol 19 (IAS 19) ac sy'n defnyddio tybiaethau ychydig yn wahanol i'r rhai a ddefnyddiwyd ym mhrisiad yr actiwari, eu cynhyrchu hefyd gan Actiwari'r Gronfa ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol.

Mae IAS 19 yn gofyn prisio'r rhan fwyaf o asedau ar "werthoedd sylweddoladwy" h.y.: gwerthoedd cynnig, yn hytrach na "gwerthoedd teg" (i bob diben, gwerthoedd canolog y farchnad).

Bydd asedau buddsoddi'r gronfa pensiwn yn symud yn unol â gwerth gwarantau a ddyfynnir ar farchnadoedd ecwiti'r byd a allai gynyddu neu leihau. Gan mai yn y tymor hir y mae gorwel amser y Gronfa Pensiwn, ac na sylweddolir gwir werth buddsoddiadau ond pan werthir y buddsoddiadau, ni wneir addasiadau ar gyfer unrhyw newidiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau rhwng 31 Mawrth 2023 a'r dyddiad y caiff y datganiadau cyfrifyddu eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

TRAFODION CYLLIDOL

Cofnodion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sydd yn y Gwariant Gweithredu Clir	2021-22 £000	2021-22 £000	2022-23 £000	2022-23 £000
Llog ar Rwymedigaethau Pensiynau	20,080		27,327	
Llog ar Asedau'r Cynllun	(14,676)		(21,231)	
	-	5,404	-	6,096
Costau Gweinyddol	-	338	-	386
Gwasanaeth yn y Gorffennol (Cynnydd) / Cost		139		28
Cwtogiad (Cynnydd) / Colled		384		6
Cost Gwasanaeth Presennol		36,626		41,254
	-	42,891	-	47,770
Cofnodion Datganiad Symudiad yng Ngweddill Cronfa'r Cyngor	£000	£000	£000	£000
Gwrthdroi Cofnodion IAS 19 Uchod:		(42,891)		(47,770)
Gwir Daliadau a Wnaed yn y Flwyddyn				
Gwir Swm a Godwyd am y Cyfnod	15,241		16,969	
Cost Ychwanegiadau a Godwyd yn y Flwyddyn	748		741	
		15,989		17,710
		(26,902)	-	(30,060)
Cyfraniadau Cyflogeion	5.5% - 12.5%		5.5% - 12.5%	
Cyfraniadau'r Cyflogwyr	17.1%		17.5%	

ASEDAU A RHWYMEDIGAETHAU CYNLLUN PENSIYNAU DYFED CYSONI GWERTH PRESENNOL RHWYMEDIGAETHAU'R CYNLLUN

	Cyfanswm Rhwymedigaeth au 2021-22 £000	Rhwymedigaeth au a Gyllidir 2022-23 £000	Rhwymedigaeth au nas Cyllidir 2022-23 £000	Cyfanswm Rhwymedigaeth au 2022-23 £000
Rhwymedigaeth ar 31 Mawrth	962,485	970,740	10,985	981,725
Cydnabod Atebolrwydd Pensiwn GRhA / Partneriaeth	-	2,475	-	2,475
Rhwymedigaeth ar 1 Ebrill	962,485	973,215	10,985	984,200
Symudiadau yn y Flwyddyn:				
Cost Gwasanaeth Presennol	36,626	41,254	-	41,254
Llog ar Rwymedigaethau Pensiynau	20,080	27,029	298	27,327
Cyfraniadau Aelodau	5,343	5,982	-	5,982
Gwasanaeth yn y Gorffennol (Cynnydd) / Cost	139	28	-	28
Ailfesuriadau (rhwymedigaethau) yn cynnwys:				
Profiad (cynnydd) / colled (Cynnydd) / Colled ar dybiaethau ariannol	2,506 (17,691)	71,201 (401,605)	555 (2,618)	71,756 (404,223)
(Cynnydd) / Colled ar dybiaethau demograffig	(7,586)	(27,297)	(283)	(27,580)
Cwtogiadau	384	6	-	6
Setliadau	-	-	-	-
Cyfuniadau Busnes	-	-	-	-
Buddiannau / Trosglwyddiadau a Dalwyd	(20,561)	(21,706)	(741)	(22,447)
Rhwymedigaeth ar 31 Mawrth	981,725	668,107	8,196	676,303

CYSONI GWERTH TEG ASEDAU'R CYNLLUN

	2021-22 £000	2022-23 £000
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun ar 31 Mawrth	697,421	747,811
Cydnabyddiaeth o Ased Pensiwn GRhA / Partneriaeth	-	1,834
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun ar 1 Ebrill	697,421	749,645
Symudiadau yn y Flwyddyn:		
Llog ar Asedau'r Cynllun	14,676	21,231
Ailfesuriadau (asedau)	35,281	(44,392)
Costau Gweinyddol	(338)	(386)
Cyfuniadau Busnes	-	-
Cyfraniadau'r Cyflogwr	15,989	17,710
Cyfraniadau'r Aelodau	5,343	5,982
Buddiannau / Trosglwyddiadau a Dalwyd	(20,561)	(22,447)
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun ar 31 Mawrth	747,811	727,343

ASEDAU'R GRONFA BENSIYNAU WEDI'U RHANU YN ÔL CATEGORY

	31 Mawrth 2022 £000	31 Mawrth 2023 £000
Ecwitiai	540,443	541,069
Llywodraeth	9,946	3,928
Bondiau Eraill	59,376	51,496
Eiddo	97,739	97,828
Dewisiadau Gwahanol	27,594	27,785
Arian Parod / Hylifedd	12,713	5,237
Cyfanswm	747,811	727,343

Nodiadau ar y tablau:

Anwybyddwyd trethiant gohiriedig.

Cynhwyswyd buddiannau Blynnyddoedd Ychwanegol Digolledu, sy'n cael eu codi ar yr Awdurdod, yn y rhwymedigaethau a chyfraniadau at ddibenion y cyfrifiadau.

Ni wnaed unrhyw ymchwiliad penodol mewn perthynas â gostyngiadau yn oedran cyfartalog aelodaeth y cynllun, ond ni roddwyd unrhyw reswm dros awgrymu y bu unrhyw newidiadau sylweddol ers prisiad yr actiwari yn 2022.

Mae'r dyledion pensiwn net a adroddwyd yn y cyfrifon yn cynnwys dyledion posibl sy'n gysylltiedig â dyfarniad McCloud. Ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Llywodraeth y DU gynigion ar gyfer ymgynghori ar rwymedi i datrys mater McCloud. Mae cyfrifydd y gronfa bensiwn wedi seilio'r amcangyfrif ar brif ddarpariaethau'r rhwymedi, ond mae rhywfaint o ansicrwydd o hyd ynghylch y canlyniad terfynol.

Bydd Partneriaeth yn ysgwyddo'r cyfrifoldeb am unrhyw asedau neu gostau rhedeg parhaus o eiddo ERW, gyda rhwymedigaeth pensiwn ERW yn trosglwyddo i Gyngor Sir Penfro fel yr Awdurdod Lleol sy'n cyflogi. O ganlyniad, nid yw'r gwerthoedd asedau yr adroddir arnynt yn cael eu cyfrifo yn ôl cyfran mwyach.

TYBIAETHAU ACTIWARAIDD

	Dechrau'r Flwyddyn %	Diwedd y Flwyddyn %
Tybiaethau Ariannol		
Cyfradd chwyddiant CPI	3.3	2.7
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	4.8	4.2
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	3.4	2.8
Cyfradd Ddisgowntio	2.8	4.8
Disgwyliad Einioes (Blynnyddoedd)		
Pensiynwr y dyfodol 65 oed ymhen 20 mlynedd	24.4	23.3
Pensiynwraig y dyfodol 65 oed ymhen 20 mlynedd	27.1	26.0
Pensiynwr presennol 65 oed	23.0	21.9
Pensiynwraig bresennol 65 oed	24.9	24.1

Nodiadau ar y Tybiaethau Actiwaraid

- Cyfrifwyd ffigurau diwedd y flwyddyn ar gyfer gwerth yr asedau ar y farchnad a rhaniad yr asedau rhwng categorïau buddsoddi fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2023. Cyfrifwyd rhaniad cyfatebol yr asedau ar ddechrau'r flwyddyn fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2022.
- Seiliwyd y tybiaethau actiwaraid a ddefnyddiwyd wrth gyfrifo rhwymedigaethau Mantolen diwedd y flwyddyn ar dybiaethau prisio actiwaraid 2022, heblaw'r tybiaethau ariannol, sy'n cael eu dangos uchod.
- Ni thynnwyd treuliau o'r elw disgwylidig uchod. Caiff didyniad o £3,418k o ran treuliau ei wneud wrth gyfrifo'r elw disgwylidig am y flwyddyn.
- Seiliwyd y ffigur a ddefnyddiwyd ar gyfer y gyfradd ddisgowntio ar elw o ryw 4.7 – 4.9% ar fondiau corfforaethol.
- Mae amcangyfrif y rhwymedigaethau budd diffiniedig yn ymatebol i dybiaethau actiwaraid o'r gyfradd ddisgowntio, chwyddiant, twf cyflogau a disgwylidig einioes. Gallai newidiadau yn y tybiaethau hyn arwain at newidiadau sylweddol yn y rhwymedigaeth.
- Cyfraniadau cyflogwr amcangyfrifedig 2023-24 yw £15,702k yr Adroddiad Mercer.
- Bu anwadalrwydd sylweddol yn y marchnadoedd ariannol dros y blynyddoedd diwethaf oherwydd COVID-19 a'r sefyllfa yn Wcrain, a'u heffaith ddilynol ar gadwyni cyflenwi byd-eang a chwyddiant. Ar ôl cyfnod o sefydlogrwydd cymharol yn dilyn sioc COVID-19, yn ddiweddar mae'r anwadalrwydd hwn wedi cynyddu'n sylweddol, yn enwedig yn dilyn y fini-gyllideb. Mae hyn wedi cyfrannu at anwadalrwydd sylweddol yn y marchnadoedd bondiau, wrth i'r cynnyrch gynyddu'n sylweddol yn ystod y misoedd diwethaf, gyda chynnyrch bondiau corfforaethol sydd â sgôr AA ar 31 Mawrth yn cynyddu i 4.7% i 4.9% y flwyddyn – yn llawer uwch nag ar ddechrau'r flwyddyn gyfrifyddu.

Effaith Gwir Berfformiad I'r hyn a Dybiwyd gyda Threigl Amser

Hanes y Cynllun	2018-19 £000	2019-20 £000	2020-21 £000	2021-22 £000	2022-23 £000
Gwerth Presennol y Rhwymedigaethau	(776,924)	(803,270)	(962,485)	(981,725)	(676,303)
Gwerth Teg yr Asedau	598,970	552,032	697,421	747,811	727,343
Gwarged / (Diffyg) yn y Cynllun	(177,954)	(251,238)	(265,064)	(233,914)	51,040

Mae cyfanswm yr ased o £51.0m yn cael effaith sylweddol ar werth net yr Awdurdod fel y'i cofnodwyd yn y fantolen. Ar gyfer 2022/23 mae Sir Benfro bellach yn dangos sefyllfa o warged, yn bennaf oherwydd y newidiadau ar gynnyrch ar fondiau corfforaethol; rhagwelir y bydd y sefyllfa'n dychwelyd i ddiffyg yn y dyfodol.

10.4.2 Y CYNLLUN PENSIWN ATHRAWON

Sy'n cael ei weinyddu gan yr Adran dros Addysg yng Nghymru a Lloegr. Mae hwn yn gynllun heb gronfa, sy'n golygu nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi cronni i dalu costau pensiwn cyn iddynt ddigwydd ac, felly, dim asedau neu rwymedigaethau cronfa'n ymddangos ym Mantolen y Cyngor. Mae'r cyngor yn gyfrifol am gostau unrhyw ymddeoliad cynnar y tu allan i amodau cynllun Pensiwn Athrawon.

Cofnodion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2021-22 £000	2022-23 £000
Yn y Gwariant Gweithredu Clir		
Cyfraniadau llawn a godwyd ar y cyfrifon	9,497	10,033
Cost dyfarniadau dewisol a wnaed yn y flwyddyn	-	-
Cyfradd cyfraniad cyflogaion	7.4% - 11.7%	7.4% - 11.7%
Cyfradd cyfraniad y cyflogwyr	23.7%	23.7%

10.5 MANYLION TALIADAU CYDNABYDDIAETH

10.5.1 MAE'R TABLAU CANLYNOL YN DATGELU TALIADAU CYDNABYDDIAETH STAFF UWCH FEL A GANLYN:

Y Prif Weithredwr / Pennaeth Gweithredol y Gwasanaeth Cyflogedig a Chyfarwyddwyr gan gynnwys cyfraniadau pensiwn neu daliadau cyfatebol. Cyfradd cyfanswm cyfraniadau pensiwn y cyflogwr oedd 17.1% yn 2021-22 a 17.5% yn 2021-22.

Uwch-swyddogion		Cyflog Crynswth, Ffioedd a Thaliadau Eraill £	Cyfraniadau Pensiwn y Cyflogwr i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol £	Buddiannau mewn da £	Ffioedd Etholiad £
Prif Weithredwr / Swyddog Canlyniadau*	2021-22	79,141	13,533	166	-
	2022-23	145,818	25,518	6,612	11,207
Prif Weithredwr / Swyddog Canlyniadau Dros Dro**	2021-22	64,752	11,073	2,355	11,698
	2022-23	-	-	-	-
Prif Weithredwr Cynorthwyol ***	2021-22	-	-	-	-
	2022-23	117,229	20,515	5,683	2,146
Cyfarwyddwr Adnoddau	2021-22	126,329	21,602	4,487	2,290
	2022-23	128,254	22,444	5,128	545
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymunedol	2021-22	126,329	21,602	6,934	425
	2022-23	128,254	22,444	7,468	500
Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol a Thai ****	2021-22	127,064	21,728	5,867	1,050
	2022-23	133,056	23,261	4,774	-
Cyfarwyddwr Addysg	2021-22	121,263	20,864	444	1,045
	2022-23	126,106	22,069	888	500

* Prif Weithredwr o 13 Medi 2021

** Prif Weithredwr/Swyddog Canlyniadau Dros Dro tan 13 Medi 2021

*** Prif Weithredwr Cynorthwyol o 1 Ebrill 2022

**** Cyfarwyddwr Dros Dro Gofal Cymdeithasol a Thai rhwng 5 Rhagfyr 2022 a Mawrth 2023

Cyflogaion eraill (gan gynnwys athrawon) sy'n derbyn cydnabyddiaeth o £60,000 neu fwy (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) mewn haenau o £5,000.

Cyflogeion Eraill	Nifer y Cyflogeion	
Haen Gydnabyddiaeth	2021-22	2022-23
£60,000 - £64,999	30	34*
£65,000 - £69,999	21	31**
£70,000 - £74,999	10	11
£75,000 - £79,999	6	4
£80,000 - £84,999	5	1
£85,000 - £89,999	6	8
£90,000 - £94,999	3	6
£95,000 - £99,999	1	3
£100,000 - £104,999	4	1
£105,000 - £109,999	1	1
£110,000 - £114,999	3	-
£115,000 - £119,999*	-	1
£155,000 - £159,999*	-	1

*Yn cynnwys 3 Pennaeth o Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr/Catholig Rhufeinig

**Yn cynnwys 1 Pennaeth o Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr/Catholig Rhufeinig

Tâl Prif Weithredwr / Prif Weithredwr Dros Dro'r Cyngor yn ystod 2022-23 oedd £144,818 (2021-22 £143,893). Tâl canolrif holl weithwyr y Cyngor yn ystod 2022-23 oedd £22,658 (2021-22 £21,299). Cymhareb tâl Prif Weithredwr / Prif Weithredwr Dros Dro'r Cyngor â chydabyddiaeth ganolrif holl weithwyr y Cyngor yn ystod 2022-23 oedd oddeutu 6.4 : 1 (2021-22 6.8 : 1).

10.5.2 LWFANSAU'R AELODAU

Daeth cyfanswm y lwfansau gan gynnwys buddion trethadwy a dalwyd i'r Aelodau yn y flwyddyn i £1,265,896 o'i gymharu â £1,145,041 yn 2021-22.

10.5.3 BUDDIANNAU TERFYNIAD

Mae'r tabl canlynol yn nodi taliadau sy'n cynnwys costau diswyddo statudol a gwirfoddol, cyfraniadau pensiwn o ran blynnyddoedd ychwanegol a straen pensiwn a thaliadau eraill fel mater o ffafr.

Costau Diswyddo a Therfynu Arall (Y Flwyddyn Gyfredol)	2021-22				2022-23			
	Niferoedd			£000	Niferoedd			£000
	Gorfodol	Arall	Cyfanswm		Gorfodol	Arall	Cyfanswm	
£0 - £20,000	4	18	22	206	3	76	79	642
£20,001 - £40,000	3	4	7	218	-	14	14	369
£40,001 - £60,000	-	4	4	191	-	9	9	490
£60,001 - £80,000	-	2	2	122	1	3	4	294
£80,001 - £100,000	-	-	-	-	-	1	1	88
Cyfanswm	7	28	35	737	4	103	107	1,883

Cost Pensiynau - Setliad Cyfalafol (Y Flwyddyn Gyfredol)	2021-22		2022-23	
Haen	Niferoedd	£000	Niferoedd	£000
£0 - £20,000	7	196	23	181
£20,001 - £40,000	-	-	7	215
£40,001 - £60,000	-	-	3	145
£100,000 - £150,000	-	-	1	114
Cyfanswm	7	196	34	655

Cost Pensiynau - Cyfraniad Blynnyddol	2021-22 £000	2022-23 £000
Cyfraniad Blynnyddol	989	950
Cyfanswm	989	950

10.6 FFŌEDD ARCHWILIO

Yr amcangyfrif yw bod y symiau canlynol yn daladwy i Archwilio Cymru am y flwyddyn:

	2021-22* £000	2022-23** £000
Ffioedd sy'n daladwy i Archwilio Cymru mewn perthynas â gwasanaethau archwilio allanol a gynhelir gan yr archwilydd penodedig am y flwyddyn	211	197
Ffioedd taladwy i Archwilydd Cyffredinol Cymru o ran archwiliadau statudol a Mesur Llywodraeth Leol	114	120
Ffi daladwy am ardystio hawliadau grant a dychwelebau	40	42
Ffi yn daladwy am Adroddiad er Budd y Cyhoedd Archwilio Cymru	67	-
Cyfanswm	432	359

* Seiliwyd ffioedd 2021-22 ar amcangyfrifon yn ystod y flwyddyn flaenorol ac maent wedi'u hail-nodi i adlewyrchu'r ffioedd gwirioneddol a dalwyd.

** Amcangyfrifir y ffigurau ar gyfer ffioedd 2022-23.

10.7 PARTÏON PERTHYNOL

Mae partïon perthynol yn cyfeirio at gyrff neu unigolion a allai reoli neu ddylanwadu ar y Cyngor neu gael eu dylanwadu neu reoli gan y Cyngor gan efallai gyfyngu ar allu'r Cyngor neu'r parti arall i weithredu'n annibynnol. Mae enghreifftiau eraill lle gall Aelodau a swyddogion y Cyngor fynychu cyfarfodydd y cyrff trydydd-parti ond heb fod â'r gallu uniongyrchol i arfer rheolaeth ond, fodd bynnag, y gall barn a fynegant ddylanwadu ar benderfyniadau a pholisi.

10.7.1 AELODAU'R CYNGOR

Dan y Cod Ymddygiad a ymgorfforwyd yng Nghyfansoddiad y Cyngor, mae gofyn i Aelodau gofnodi yng Nghofrestr Buddiannau'r Aelodau unrhyw fuddiannau ariannol a personol eraill, ynghyd ag unrhyw anrheg, lletygarwch, mantais neu fudd perthnasol. Mae'r Gofrestr yn agored i'w harchwilio gan y cyhoedd ac mae ar gael ar sail Aelod unigol ar wefan y Cyngor drwy'r ddolen ganlynol.

Caiff Aelodau'r Cyngor eu henwebu i wasanaethu ar gyrff allanol niferus, rhai ohonynt naill ai'n derbyn cymorth ariannol y Cyngor neu'n codi ardollau ac archebiannau ar y Cyngor. Wrth fod yn

rhan o'r cyrff hyn mae disgwyl i Aelodau weithredu'n annibynnol yn hytrach na chynrychioli barn y Cyngor Sir.

Mae datganiadau o drafodion gan aelodau yn agored i'w harchwilio gan y cyhoedd ac ar gael ar sail Aelod unigol ar wefan y Cyngor.

Mae taliadau materol a wnaed i sefydliadau yr oedd gan Aelodau fuddiant ynddynt yn cynnwys Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda (£1.930m o wariant yn 2022-23; balans credydwy'r o £0.119m), Cymdeithas Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Benfro (£1.327m o wariant yn 2022-23), Cyngor Sir Ceredigion (£0.644m o wariant 2022-23), Ymweliad Sir Benfro (£0.266m o wariant yn 2022-23), Moduron Midway Crymych Cyf (£0.696m o wariant yn 2022-23), Ymddiriedolaeth Archeolegol Dyfed (£0.513m o wariant yn 2022-23), Gofal Budd Cymunedol CBC (£1.075m o wariant 2022-23), Tref Cyngor Doc Penfro (£0.215m o wariant yn 2022-23; £0.005m balans credydwy'r o), Tref Cyngor Penfro (£0.280m o wariant 2022-23), Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau (£0.303m o wariant 2022-23) ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro (£0.397m o wariant 2022-23; balans credydwy'r o £0.200m).

Gwnaed £2.268m o daliadau amherthnasol pellach i sefydliadau lle'r oedd gan yr Aelodau ddiddordeb, gellir dod o hyd i fanylion am y rhain yn y ddolen isod.

Mae rhestr gyflawn o wariant, incwm a balansau sy'n gysylltiedig ag aelodau ar [wefan y Cyngor](#).

10.7.2 SWYDDOGION

Dan God Ymddygiad Cyflogeion, mae gofyn i swyddogion ddatgan lle gall gwrthdaro buddiannau ddeillio o drefniadau cyflogi ynghyd ag anrhegion neu letygarwch a chynigion ohonynt a, than Adran 117 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, trefniadau cytundebol lle mae buddiannau'n gwrthdaro. Mae gan y rhan fwyaf o gyrff proffesiynol godau ymddygiad proffesiynol hefyd y mae disgwyl i aelodau'r cyrff hynny gadw atynt.

Mae taliadau a wnaed i sefydliadau lle'r oedd gan Swyddogion fuddiant yn cynnwys Archwilio Cymru (£0.326m o wariant yn 2022-23) a GD Harries (£4.477m o wariant 2022-23; balans credydwy'r o £0.289m).

Gwnaed £0.306m o daliadau amherthnasol pellach i sefydliadau lle roedd gan swyddogion fanylion llog o'r rhain ar gael yn y ddolen isod.

Mae rhestr gyflawn o wariant, incwm a balansau sy'n gysylltiedig ag aelodau ar [wefan y Cyngor](#).

10.7.3 CONTRACTAU

Dan gyfansoddiad y Cyngor caiff contractau, yn ôl y diffiniad yn y rheolau sefydlog, eu hysbysu i'r Cabinet ddwywaith y flwyddyn.

10.7.4 YSYLLTIADAU PERTHNASOL

Ni nodwyd unrhyw gysylltiadau o bwys lle bo dylanwad o bwys yn bodoli.

10.7.4.1 LLYWODRAETHAU CYMRU A'R DU

Llywodraethau Cymru a'r DU ac, sydd â'r cyfrifoldeb dros y fframwaith statudol a darparu mwyafrif cymorth ariannol y Cyngor, llawer ohono dan delerau ac amodau penodol. Caiff manylion grantiau a dderbyniwyd eu cyflwyno yn nodyn 10.1.4. Caiff grantiau na dderbyniwyd ar 31 Mawrth 2023 eu cyflwyno yn nodyn 12.6.3.

10.7.4.2 CYRFF CYHOEDDUS ERAILL

Caiff Cyrff Cyhoeddus Eraill eu rheoli'n gyffredinol gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth Ganolog.

10.7.4.3 CYLLIDBAU CYFUN

Roedd trefniant yn bodoli gyda Bwrdd Iechyd Lleol Hywel Dda yn ystod y flwyddyn yn gweithredu dan gytundeb cyllideb gyfun, gyda'i drafodion i'w gweld isod:

	Storfa Offer ar y Cyd	
	2021-22 £000	2022-23 £000
Gweddill a ddygwyd ymlaen	-	-
Cyfraniadau:		
CSP	409	302
Hywel Dda	277	302
Gwariant yn y Flwyddyn	686	604
Gweddill a gariwyd ymlaen	-	-

10.7.4.4 GWEITHREDIADAU CYDREOLEDIG

Ynghyd â gweddill Awdurdodau Unedol Cymru, mae'r Cyngor yn aelod o CBAC, cwmni cyfyngedig trwy warant sydd ag amcanion o ddarparu a hyrwyddo gwasanaethau addysgol a diwylliannol eraill. Cyfyngwyd atebolrwydd y Cyngor i £1. Mae copïau o'r cyfrifon i'w cael o: CBAC Cyf, 245 Rhodfa'r Gorllewin, Llandaf, Caerdydd CF5 2YX.

Mae'r Cyngor hefyd yn cyfranogi mewn nifer o Gyd-drefniadau eraill sydd heb olygu sefydlu endid ar wahân, lle caiff unrhyw gyfraniadau at drefniadau o'r fath na wariwyd eu dal mewn Cronfa Cyd-drefniant. Yn unol â pholisi cyfrifyddu 8.23, pan oeddent yn berthnasol, chyfunwyd prif ddatganiadau ariannol y Cyngor gyda'r cofnodion perthnasol.

EIN RHANBARTH AR WAITH (GRHA)

Roedd GRhA yn gynghrair o awdurdodau lleol (chwech yn 2019-20, pump yn 2020-21, pedwar ar gyfer y cyfnod 1 Ebrill hyd at 31 Awst 2021 a thri yn y cyfnod 1 Medi 2021 i 31 Mawrth 2022) yn Ne-orllewin a Chanolbarth Cymru yn gweithio i wella safonau addysg plant a phobl ifanc yn y rhanbarth. Y Cyngor sy'n arwain at ddibenion cyfrifyddu.

Daeth GRhA i ben ar 31 Mawrth 2022 a chrëwyd 'Partneriaeth', sef cynghrair o dri awdurdod lleol - Cyngor Sir Caerfyrddin, Cyngor Sir Penfro a Chyngor Dinas a Sir Abertawe o dan gytundeb cyfreithiol newydd.

Mae cyfran yr Cyngor o Gyfrif Incwm a Gwariant a Mantolen y Cyd-drefniant i'w gweld yn y tabl isod.

Ein Rhanbarth ar Waith / Partneriaeth				
Incwm a Gwariant	2021-22		2022-23	
	Cyfanswm GRhA	Cyfran CSP	Cyfanswm Partneriaeth	Cyfran CSP
	£000	£000	£000	£000
Gwariant	4,115	846	8,677	1,891
Incwm	(4,048)	(833)	(8,957)	(1,952)
Gwariant Clir	67	13	(280)	(61)
Llog Pensiynau Clir	6	1	-	-
Symudiad ar Gronfeydd	(73)	(14)	280	61
(Gwarged) / Diffyg Clir	-	-	-	-

Mantolen ar 31 Mawrth	2021-22		2022-23	
	Cyfanswm GRhA	Cyfran CSP	Cyfanswm Partneriaeth	Cyfran CSP
	£000	£000	£000	£000
Asedau Cyfredol	4,955	1,018	2,583	563
Rhwymedigaethau Cyfredol	(4,278)	(879)	(811)	(177)
Cyfanswm Asedau Llai Rhwymedigaethau	677	139	1,772	386
Rhwymedigaethau Hirdymor	(641)	(132)	-	-
Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor	(641)	(132)	-	-
Asedau Clir	36	7	1,772	386
Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	(677)	(139)	(1,772)	(386)
Cronfeydd wrth Gefn Pensiwn	641	132	-	-
Cyfanswm Cyllido	(36)	(7)	(1,772)	(386)

Mae'n rhaid i GRhA fel Cydbwyllgor a gyfansoddwyd yn gyfreithiol baratoi datganiadau ariannol statudol y gellir eu cael o wefan GRhA: <http://www.erw.wales>

Mae'n rhaid i Partneriaeth fel Cydbwyllgor a gyfansoddwyd yn gyfreithiol baratoi datganiadau ariannol statudol y gellir eu cael o wefan Partneriaeth: <http://www.partneriaeth.cymru>

Bargen Dinas Bae Abertawe

Mae Bargen Dinas Bae Abertawe yn fuddsoddiad gwerth £1.3 biliwn mewn 11 o brosiectau mawr ar draws Dinas-ranbarth Bae Abertawe – sy'n cynnwys Sir Gaerfyrddin, Castell-nedd Port Talbot, Sir Benfro ac Abertawe.

Arweinir Bargen Dinas Bae Abertawe gan y pedwar awdurdod lleol rhanbarthol drwy Gytundeb Cydbwyllgor, ynghyd â phartneriaid heb bleidlais - sef Byrddau Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a Hywel Dda, Prifysgol Abertawe a Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant.

Cydnabyddir o fewn Cytundeb y Cydbwyllgor y bydd yr holl bartneriaid yn cyfrannu £50,000 y flwyddyn i gefnogi swyddogaethau canolog a gweinyddol y rhaglen.

Mae Bargen y Ddinas yn cael ei hariannu, yn amodol ar gymeradwyo achosion busnes prosiectau, gan Lywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru, y sector cyhoeddus a'r sector preifat.

Ar ôl cymeradwyo achosion busnes prosiectau yn llwyddiannus, bydd y Corff Atebol, ar ran y Cydbwyllgor, yn rhyddhau arian grant y Llywodraeth i Awdurdodau Arweiniol Prosiectau hyd at uchafswm y pris y cytunwyd arno. Gellir newid gwerthoedd grantiau, ond rhaid i hyn gael ei ategu gan achos busnes llawn a chymeradwyaeth gan y Cydbwyllgor a Llywodraethau'r DU a Chymru, fel yr amlinellir yng Nghytundeb y Cydbwyllgor.

Ym mis Mehefin 2020 derbyniodd achos busnes Pembroke Dock Marine (PDM) gymeradwyaeth i fod yn rhan o raglen gyffredinol Bargen Dinas Bae Abertawe.

Llofnodwyd y cytundeb rhwng y Corff Atebol a'r Cyngor ar 23 Chwefror 2021 gyda'r cytundebau rhwng y Cyngor a'r pedwar partner cyflenwi yn cael eu llofnodi ar 2 Gorffennaf 2021.

Prosiect Morol Doc Sir Benfro	2021-22 £000	2022-23 £000
Gwariant	2,588	15,374
Incwm	(2,588)	(9,788)

Yn ogystal, mae yna 3 phrosiect rhanbarthol, Seilwaith Digidol, Cartrefi fel Gorsafoedd Pŵer a Sgiliau a Thalentau. Oherwydd amseriad y grant ar y prosiectau hyn, efallai bydd yn ofynnol i'r Cyngor fenthyca.

CYD-BWYLLGOR CORFFORAETHOL DE-ORLLEWIN CYMRU (SWWCJC)

Sefydlwyd Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-orllewin Cymru (SWWCJC) yn ffurfiol yn 2022-23, ar ôl i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ddod i rym. Yn unol â deddfwriaeth, bydd SWWCJC yn gyfrifol am ystod o 'swyddogaethau mandadol' – trafndiaeth ranbarthol, gan gynnwys datblygu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol; cynllunio rhanbarthol (defnydd tir), gan gynnwys datblygu Cynllun Datblygu Strategol; llesiant economaidd, a throsolwg o'r Strategaeth Economaidd Ranbarthol a'r Cynllun Cyflawni (a fabwysiadwyd gan SWWCJC ym mis Mawrth 2022). Yn ogystal, mae SWWCJC wedi cytuno i gefnogi 'swyddogaeth' ychwanegol - datblygu a goruchwyllo'r Strategaeth Ynni Ranbarthol (a fabwysiadwyd gan SWWCJC ym mis Mawrth 2022).

Mae SWWCJC yn Gydbwyllgor (Awdurdodau Cyfunol) sy'n cwmpasu pedwar awdurdod unedol Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin, Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot. Mae'r Cyd-bwyllgor yn cynnwys Arweinwyr yr awdurdodau lleol cyfansoddol ynghyd â'r ddau Barc Cenedlaethol (Bannau Brycheiniog ac Arfordir Penfro) ar gyfer materion yn ymwneud â chynllunio defnydd tir. Yn ogystal, mae cynrychiolwyr cyfetholedig (di-bleidlais) o'r ddau Fwrdd Iechyd a dwy brifysgol. Sefydlwyd CCBCDC yn ffurfiol mewn cyfarfod ar 15 Mawrth 2022.

Rhennir y swyddogaethau democrataidd, safonau, craffu, llywodraethu ac archwilio ar draws y pedwar awdurdod lleol gyda Sir Benfro yn gyfrifol am lywodraethu ac archwilio ar hyn o bryd.

O dan y cyd-bwyllgor, mae pedwar is-bwyllgor yn cael eu sefydlu i ymdrin â'r 'swyddogaethau mandadol' a nodir uchod – trafndiaeth, Cynllunio, datblygu economaidd ac ynni. Cymeradwywyd Cylch Gorchwyl yr is-bwyllgorau ar 11 Hydref 2022. Mae gan bob is-bwyllgor arweinydd gwleidyddol ac arweinydd prif weithredwr gydag Aelodau Cabinet perthnasol o bob awdurdod yn ffurfio aelodaeth y pwyllgor.

Cefnogir y Cyd-bwyllgor a'r is-bwyllgorau gan Fwrdd Cynggori o'r sector preifat (dan recriwtio) a thîm bach o swyddogion ar secondiad.

TREFNIADAU ERAILL AR Y CYD

Mae cyd-drefniadau eraill yn cynnwys Ysbyty De Sir Benfo, Cronfa Gweithredu Camddefnyddio Sylweddau (SMAF), Consortiwm Prynu Cymru, Fforwm Lleol Cymru Gydnerth, Cludiant Cyfun (NEWID) a Chomisiynu ar y Cyd (Cyngor Sir Gâr / Cyngor Sir Penfro) ymhlith eraill. Pan fo hynny'n berthnasol, cyfunwyd prif ddatganiadau ariannol y Cyngor gyda'r cofnodion perthnasol.

10.7.4.5 MENTER PARC BWYD LLWYNHELYG

Mae Parc Bwyd Llwynhelyg yn fenter ar y cyd rhwng Cyngor Sir Penfro a Llywodraeth Cymru. Wedi'i ymgorffori ar 1 Chwefror 2021, ei nod yw creu canolfan o ansawdd uchel yn Llwynhelyg a bydd yn dod â nifer o gynhyrchwyr bwyd at ei gilydd. Bydd hyn yn cynnwys creu safleoedd gwasanaethau yn barod i'w gwerthu ar gyfer eu datblygu ac o bosibl adeiladu unedau ymlaen llaw i'w gosod neu eu prynu.

Bydd y cytundeb yn parhau am gyfnod o 8 mlynedd o 1 Chwefror 2021 neu hyd nes y cyflawnir yr Amcan Cyffredinol neu hyd nes y bydd y naill barti neu'r llall yn penderfynu, ar ôl cyfnod o 5 mlynedd o 1 Chwefror 2021, na ellir cyflawni'r Amcanion Cyffredinol yn amodol ar gytundeb ar y cyd.

Bydd y Cyngor yn cyflwyno cyfrifon rheoli i'r Gweinidogion i'w cymeradwyo bob blwyddyn. O safbwynt y trefniadau ariannol, bydd unrhyw dderbynebaw o werthiant plotiau neu incwm rhent yn cael eu rhannu rhwng y partïon ar ganran yn seiliedig ar wariant datblygu cymeradwy pob parti.

Parc Bwyd Withybush	2021-22 £000	2022-23 £000
Cyfran CSP o wariant	32	50

Oherwydd perthnasedd / rhaniad canrannol i'w benderfynu eto, mae'r cofnodion wedi'u cynnwys yn y cyfrifon sengl ac ni pharatowyd unrhyw Gyfrifon Grŵp.

10.7.4.6 ENDIDAU RHEOLEDIG NEU DAN DDYLANWAD

Mae'r Cyngor yn rheoli Pwll Dinbych-y-pysgod, Awdurdodau Harbwr Abergwaun a Dinbych-y-pysgod a Chronfeydd Ymddiried eraill. Ymgorfforwyd incwm a gwariant crynswth Pwll Dinbych-y-pysgod a'r gwerthoedd asedau sefydlog yn Natganiad Cyfrifon y Cyngor.

11.0 NODIADAU AR Y DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLID

11.0 NODIADAU AR Y DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD

11.1 ADDASIADAU RHWNG SAIL GYFRIFYDDU A SAIL GYLLIDO REOLEIDDIOL

Gwirioneddol 2022-23	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol £000	Gweddill Gweithredol CRT £000	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy £000	Cronfeydd Annefnfyddiadwy £000
Symiau yn y Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Dibrisiad	(25,752)	(5,441)	-	(31,193)	31,193
Amhariad / Ailbriso	(3,707)	(10,556)	-	(14,366)	14,366
Grantiau Cyfalaf i'w Trin fel Incwm	23,872	7,015	-	30,887	(30,887)
Gwariant Cyllidol a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	(5,801)	-	-	(5,801)	5,801
Gwared Asedau Anghyfredol	44	16	(996)	(936)	936
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf, Grantiau a Chyfraniadau i ariannu Gwariant Cyfalaf	-	-	16	16	(16)
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd fel Derbyniadau a Neilltuwyd	-	-	16	16	(16)
Cyllido Costau Addasu (addasiad EIR)	44	-	-	44	(44)
Addasiad Cost Pensiynau	(45,498)	(2,272)	-	(47,770)	47,770
Buddiannau Cyflogeion – Croniad Absenoldeb	(1,912)	-	-	(1,912)	1,912
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Isafswm Darpariaeth Refeniw	4,075	1,545	-	5,620	(5,620)
Ad-daliad Dyled Statudol (MCP)	464	-	-	464	(464)
Gwariant Cyfalaf i'w Godi ar Cronfa'r Cyngor (gan gynnwys Cylchred Oes MCP)	2,498	10,024	-	12,522	(12,522)
Amorteiddio premiwm / gostyngiadau clir mewn cysylltiad ag offerynnau ariannol	1	-	-	1	(1)
Cyfraniadau cyflogwyr i gynlluniau pensiwn	16,969	741	-	17,710	(17,710)
Addasiadau Eraill	(34,703)	969	(964)	(34,698)	34,698

Gwirioneddol 2021-22	Gweddill Gweithredol y Gronfa Gyffredinol £000	Gweddill Gweithredol CRT £000	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf a Grantiau £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy £000	Cronfeydd Annefyddiadwy £000
Symiau yn y Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Dibrisiad	(21,286)	(4,621)	-	(25,907)	25,907
Amhariad / Ailbriso	3,980	19,774	-	23,754	(23,754)
Grantiau Cyfalaf i'w Trin fel Incwm	41,717	15,388	-	57,105	(57,105)
Gwariant Cyllidol a Gyllidwyd o Cyfalaf Trwy Statud	(47)	-	-	(47)	47
Gwared Asedau Anghyfredol	(93)	130	(1,614)	(1,577)	1,577
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf, Grantiau a Chyfraniadau i ariannu Gwariant Cyfalaf	-	-	58	58	(58)
Defnyddio Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd fel Derbyniadau a Neilltuwyd	-	-	131	131	(131)
Cyllido Costau Addasu (addasiad EIR)	97	-	-	97	(97)
Addasiad Cost Pensiynau	(40,844)	(2,047)	-	(42,891)	42,891
Buddiannau Cyflogaion – Croniad Absenoldeb	(333)	-	-	(333)	333
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol					
Isafswm Darpariaeth Refeniw Ad-daliad Dyled Statudol	3,873	1,545	-	5,418	(5,418)
(Rhwymedigaethau Prydlesi Cyllidol)	10	-	-	10	(10)
Ad-daliad Dyled Statudol (MCP)	1,488	-	-	1,488	(1,488)
Gwariant Cyfalaf i'w Godi ar Cronfa'r Cyngor (gan gynnwys Cylchred Oes (MCP)	1,985	2,850	-	4,835	(4,835)
Amorteiddio premiwm / gostyngiadau clir mewn cysylltiad ag offerynnau ariannol	87	-	-	87	(87)
Cyfraniadau'r cyflogwr at gynlluniau pensiwn	15,254	735	-	15,989	(15,989)
Addasiad Clir Gofynnol	5,888	33,754	(1,425)	38,217	(38,217)

11.2 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

11.2.1 TRAFODION CRONFEYDD PENODOL Y GRONFA GYFFREDINOL, CRT, CLUSTNODWYD AC ADDYSG

	Gweddill ar 31 Mawrth 2022 £000	Cyfraniad (o'r) Cyfrifon Cyllid £000	Cyfraniad at Cyfrifon Cyllid £000	Rhesymoli** £000	Trosglwyddo i Ddarpariaeth £000	Cyfraniad at Cyfrifon Cyfalaf £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2023 £000
Gweddillion Gweithredol							
Cronfa Gyffredinol	(8,000)	-	-	-	-	-	(8,000)
CRT	(752)	-	-	-	-	-	(752)
Cyfanswm Gweddillion Gweithredol	(8,752)	-	-	-	-	-	(8,752)
Cronfeydd a Glustnodwyd							
Cronfeydd Cyfalaf CRT							
Cronfa CRT	(13,686)	(8,371)	-	(1,350)	-	10,024	(13,383)
Cyfanswm Cronfeydd Cyfalaf CRT	(13,686)	(8,371)	-	(1,350)	-	10,024	(13,383)
Cronfa Gyfalaf							
Cronfa Gyfalaf Gyffredinol*	(1,970)	(300)	49	(468)	-	379	(2,310)
Etifeddiaeth MCP	(1,408)	-	-	-	-	-	(1,408)
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Gronfa Gyffredinol Gyfalaf	(3,378)	(300)	49	(468)	-	379	(3,718)
Cronfeydd Eraill a Glustnodwyd							
Yswiriant	(3,747)	(452)	-	1,000	795	-	(2,404)
Cynnal yn y Gaeaf	(227)	-	-	-	-	-	(227)
Rheoli Risg	(3,974)	(452)	-	1,000	795	-	(2,631)
Eiddo ac Offer	(4,832)	(459)	-	4,401	-	166	(724)
Ailadeiladu Lonydd Cerbydau	(801)	-	295	-	-	96	(410)
Cerbydau a Chyfarpar	(8,722)	(2,797)	-	-	-	1,740	(9,779)
Pont Cleddau	(1,351)	(439)	-	-	-	-	(1,790)
Amlogsgfa Gorllewin Cymru	(913)	(352)	-	-	-	29	(1,236)
Meysydd Parcio*	(661)	(205)	-	(3)	-	23	(846)
Adnewyddu ac Atgyweirio Asedau	(17,280)	(4,252)	295	4,398	-	2,054	(14,785)
Etholiadau	(559)	(170)	176	-	-	-	(553)
Ad-drefnu Gofal Cymdeithasol	(1,725)	(20)	477	-	-	-	(1,268)
Ad-drefnu Addysg	(1,449)	-	1,122	(272)	-	-	(599)
Model Buddsoddi Cydfuddiannol (MBC)	-	(188)	-	-	-	-	(188)
Cydraddoli	(3,733)	(378)	1,775	(272)	-	-	(2,608)
Cronfa Fenter	(11,432)	(3,142)	1,654	308	-	9	(12,603)
Cronfa Galedi	(7,806)	(232)	3,058	(2,502)	-	-	(7,482)
Rhaglen Weinyddol	(3,410)	(119)	316	(109)	-	-	(3,322)
Tai Fforddiadwy	(5,230)	(3,272)	137	-	-	-	(8,365)
Gwella Sir Benfro	(2,421)	(1,091)	905	-	-	-	(2,607)
Dod â chartrefi i ddefnydd	-	(376)	-	-	-	-	(376)
Trawsnewid	(30,299)	(8,232)	6,070	(2,303)	-	9	(34,755)
Darparu Gwasanaeth	-	(2,332)	246	(2,470)	-	-	(4,556)
Cynllunio	(185)	(19)	-	-	-	-	(204)
Rheoliadau Adeiladu	(35)	(46)	-	-	-	-	(81)
Iawndal Ffermydd Sirol	(191)	(15)	10	-	-	-	(196)
Datblygu Economaidd a Thwristiaeth	(22)	(244)	-	(341)	-	-	(607)
Gwasanaethau Amgylcheddol	(666)	(86)	-	36	-	23	(693)
Cronfa Adfywio	(563)	-	-	563	-	-	-
Grant costau ymadael	(605)	-	-	398	-	-	(207)
Ailgylchu	(647)	-	-	647	-	-	-
Cyflenwi Gwasanaethau	(2,914)	(2,742)	256	(1,167)	-	23	(6,544)
Cyd-drefniadau	(63)	-	-	45	-	-	(18)
Allanol	(63)	-	-	45	-	-	(18)

Cyfanswm Cronfeydd a Glustnodwyd	(58,263)	(16,056)	8,396	1,701	795	2,086	(61,341)
Gweddillion ISB Ysgolion	(11,208)	(152)	5,019	191	-	-	(6,150)
CLG Arlwyd Ysgolion	(495)	-	-	190	-	-	(305)
CLG Cynnal a Chadw Ysgolion	(1,044)	-	86	-	-	-	(958)
Yswiriant Athrawon Llanw Ysgolion	(675)	-	137	-	-	-	(538)
Isadeiledd ICT	(1,514)	(1,328)	-	(264)	-	-	(3,106)
Cyfanswm Cronfeydd Ysgolion A Chysylltiedig	(14,936)	(1,480)	5,242	117	-	-	(11,057)

* Balans Agoriadol wedi'i addasu i ddangos cronfa wrth gefn Meysydd Parcio ar wahân; Mae cyflwyno'r balansau agoriadol hefyd wedi'i addasu i adlewyrchu'r categorïddio wrth gefn newydd a gynhwysir yn y Strategaeth Gyfredol ar gyfer Cynnal a Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn.

**Cynhaliwyd adolygiad llawn o'r holl falansau a ddelir wrth gefn yn ystod 2022-23, gyda hwnnw'n cael ei ategu gan ddiweddariad i'r Strategaeth ar gyfer Dal a Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn. Arweiniodd hyn at resymoli nifer o gronfeydd wrth gefn, gyda balansau na chawsant eu defnyddio yn ystod tymor y CATC blaenorol yn cael eu hail-briodoli i'r Gronfa Galedi i'w defnyddio i gefnogi'r gwariant parhaus sy'n deillio o bandemig Covid-19 a'r Argyfwng Costau Byw. Mae priodoliadau sydd wedi cael eu gwneud i gefnogi prosiectau penodol wedi cael eu trosglwyddo i Gronfa Darparu Gwasanaethau newydd i gynorthwyo gyda monitro.

11.2.2 TRAFODION CRONFEYDD DERBYNIADAU CYFALAF, GRANTIAU A CHYFRANIADAU

Caiff rhan o'r derbyniadau o werthu asedau eu neilltuo i ad-dalu dyled yn unol â pholisïau cyfrifyddu; mae'r gweddill ar gael i dalu am wariant cyfalaf. Mae cyfraniadau at ddibenion cyfalafol a grantiau cyfalaf heb eu cymhwyso a dderbyniwyd ar gael hefyd i dalu am fuddsoddi cyfalaf yn y dyfodol.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2022	Derbyniwyd yn y Flwyddyn	Darpariaeth a Neilltuwyd	Trosglwyddiadau yn y Flwyddyn	Cymhwyswyd i Gyllid	Cymhwyswyd i Dalu am Wariant	Gweddill ar 31 Mawrth 2023
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf							
Cronfa Gyffredinol	(13,292)	(980)	-	-	-	16	(14,256)
CRT	-	(16)	16	-	-	-	-
CYFANSWM	(13,292)	(996)	16	-	-	16	(14,256)

12.0 NODIADAU AR Y FANTOLEN

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynnyddol 2022-23

12.0 NODIADAU AR Y FANTOLEN

12.1 ASED AU ANGHYFREDOL

Mae Nodyn 12.1 yn rhoi manylion llawn symudiadau asedau yn ystod y flwyddyn. Fel rhan o raglen dreigl y Cyngor, cynhaliwyd ailbrisiadau o ysgolion, tai, tir CRT, garejys a siopau CRT. Roedd y derbyniadau cyfalaf o waredu asedau eiddo yn £0.1m mewn perthynas â thai nad ydynt yn dai cyngor a £0.000m mewn perthynas â Gwerthu Tai Cyngor.

12.1.1 ASED AU SEFYDLOG

Prisiwyd portffolio asedau sefydlog y Cyngor yn £988m fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2023 mewn cymhariaeth â £978m ar 31 Mawrth 2022.

Gwnaed caffaeliadau asedau sefydlog yn y flwyddyn am £8.9m. Mae'r ffigur hwn yng ngwerth cyfanswm ychwanegiadau o £75.5m gyda gweddill y gwerth yn berthnasol i gostau adeiladu neu waith cysylltiedig ag asedau presennol.

Ar 31 Mawrth 2023, amcangyfrif o werth asedau dros ben yn aros i'w gwared yw £2.1m, gydag amcangyfrif bod £0.806m ohono'n debygol o gael ei werthu o fewn y 12 mis nesaf.

Codwyd namau yn y flwyddyn yn cynrychioli dymchwel 10 annedd ansafonol yn Tudor Place, Tiers Cross i wneud lle ar gyfer y datblygiad adeiladu newydd.

12.1.1.1 PRISIAD

Prisiwyd asedau'r Cyngor yn unol â'r polisi cyfrifyddu datganedig. Pan fo'n berthnasol, prisiwyd asedau gan brisiwr y Cyngor, Mrs H. McLeod-Baikie F.R.I.C.S. Mae'r tabl canlynol yn dangos gwaith y Cyngor yn ailbrisio asedau sefydlog fel rhan o'r rhaglen dreigl.

Sail Brisio Gwerthoedd Crynswth	Asedau Tai'r Cyngor £000	Tir ac Adeiladau Eraill £000	Cerbydau, Cyfarpar ac Offer £000	Asedau Cymunedol £000	Asedau Treftadaeth £000	Asedau'n cael eu Hadeiladu £000	Asedau Dros Ben £000	Cyfanswm £000
Dygwyd am y Gost Hanesyddol	2,340	6,278	35,579	575	1,951	48,267	-	94,990
Prisiwyd am Werth Teg ar:								
31 Mawrth 2023	2,556	491,742	-	-	-	-	2,133	496,431
31 Mawrth 2022	272,744	4,422	-	-	-	150	-	277,316
31 Mawrth 2021	16,969	660	-	-	-	666	-	18,295
31 Mawrth 2020	-	-	7	-	-	4,734	-	4,741
31 Mawrth 2019	-	10,282	58	45	-	6,376	-	16,761
					-			
Cyfanswm y Gost neu Brisiad	294,609	513,384	35,644	620	1,951	60,193	2,133	908,534

Cynhwyswyd ysgolion Gwirfoddol Rheoledig (GR), Gwirfoddol Cymorthedig (GC) a Menter Cyllid Preifat y mae gan y Cyngor deitl cyfreithiol arnynt ar Fantolen y Cyngor. Ni chynhwyswyd y rhai sydd ym meddiant cyfreithiol cyrff eraill.

Mae gwerth cario crynswth ardal pwll Canolfan Hamdden Dinbych-y-pysgod (tua £1.7m) yn cael ei ddal ar ymddiried. Yn unol â newidiadau i'r Cod, cynhwyswyd hyn ar y Fantolen. Caiff ei hysbysu ar wahân hefyd fel rhan o gyfrifon Ymddiriedolaeth Pwll Dinbych-y-pysgod.

Caiff isadeiledd ei fesur am Cost Hanesyddol ac, felly, ni chaiff ei gynnwys yn y tabl uchod.

Yn unol â'r Rhyddhad Dros Dro a gynigir gan y Diweddariad i'r Cod ar asedau seilwaith, nid yw'r nodyn hwn ynghyd â Thabl 12.1.1.4 a Thabl 12.1.1.5 yn cynnwys datgelu cost gros a dibrisiant cronedig ar gyfer asedau seilwaith oherwydd arferion adrodd hanesyddol a diffygion gwybodaeth canlyniadol yn golygu na fyddai hyn yn cynrychioli'r sefyllfa ased yn ffyddlon i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol.

Yr amserlenni gofynnol i gwblhau newid i'r asedau seilwaith oedd y prif reswm dros ddefnyddio'r rhyddhad dros dro yng nghyfrifon 2022-23. Yn ogystal, rhagwelir na fydd unrhyw effaith sylweddol ar y datganiadau ariannol.

12.1.1.2 DIBRISIAD AC AMHARIAD

Dibrisiwyd holl asedau sefydlog gyda'r dull llinell syth gan ddefnyddio'r bywydau defnyddiol tybiannol sy'n cael eu dangos isod.

Math o Ased	Oes Fuddiol ar gyfer Dibrisio
Anheddau'r Cyngor	40 mlynedd
Eiddo CRT Arall	Hyd at 40 mlynedd
Adeiladau	Hyd at 40 mlynedd
Tir	Ni ddibrisiwyd
Isadeiledd	40 mlynedd
Cerbydau, Cyfarpar ac Offer Cyffredinol	3 – 15 mlynedd
Offer TG	5 mlynedd
Asedau Treftadaeth	Ni ddibrisiwyd
Asedau Cymunedol	Ni ddibrisiwyd
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	Ni ddibrisiwyd
Asedau Dros Ben	Hyd at 5 mlynedd
Eiddo Buddsoddi	Ni ddibrisiwyd
Pethau Anniriaethol	3 blynedd

12.1.1.3 DEFNYDD A DOSBARTHIAD ASED AU

Math o Ased	Gwerth Clir ar Bapur					
	2021-22			2022-23		
	Y Gronfa Gyffredinol £000	CRT £000	Cyfanswm £000	Y Gronfa Gyffredinol £000	CRT £000	Cyfanswm £000
Eiddo, Cyfarpar ac Offer						
Anheddau'r Cyngor	1,208	296,532	297,740	1,188	297,801	298,989
Tir ac Adeiladau	487,428	1,494	488,922	509,684	1,501	511,185
Isadeiledd	131,773	-	131,773	136,144	-	136,144
Cerbydau, Cyfarpar ac Offer*	16,534	230	16,764	16,370	143	16,513
Asedau Treftadaeth	847	-	847	1,118	-	1,118
Asedau Cymunedol	527	-	527	557	-	557
Asedau'n Cael eu Hadeiladu	38,648	87	38,735	58,556	206	58,762
Asedau Dros Ben	2,713	-	2,713	2,134	-	2,134
	679,678	298,343	978,021	725,751	299,651	1,025,402
Pethau Anniriaethol	100	-	100	105	-	105
Asedau Mewn Llaw i'w Gwerthu	-	-	-	-	-	-
Cyfanswm	679,778	298,343	978,121	725,856	299,651	1,025,507

12.1.1.4 MANYLION SYMUDIAD YNG NGWERTHOEDD ASEDAU ANGHYFREDOL EIDDO, CYFARPAR AC OFFER 2022-23

Asedau'r Cyngor	Asedau Tai'r Cyngor	Tir ac Adeiladau Eraill	Isadeiledd	Cerbydau, Cyfarpar ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Treftadaeth	Asedau'n Cael eu Hadeiladu	Asedau Dros Ben	Cyfanswm Eiddo, Cyfarpar ac Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2022	290,290	495,178	-	37,005	590	1,680	40,153	2,728	867,624
Agor Addasiad Cydbwysedd	(1,803)	-	-	(82)	-	-	-	-	(1,885)
Cost neu Brisiad ar 1 Ebrill 2022	288,487	495,178	-	36,923	590	1,680	40,153	2,728	865,739
Ychwanegiadau	17,253	6,907	7,940	4,307	14	729	19,992	-	57,142
Datgydnabod / gwarediadau	(578)	(222)	-	(5,557)	-	-	-	(445)	(6,802)
Datgydnabod – arall (cydran)	(8,866)	(4,827)	(252)	(29)	(14)	(458)	(288)	-	(14,734)
Ailbrisi Dibriadiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	-	(21,280)	-	-	-	-	-	(703)	(21,893)
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiadau i'w cydnabod yn y Gronfa Ailbrisi	2	35,651	-	-	-	-	-	701	36,354
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisi i'w cydnabod yn y Gwarged / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	(1,689)	2,193	-	-	-	-	-	2	506
Symudiadau Eraill	-	(216)	-	-	30	-	336	(150)	-
Ar 31 Mawrth 2023	294,609	513,384	7,688	35,644	620	1,951	60,193	2,133	916,222
Dibriant ac Amhariadau									
Dibriant	(592)	3,677	-	(17,540)	-	-	(206)	(21)	(14,682)
Amhariad	(1,043)	(9,933)	-	(2,701)	(63)	(833)	(1,212)	6	(15,779)
Ar 31 Mawrth 2022	(1,635)	(6,256)	-	(20,241)	(63)	(833)	(1,418)	(15)	(30,461)
Agar Addasiad Cydbwysedd									
Dibriant	-	-	-	29	-	-	-	-	29
Addasiad seilwaith	254	-	-	-	-	-	-	-	254
Dibriant ac Amhariadau									
Dibriant	(338)	3,677	-	(17,511)	-	-	(206)	(21)	(14,399)
Amhariad	(1,043)	(9,933)	-	(2,701)	(63)	(833)	(1,212)	6	(15,779)
Ar 1 Ebrill 2021	(1,381)	(6,256)	-	(20,212)	(63)	(833)	(1,418)	(15)	(30,178)
Tâl Dibriant ar gyfer 2022-23	(5,349)	(17,201)	(3,317)	(4,433)	-	-	-	(702)	(31,002)
Colli Nam a Gwariant Heb Wella i Surplus/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(102)	(36)	-	-	-	-	-	-	(138)
Datgydnabod / Gwarediadau:									
~ W/O Dibriadiad Cronedig	578	-	-	5,514	-	-	-	15	6,107
Ailbrisiadau:									
~ W/O Dibriadiad Cronedig	-	19,105	-	-	-	-	-	703	19,808
~ W/O Amhariad Cronedig	-	2,176	-	-	-	-	-	-	2,176
Ailddosbarthiadau:									
~ Trosglwyddo Dibriadiad Cronedig d/yml	-	13	-	-	-	-	(13)	-	-
Ar 31 Mawrth 2023	(6,254)	(2,199)	(3,317)	(19,131)	(63)	(833)	(1,431)	1	(33,227)
Gwerth net seilwaith ar y llyfrau (NBV) a ddygwyd ymlaen**	10,634	-	131,773	-	-	-	-	-	142,407
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2023	298,989	511,185	136,144	16,513	557	1,118	58,762	2,134	1,025,402
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2022	297,740	488,922	131,773	16,764	527	847	38,735	2,713	978,021

* Agar Addasiad cydbwysedd flaenorol ar gyfer seilwaith CRT ac asedau anniriaethol

** Wedi'i ailddatgan yn unol â'r rhyddhad dros dro sy'n cael ei gynnig gan y diweddariad i'r Cod ar Asedau Seilwaith

12.1.1.5 SYMUDIAD CYMHAROL YNG NGWERTHOEDD ASEDAU ANGHYFREDOL EIDDO, CYFARPAR AC OFFER 2021-22

Asedau'r Cyngor	Asedau Tai'r Cyngor	Tir ac Adeilad au Eraill	Isadeiled d	Cerbydau , Cyfarpar ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Treftadaeth	Asedau'n Cael eu Hadeiladu	Asedau Dros Ben	Cyfanswm Eiddo, Cyfarpar ac Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Brisiad ar 31 Mawrth 2021	236,352	435,249	-	32,766	638	1,755	11,143	2,278	720,181
Ychwanegiadau	18,468	4,692	9,999	6,126	2	643	32,352	-	72,282
Datgydnabod / gwarediadau	-	(1,378)	-	(1,887)	-	-	-	-	(3,265)
Datgydnabod – arall (cydran)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ailbrisiad Dibriadiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	(10,323)	(40,859)	-	-	-	(730)	-	(830)	(52,742)
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiadau i'w cydnabod yn y Gronfa Ailbrisiad	18,907	87,356	-	-	-	12	-	869	107,144
Codiadau / (gostyngiadau) ailbrisiad i'w cydnabod yn y Gwarged / Diffyg wrth Ddarparu Gwasanaethau	27,005	7,489	-	-	-	-	-	16	34,510
Ailddosbarthiadau – PPE a Buddsoddiad	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ailddosbarthiadau – (i) / o Daliwyd ar Werth	-	(387)	-	-	-	-	-	(100)	(487)
Symudiadau Eraill	-	(5,213)	-	1,555	-	-	2,430	1,228	-
Ar 31 Mawrth 2022	290,290	495,178	9,999	37,005	590	1,680	40,153	2,728	877,623
Dibriadiad ac Amhariadau									
Dibriadiad	(79)	(8,784)	-	(14,415)	-	(12)	(358)	-	(23,648)
Amhariad	(514)	(24,689)	-	(1,513)	(61)	(1,215)	(113)	(30)	(28,135)
Ar 31 Mawrth 2021	(593)	(33,473)	-	(15,928)	(61)	(1,227)	(471)	(30)	(51,783)
Tâl Dibriadiad ar gyfer 2021-22	(4,502)	(12,164)	(3,318)	(4,981)	-	-	-	(835)	(25,800)
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gronfa Ailbrisiad	(50)	(1,714)	-	-	-	-	-	-	(1,764)
Colledion Amhariad a Gwariant Heblaw Gwella i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(6,845)	(972)	(314)	(1,188)	(2)	(336)	(1,099)	-	(10,756)
Datgydnabod / Gwarediadau:									
~ W/O Dibriadiad Cronedig	-	1,376	-	1,856	-	-	-	-	3,232
~ W/O Amhariad Cronedig	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ailbrisiadau:									
~ W/O Dibriadiad Cronedig	3,989	23,416	-	-	-	12	-	799	28,216
~ W/O Amhariad Cronedig	6,334	17,443	-	-	-	718	-	31	24,526
Ailddosbarthiadau:									
~ Trosglwyddo Dibriadiad Cronedig d/ym	-	(167)	-	-	-	-	152	15	-
~ Trosglwyddo Amhariad Cronedig d/ym	32	(1)	-	-	-	-	-	5	36
Ar 31 Mawrth 2022	(1,635)	(6,256)	(3,632)	(20,241)	(63)	(833)	(1,418)	(15)	(34,093)
Gwerth net seilwaith ar y llyfrau (NBV) a ddygwyd ymlaen*	9,085	-	125,406	-	-	-	-	-	134,491
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2022	297,740	488,922	131,773	16,764	527	847	38,735	2,713	978,021
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2021	244,844	401,776	125,406	16,838	577	528	10,672	2,248	802,889

* Wedi'i ailddatgan yn unol â'r rhyddhad dros dro sy'n cael ei gynnig gan y diweddariad i'r Cod ar Asedau Seilwaith

12.1.1.6 TRAFODION ASEDAU TREFTADAETH YN Y FLWYDDYN

Cynhaliwyd Asedau Treftadaeth gyda swm cludo net o £1,118k a £0.847m ar gyfer 2022-23 a 2021-22 yn y drefn honno. Mae rhagor o fanylion Asedau Treftadaeth y Cyngor i'w cael gan Gwasanaethau Amgueddfeydd ac Archifau Sir Benfro.

12.1.2 GWARED A DATGYDNABOD ASED AU SEFYDLOG YN Y FLWYDDYN

Gwerth cario crynswth asedau a waredwyd yn y flwyddyn oedd:	2021-22 £000	2022-23 £000
Gwarediadau		
Tai'r Cyngor	-	-
Lleiniau Adeiladu a Thir	801	-
Eiddo Buddsoddi	-	-
Arall	-	1,820
Cyfanswm Gwarediadau	801	1,820
Datgydnabyddiaethau		
Tai'r Cyngor	-	578
Lleiniau Adeiladu a Thir	-	-
Eiddo Buddsoddi	-	-
Arall	3,265	4,404
Cyfanswm Datgydnabyddiaethau	3,265	4,982

*Mae gwarediadau yn cyfeirio at asedau a waredwyd am werth gwerthu.

**Mae dad-gydnabod yn cyfeirio at asedau sydd wedi'u dymchwel neu eu dileu.

12.1.3 ASED AU ANNIRIAETHOL

Caiff rhai pecynnau meddalwedd a brynwyd yn allanol eu cydnabod fel asedau anniriaethol ar y Fantolen, gyda swm cludo net o £0.100m a £0.105m ar gyfer 2021-22 a 2022-23 yn y drefn honno.

12.1.4 MESURIAD GWERTH TEG IFRS 13 – ASED AU GWARED

Gwerth teg asedau gwarged y Cyngor oedd £2.713m a £2.134m ar 31 Mawrth ar gyfer 2022 a 2022 yn y drefn honno. Defnyddiwyd mewnbwn arwyddocaol annibynadwy (Lefel 3) i gyrraedd y prisiau hyn.

Technegau Prisio

Caiff gwerth teg eiddo gweddill y Cyngor ei fesur bob blwyddyn ym mhob dyddiad adrodd. Mae'r holl brisiau yn cael eu cynnal yn fewnol, yn unol â'r methodolegau a'r canolfannau ar gyfer amcangyfrif a nodir yn safonau proffesiynol Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig a'r Cod CIPFA a'r canllawiau.

Defnyddiwyd y technegau prisio priodol yn ystod y flwyddyn i werthfawrogi'r asedau dros ben y mae data digonol ar gael ar eu cyfer, gan wneud y gorau o'r defnydd o fewnbynnau a arsylwyd yn berthnasol a lleihau'r defnydd o fewnbynnau anaddasadwy.

Y gwahaniaeth flwyddyn ar ôl blwyddyn yw bod asedau ychwanegol yn cael eu datgan yn weddill, bod telerau'n cael eu hail-negodi neu werthiannau neu warediadau heb fynd rhagddynt, felly, rhoddwyd mwy o ddibyniaeth ar fewnbynnau anweladwy lefel 3.

Technegau Prisio a ddefnyddiwyd i Bennu Gwerthoedd Teg Haenau 2 a 3 ar gyfer Eiddo Dros Ben

Mewnbynnau gweladwy arwyddocaol – haen 3

Mae'r Gwerth Teg wedi'i seilio ar dystiolaeth gymaradwy, cyngor allanol a gwerthiant tebyg a gytunwyd. Felly, mae lefel yr allbynnau anobservadwy yn arwyddocaol, gan arwain at gategoreiddio'r eiddo ar Lefel 3 yn yr hierarchaeth Gwerth Teg. Bydd newidiadau mewn amodau'r farchnad yn arwain at gynnydd a gostyngiad yn y Gwerth Teg.

Y Defnydd Uchaf a'r Gorau o eiddo dros ben

Wrth amcangyfrif gwerth teg eiddo Gwarged y Cyngor, ystyriwyd y defnydd gorau a'r eiddo gorau posibl o'r eiddo.

12.1.5 GWARIANT A CHYLLIDO CYFALAF

12.1.5.1 GWARIANT CYFALAF YN Y FLWYDDYN

Caiff y gwariant cyfalaf a wnaed yn y flwyddyn ei ddangos yn y tabl isod ynghyd â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i'w gyllido.

	2021-22	2022-23
	£000	£000
Gwariant Cyfalaf wedi'i Ddadansoddi yn ôl Gwasanaeth:		
Addysg	28,544	13,089
Y Gwasanaethau Cymdeithasol	752	908
Cludiant	11,023	10,097
Tai – CRT	18,257	17,321
Tai – Cronfa'r Cyngor	2,254	1,620
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	4,629	2,457
Datblygiad	5,246	9,411
Amgylcheddol	2,054	3,902
Corfforaethol	2,813	1,340
Y Fargen Ddinesig	2,588	15,376
	78,160	75,521
Asedau a Gafwyd dan Brydlesi Cyllidol yn y Flwyddyn	30	53
Buddsoddiad Cyfalaf	78,190	75,574
Yn cynrychioli:		
Asedau Sefydlog	72,282	57,142
Asedau Anniriaethol	168	143
Benthyciadau a Blaensymiau	658	115
Gwariant Cyllidol Crynswth a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	5,082	18,174
	78,190	75,574
Ariannwyd trwy'r canlynol:		
Benthyciadau	6,526	14,428
Benthyca Anghynaliedig	4,601	5,295
Grantiau Cyfalaf a chyfraniadau eraill	62,140	43,260
Cymhwyso Cronfeydd Gyffredinol wrth gefn a debynedau	4,893	12,538
Prydlesi Cyllidol	30	53
	78,190	75,574

12.1.5.2 GOFYNIAD CODI CYFALAF

Mae'r gofyniad codi cyfalaf yn cynrychioli'r cyllido allanol gofynnol, ar ôl ystyried grantiau, derbyniadau cyfalaf a chronfeydd mewnol a gymhwyswyd o ran y buddsoddiad cyfalaf hirdymor a wnaed gan y Cyngor.

	2021-22 £000	2022-23 £000
Gofyniad Codi Cyfalaf ar 1 Ebrill	232,569	236,679
Symudiadau yn y Flwyddyn		
Cynnydd / (Gostyngiad) mewn Benthycu Cynaledig (Trethiant Lleol a Chanolog)	4,080	13,623
Asedau a Gafwyd / Gwaredwyd Dan Brydlesi Cyllidol	30	53
Gofyniad Cyllid Cyfalaf ar 31 Mawrth	236,679	252,112
Symudiad yn y Flwyddyn		
Buddsoddiad Cyfalaf:		
Eiddo, Peiriannau ac Offer	72,282	57,142
Asedau Anniriaethol	168	143
Benthyciadau a Blaensymiau	658	115
Gwariant Cyllidol a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	5,082	18,174
Isgyfanswm	78,190	75,574
Cyfanswm	78,190	75,574
Ffynonellau Cyllid:		
Derbyniadau Cyfalaf	(58)	(16)
Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd	(131)	(16)
Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill	(62,140)	(43,260)
Symiau a Neilltuwyd o Refeniw:		
- Cyfraniad Refeniw Uniongyrchol	(4,835)	(12,522)
- Isafswm Darpariaeth Refeniw	(6,916)	(6,084)
	(74,080)	(60,141)
Cynnydd / (Gostyngiad) yn y Gofyniad Codi Cyfalaf	4,110	13,676

12.1.5.3 YMRWYMIADAU CONTRACTAU CYFALAF

Mae'r canlynol yn cynrychioli symiau a ymrwymwyd dan contractau gwaith sylweddol. Cronnwyd £1.517m yng nghyfrifon 2022-23.

Y prif ymrwymadau dan contractau cyfalaf ar 31 Mawrth yw:	2021-22 £000	2022-23 £000
Addysg	12,724	11,370
Gofal Cymdeithasol	13	109
Cludiant	4,890	2,911
Tai – CRT	5,241	3,232
Tai – Cronfa'r Cyngor	498	26
Diwylliant a Gwasanaethau Cysylltiedig	1,132	1,757
Datblygu	3,332	2,583
Amgylcheddol	1,259	26,898
Corfforaethol	218	301
	29,307	49,187

Prif achos yr ymrwymadau a gynyddodd oedd oherwydd dechrau'r Parc Eco, o fewn Gwasanaethau Amgylcheddol.

12.2 TREFNIADAU PRYDLESU AC O FATH PRYDLESU

12.2.1 Y CYNGOR FEL PRYDLESAI

Mae'r Cyngor wedi caffael amrywiol asedau dan brydlesi cyllidol sy'n cael eu hysbysu dan Eiddo, Peiriannau ac Offer ar y Fantolen.

Mae gan y Cyngor ymrwymadau prydlesu gweithredol o £0.490m a £0.474m ar gyfer 2021-22 a 2022-23 yn y drefn honno.

Yr isafswm taliadau prydles sy'n ddyledus dan drefniadau Prydles Ariannol yw £0.932m a £0.941m ar 31 Mawrth 2022 a 31 Mawrth 2023 yn y drefn honno.

12.2.2 Y CYNGOR FEL PRYDLESWR

Mae gan y Cyngor fuddsoddiad crynswth mewn eiddo i'w brydlesu, yn cynnwys lleiafswm y taliadau prydles sydd i'w disgwyl dros weddill cyfnodau'r prydlesi a'r gwerth gweddilliol i'w ddisgwyl ar yr eiddo pan ddaw'r prydlesi i ben.

Nid yw dyledwyr prydlesi cyllidol yn berthnasol oherwydd y gwnaed taliadau cydnabyddiaeth o £0.890m ar ddechrau'r cytundebau. Felly, nid oes unrhyw rwymedigaeth yn aros.

Seiliwyd incwm prydlesi cyllidol ar dderbyn rhenti rhad dros gyfnod o ryw 999 mlynedd is £23.823m.

Derbyniadau yn Ddyledus	Taliadau Derbyniadwy 2023-24 £000	Taliadau Derbyniadwy 2024/25 - 2027/28 £000	Taliadau Derbyniadwy ar ol 2028 £000	Cyfanswm £000
Prydlesau Cyllid				
Buddsoddiad crynswth mewn prydlesau	-	-	-	-
Derbyniadau Lleiafrif prydles*	-	-	14	14
Prydlesau Gweithredol				
Taliadau prydlesol cyfanrif lleiaf	2,504	4,411	16,908	23,823

* Mae incwm prydles cyllid yn seiliedig ar renti pupur a dderbynwyd dros gyfnod o ~999 mlynedd.

12.3 RHESTRI EIDDO

Ni wnaeth y Cyngor unrhyw gontractau adeiladu ar gyfer eraill yn ystod y flwyddyn.

	Storfeydd Adeiladu a Pheirianne g £000	Diwylliant, yr Amgylchedd a Chynllunio £000	Arlwyo £000	Arall £000	Cyfanswm £000
Swm ar 31 Mawrth 2022	957	352	119	59	1,487
Gweddill ar 31 Mawrth 2023	906	440	130	44	1,520

12.4 BUDDSODDIADAU

Caiff y buddsoddiadau eu dangos ar y Fantolen yn ôl gwerth wedi'i amorteiddio sy'n caniatáu ar gyfer cydraddoli'r llog ar y prifswm dros fywyd y buddsoddiad.

Y gwerth teg (ar y farchnad) yn adlewyrchu'r derbyniadau pe bai'r buddsoddiadau wedi cael eu sylweddau ar 31 Mawrth 2023 oedd £62.0m. Gwerth teg cyfatebol buddsoddiadau ar 31 Mawrth 2022 oedd £73.8m.

Cyfrifwyd Net Gwerth Presenol gyda'r dull Gwerth Clir Presennol (NGP) sy'n rhoi amcangyfrif o daliadau yn y dyfodol yn nhermau heddiw.

Nid yw'r Cyngor yn dal y categorïau canlynol o asedau ariannol – “ar gael i werthu” neu “yn ôl gwerth teg trwy elw a cholled”.

Buddsoddiadau (Benthyciadau a Symiau Derbyniadwy)	Gwerth wedi'i Amorteiddio 31 Mawrth 2022 £000	Gwerth Aeddfedu			Llog a Gronnwyd yn y Flwyddyn £000	Gwerth wedi'i Amorteiddio 31 Mawrth 2023 £000	Gwerth Teg 31 Mawrth 2023 £000
		1 Ebrill 2022 £000	Symudiad yn y Flwyddyn £000	31 Mawrth 2023 £000			
Byrdymor (dan 12 mis)							
Y Farchnad Arian	25,027	25,000	-	25,000	201	25,201	25,135
	25,027	25,000	-	25,000	201	25,201	25,135
Cywerth Arian Parod	-	-	-	-	-	-	-
Y Farchnad Arian	48,775	48,756	(12,062)	36,694	133	36,827	36,893
Cyfanswm Buddsoddiadau	73,802	73,756	(12,062)	61,694	334	62,028	62,028

12.5 DYLEDWYR A CREDYDWYR

12.5.1 DYLEDWYR A RHAGDALIADAU

Caiff holl symiau sy'n cael eu cynnwys fel asedau eu dangos yn ôl gwerth teg (ar y farchnad).

	Clir 1 Ebrill 2022 £000	Crynswth 31 Mawrth 2023 £000	Lwfans Amhariad £000	Clir 31 Mawrth 2023 £000
Symiau sy'n daladwy ar ôl blwyddyn:				
Benthyciadau Eraill	3,517	3,396	-	3,396
Dyledion ar Ystadau (gwelwch y tabl isod)	1,183	1,714	-	1,714
	4,700	5,110	-	5,110
Symiau sy'n daladwy ymhên blwyddyn:				
Derbyniadau Masnachol	18,122	33,509	(5,133)	28,376
Rhagdaliadau	2,811	1,984	-	1,984
Symiau Derbyniadwy Eraill	59,213	67,388	(8,330)	59,058
	80,146	102,881	(13,463)	89,418

Mae'r cynnydd mewn dyledwyr a rhagdaliadau yn bennaf oherwydd cynnydd yn y balans sy'n gysylltiedig â'r Pwll Ardrethi Annomestig Cenedlaethol.

12.5.2 CREDYDWYR & BENTHYCA TYMOR BYR

Caiff gwerth teg masnach a symiau taladwy eraill ei gymryd fel swm yr anfoneb neu fil.

	Gweddil 31 Mawrth 2022				Gweddil 31 Mawrth 2023			
	Credydwy Byrdymor	Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	Cyfanswm Credydwy	Credydwy Byrdymor	Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	Cyfanswm Credydwy
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Symiau sy'n daladwy ymhen blwyddyn:								
Taliadau Masnachol	(33,435)	-	(8,448)	(41,883)	(31,048)	(14)	(10,380)	(41,442)
Taliadau Eraill	(18,710)	(3,277)	(10,655)	(32,642)	(27,354)	(1,841)	(16,000)	(45,195)
	(52,145)	(3,277)	(19,103)	(74,525)	(58,402)	(1,855)	(26,380)	(86,637)
Llog ar Fenthyciadau Benthyciadau'n Aeddfedu cyn pen Blwyddyn				(1,047)				(1,014)
				(1,194)				(12,196)
Cyfanswm Credydwy				(76,766)				(99,847)

Mae gan y cynnydd mewn credydwyr tymor byr nifer o ffactorau cyfrannol, gan gynnwys symud mewn Credydwyr mewn perthynas â chyrrff cyhoeddus, amseru taliadau budd-dal tai, taliadau pensiwn ac amseru taliadau diswyddo.

12.5.3 DERBYNIADAU GRANTIAU O FLAEN LLAW

Grantiau yw'r rhain a dderbyniwyd o flaen llaw ac nad oes modd eu cymhwyso cyn cydymffurfio â thelerau'r grant pan fydd y grant yn cael ei gydnabod fel incwm.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2022	Cymhwyswyd yn y Flwyddyn Cyflawnwyd yr Amodau	Derbyniwyd yn y Flwyddyn Amodau Eto i'w Cyflawni	Gweddill ar 31 Mawrth 2023
Rhwymedigaeth Gyfredol:				
Grantiau Cyllid				
· Cronfa Gyffredinol	(3,277)	1,849	(427)	(1,855)
· CRT	-	-	-	-
Grantiau Cyfalaf				
· Cronfa Gyffredinol	(19,103)	4,477	(11,754)	(26,380)
· CRT	-	-	-	-
Cyfanswm	(22,380)	6,326	(12,181)	(28,235)

Mae dadansoddiad o'r Derbyniadau Grantiau o Flaen Llaw yn y tablau isod:

Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	2021-22 £000	2022-23 £000
Rhwymedigaethau Cyfredol		
Llywodraeth Cymru – Gwella Cartrefi	(1)	(1)
Llywodraeth Cymru - Canol y Dref	(3,204)	(3,204)
Llywodraeth Cymru - Parc Bwyd Llwynhelygg	(2,964)	(1,163)
Llywodraeth Cymru - Grant Cyfalaf Cyffredinol Ychwanegol	(2,959)	-
Llywodraeth Cymru - Cyfnewidfa Trafnidiaeth	-	(7,462)
LUF Castell Hwlfordd	-	(2,324)
Cyfraniad at Gynlluniau Trwsio Grŵp	(185)	(185)
Cyfraniadau Datblygwyr S106	(6,686)	(8,160)
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Eraill	(3,104)	(3,881)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol Derbyniadau Grantiau Cyfalaf o Flaen Llaw	(19,103)	(26,380)

Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	2021-22 £000	2022-23 £000
Rhwymedigaethau Cyfredol		
Addysg	(1,005)	(233)
Gwasanaethau Cymdeithasol Plant ac Oedolion	(680)	(352)
Gwasanaethau Cymunedol*	(1,543)	(1,191)
Gwasanaethau Canolog a Chorfforaethol	(26)	(12)
Cronfa Gyffredinol Tai a CRT	(23)	(67)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol Derbyniadau Grantiau Cyllid o Flaen Llaw	(3,277)	(1,855)

* Mae Gwasanaethau Cymunedol yn cynnwys Diwylliant, yr Amgylchedd, Cynllunio, Gwasanaethau Prifffyrdd a Chludiant

12.6 ARIAN PAROD A CYWERTHOEDD ARIAN PAROD

	Gweddill 31 Mawrth 2022 £000	Gweddill 31 Mawrth 2023 £000
Arian yn y banc / mewn llaw	782	(578)
Cyfrifon Banc ar Alw	48,757	36,827
Cyfanswm Arian a Chywertoedd Arian	49,539	36,249

12.7 ASEDAU MEWN LLAW I'W GWERTHU

	2021-22 £000	2022-23 £000
Gweddill heb ei dalu ar ddechrau'r flwyddyn	350	-
Asedau a ddosbarthwyd fel Mewn Llaw i'w Gwerthu yn ystod y flwyddyn	451	-
Enillion / colledion ailbrisio	-	-
Asedau a werthwyd	(801)	-
Gweddill heb ei dalu ar ddiwedd y flwyddyn:	-	-

12.8 DARPARIAETHAU A RHWYMEDIGAETHAU AC ASEDAU AMODOL

12.8.1 DARPARIAETHAU

Mae'r Cyngor yn yswirio'i hunan i raddau ac yn cyfrannu swm bob blwyddyn at y ddarpariaeth i dalu am hawliadau a setlwyd.

	2021-22			2022-23		
	Yswiriant £000	Arall £000	Cyfanswm £000	Yswiriant £000	Arall £000	Cyfanswm £000
Dygwyd Ymlaen ar 1 Ebrill	(2,446)	-	(2,446)	(2,418)	-	(2,418)
Cost Hawliadau i'w Codi ar Wasanaethau	537	-	537	553	-	553
Llai: Ad-daliad Allanol	(17)	-	(17)	(7)	-	(7)
Arall	-	-	-	-	-	-
Codwyd ar Ddarpariaeth	520	-	520	546	-	546
Cyfraniadau a Throsglwyddiadau yn y Flwyddyn	(492)	-	(492)	(795)	-	(795)
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 31 Mawrth	(2,418)	-	(2,418)	(2,667)	-	(2,667)

12.8.2 RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

- Daeth busnes yswiriant Mutual Municipal Insurance i ben ar 30 Medi 1992 a gwnaed trefniant yn 1994 i sicrhau diweddu trefnus. Os daw'n amlwg bod diweddu diddyled yn annhebygol ei gyflawni, nodwyd y byddai Cynllun Trefniant yn cael ei ennyn a fyddai'n trosglwyddo peth o'r rhwymedigaeth i ad-dalu hen hawliadau i'r Cyngor.

Dechreuwyd y Cynllun ar 13 Tachwedd 2012 ac mae'r Awdurdod wedi talu ardollau o £343,000 hyd yma o dan y cynllun. Efallai y bydd angen cynnydd pellach mewn ardollau ond nid yw'r rhwymedigaeth yn sicr, nid yw'r elfen hon wedi'i chynnwys yn y cyfrifon, ac ni ddisgwyllir iddi fod yn berthnasol.

- Yn ystod y degawd aeth heibio mae'r Awdurdod wedi gweithredu fel asiant casglu ar ran Dŵr Cymru o ran taliadau dŵr a charthffosiaeth Tenantiaid y Cyfrif Refeniw Tai (CRT). Yn gyfnewid am y gwasanaeth hwn mae'r Awdurdod wedi derbyn comisiwn a driniwyd fel ffrwd incwm i'r CRT. Codwyd amheuaeth ynghylch y trefniant hwn oherwydd dyfarniad Llys yn ystod 2015-16 (Kim Jones yn erbyn Bwrdeistref Southwark yn Llundain) a ddyfarnodd bod Awdurdodau Lleol sy'n casglu trethi dŵr drwy'r CRT yn gwneud hynny fel cyflenwr dŵr yn hytrach nag fel

asiant y cyflenwr dŵr. Yn draddodiadol gwelwyd hyn fel trefniant asiantaeth, ond daw dyfarniad y Llys i gasgliad bod yr Awdurdod dan sylw'n gweithredu fel cyflenwr dŵr, sydd â goblygiadau ariannol sylweddol i'r rhai yr effeithir arnynt, o ran y ffi asiantaeth a lle cymrwyd camau yn erbyn ôl-ddyledion rhent y gellid ystyried eu bod yn cynnwys trethi dŵr. Ar 27 Hydref 2020 cadarnhaodd y Llys Apêl ddyfarniad Uchel Lys yn achos Maer a Bwrdeisiaid Bwrdeistref Frenhinol Kingston-Upon-Thames v Moss [2020] EWCA Civ 1381 o blaid tenant cyngor a honnodd fod landlord ei awdurdod lleol yn anghyfreithlon yn codi gormod ar ei denantiaid am eu cyflenwadau dŵr. Er mwyn cyfyngu ar y rhwymedigaeth hon, mae'r Cyngor wedi ymrwymo i gytundeb newydd gyda'r cyflenwr dŵr o 1 Ebrill 2017 ymlaen, sy'n sicrhau ei fod yn gweithredu fel asiant. Bydd y trefniant gyda Dŵr Cymru yn dod i ben ar 31 Rhagfyr 2022.

- Mae'r Cyngor yn gweithio ar y cyd gyda'r gwasanaeth tân i liniaru'r lefelau goddefgarwch tân yn rhai o'i blociau fflatiau lefel isel, mae rhai yn cael eu prydlesu ac mae eraill o fewn y portffolio CRT. Mae gwaith lliniaru yn mynd rhagddo wrth i'r fflatiau ddod yn wag. Mae effaith Brexit ar y Cyngor yn anhysbys hyd nes y cadarnheir y trefniadau ymadael. Mae potensial i hyn fod yn fater o bwys i'r CRT, gan y gallai gwmpasu 122 o ddrysau ffrynt a 30 o ddrysau cwpwrdd sy'n dod i gyfanswm o £150k.
- Hawliad torri contract yn ymwneud â Chytundeb Rhyng-Awdurdod rhwng Cyngor Sir Penfro a Chyngor Sir Ceredigion a phenderfyniad Cyngor Sir Penfro i derfynu contract gwasanaeth gwastraff gweddilliol. Mae yna hawliad iawndal posib o £1.45m.
- Mae Cyngor Sir Penfro wedi cadarnhau, yn dilyn adolygiad o'n cofnodion asedau a'n harolygon o safleoedd a gynhaliwyd mewn rhai amgylchiadau, na chanfuwyd unrhyw gynhyrchion Concrit Awyredig Awtoclafiedig Cyfnerth (RAAC) yn unrhyw un o adeiladau ein hysgolion, ein hasedau cyhoeddus ehangach na thai'r Cyngor.
- O ran y gofynion cyflog cyfartal a gynhwysir yn y Ddeddf Cydraddoldeb, mae'r Cyngor wedi ceisio sicrhau nad oes gwahaniaethu anghyfreithlon o fewn ei strwythurau cyflogau ac y gellir cyfiawnhau'r holl wahaniaethu cyflog yn wrthrychol trwy ddefnyddio cynllun gwerthuso swyddi dilys sy'n perthnasu cyflog sylfaenol yn uniongyrchol â gofynion, galwadau a chyfrifoldebau pob rôl. Mae'r Cyngor yn cymhwyso cysyniad teuluoedd o swyddi a phroffiliau rôl wrth werthuso swyddi.

12.8.3 ASEDAU AMODOL

Dim

12.9 BENTHYCA HIRDYMOR

12.9.1 DADANSODDIAD O DRAFODION BENTHYCIADAU YN Y FLWYDDYN

Dan y safonau perthnasol cyflwyno adroddiadau ariannol, er mwyn cael gwybod gwerth y portffolio benthyciadau wedi'i amorteiddio fel yr hysbyswyd ar y Fantolen, caiff gwerth aeddfedu benthyciadau ei addasu i gyfrif llog cronedig dyledus a chaiff addasiad ariannol ei wneud i lyfnu effaith unrhyw log grisiog neu breimiymau a gostyngiadau.

Amortised Value	2021-22 £000	Benthyciadau'r Farchnad £000	LLC £000	PWLB £000	2022-23 £000
Gwerth Aeddfedu	(202,738)	(40,000)	(2,140)	(148,814)	(190,954)
Cofnodion y Cyfrif Addasiadau Ariannol					
Addasiad Cyfradd Log Effeithiol					
· Blynnyddoedd blaenorol	(479)	(559)	177	-	(382)
· Y flwyddyn gyfredol	97	5	39	-	44
Cofnodion Cyfrif Rhwymedigaethau Gohiriedig					
Gostyngiadau a Drosoglwyddwyd	(200)	(200)	-	-	(200)
Llai gostyngiad Disgownt					
· Blynnyddoedd blaenorol	25	27	-	-	27
· Y flwyddyn gyfredol	2	3	-	-	3
Cofnodion Cyfrif Cronfa'r Cyngor					
Dilead Cyfradd Log Effeithiol	(8)	(8)	-	-	(8)
Gwerth wedi'i Amorteiddio	(203,301)	(40,732)	(1,924)	(148,814)	(191,470)

12.9.2 CYMHARU GWERTH AEDDFEDU A GWERTH TEG

Amcangyfrif yw gwerth teg o faint fyddai'r portffolio benthyciadau'n costio i'w adbrynu fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth 2023. Cyfrifwyd Net Gwerth Presennol gan ddefnyddio'r dull (NGP) sy'n rhoi amcangyfrif o daliadau yn y dyfodol yn nhermau heddiw. Prisiwyd y dyledion PWLB gan ddefnyddio'r gyfradd fenthycha newydd.

Gwerth Aeddfedu a Gwerth Teg	2021-22 £000	Benthyciadau'r Farchnad £000	LLC £000	PWLB £000	2022-23 £000
Gwerth Aeddfedu					
Fel yr oedd pethau ar 1 Ebrill					
Benthycha Hirdymor	(202,932)	(40,000)	(1,890)	(160,848)	(202,738)
Benthycha Byrdymor	(1,692)	-	(162)	(1,032)	(1,194)
Cyfanswm Benthycha	(204,624)	(40,000)	(2,052)	(161,880)	(203,932)
Ad-dalwyd yn y Flwyddyn	1,692	-	162	1,032	1,194
Codwyd yn y Flwyddyn	(1,000)	-	(412)	-	(412)
Fel yr oedd pethau ar 31 Mawrth					
Benthycha Hirdymor	(202,738)	(40,000)	(2,140)	(148,814)	(190,954)
Benthycha Byrdymor	(1,194)	-	(162)	(12,034)	(12,196)
Cyfanswm Benthycha	(203,932)	(40,000)	(2,302)	(160,848)	(203,150)
Newid yn y swm dyledus mewn llai na blwyddyn	498	-	-	(11,002)	(11,002)
Gwerth Teg	(274,050)	(40,394)	(1,751)	(158,424)	(200,569)

Nid yw'r Cyngor yn dal ymrwymadau ariannol yn ôl gwerth teg trwy elw a cholled.

Mae'r Awdurdod wedi defnyddio gwerth trosglwyddo fel dull cyfrifo gwerth teg ei rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2023. Fodd bynnag, er cymharu, byddai cyfrifo gwerth teg gan ddefnyddio prisio ymadael wedi arwain at gyfrifo gwerth o £321.35m gyda dull cyfradd ddisgowntio ad-dalu

cynnar. Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw ymrwymïadau contract i dalu'r costau cosb hyn ac ni fyddai unrhyw gost ychwanegol pe bai'r benthycïadau'n rhedeg i'w dyddiad aeddfedu.

Mae dadansoddiad o'r portffolio dyledion yn ôl gwerth aeddfedu yn ôl rhoddwr benthyg ac yn ôl proffil aeddfedu ar 31 Mawrth 2023 yn nodyn 12.12.3.2.

12.10 RHWYMEDIGAETHAU GOHIRIEDIG

Rhwymedigaethau yw'r rhain na fydd yn cael eu setlo cyn pen deuddeg mis.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2022 £000	Talwyd yn y Flwyddyn £000	Rhyddhawyd yn y Flwyddyn £000	Addasiad PV yn y Flwyddyn £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2023 £000
Gofal Cymdeithasol Dyledion ar Ystadau	(1,182)	(531)	-	-	(1,713)
Prydlesi Cyllidol (Eiddo)	(160)	-	-	-	(160)
Prydlesi Cyllidol (Offer)	(29)	(46)	25	-	(50)
Cyfanswm	(1,371)	(577)	25	-	(1,923)

12.11 CRONFEYDD DEFNYDDIADWY

	2021-22 £000	2022-23 £000
Cronfeydd a Glustnodwyd (gwelwch nodyn 11.2.1)	(90,263)	(89,499)
Derbyniadau a Chyfraniadau Cyfalaf (gwelwch nodyn 11.2.2)	(13,292)	(14,256)
Cyfanswm	(103,555)	(109,755)

12.12 CRONFEYDD ANNEFNYDDIADWY

Caiff y trafodion yng nghyfrifon y gronfa annefnyddiadwy eu crynhoi isod gyda manylion cyfrif pob cronfa'n dilyn.

	Gweddill ar 1 Ebrill 2022 £000	Symudiad yn y Flwyddyn £000	Gweddill ar 31 Mawrth 2023 £000
Cyfrif Addasu Cyfalaf	(487,050)	(7,802)	(494,852)
Cronfa Ailbrisio	(258,083)	(25,781)	(283,864)
Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	449	(45)	404
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	1,809	1,912	3,721
Cronfa Bensiynau*	234,555	(285,595)	(51,040)
Cyfanswm Cronfeydd Annefnyddiadwy	(508,320)	(317,311)	(825,631)

*addasiad i'r balans agoriadol i gynnwys rhwymedigaeth Pensiwn ERW / Partneriaeth

12.12.1 CYFRIF ADDASU CYFALAF

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn clustogi'r gwahaniaethau amseriad sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif am dreulio asedau anghyfredol ac am gyllido caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan ddarpariaethau statudol. Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion ailbrisio sydd

wedi cronni ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, dyddiad creu'r Gronfa Ailbrisio i ddal enillion o'r fath.

	2021-22 £000	2022-23 £000
Gweddill ar 1 Ebrill	(417,003)	(487,050)
Symiau a Neilltuwyd i Ad-dalu Dyledion		
- Isafswm Darpariaeth Refeniw	(6,916)	(6,084)
- Derbyniadau Cyfalaf a Neilltuwyd	(131)	(16)
Cyllido o Gwariant ar Asedau Sefydlog:		
- Cymhwyso'r Gronfa Gyfalaf	(3,395)	(10,403)
- Cymhwyso Cyllid Arall	(1,440)	(2,119)
- Cymhwyso Derbyniadau Cyfalaf	(58)	(16)
- Cymhwyso Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf a gredydwyd i CI&E i godi cyfalaf	(57,105)	(30,887)
Taliadau Datganiad Incwm a Gwariant:		
- Gostwng Gwariant Cyllidol Clir a Gyllidwyd o Gyfalaf Trwy Statud	47	5,801
- Swm a Ddarparwyd ar gyfer Dibrisiad	25,907	31,193
- Gwariant nad yw'n Gwella	10,264	14,734
- Amhariad	492	138
- Colled Ailbrisio	6,513	3,696
- Ennill Ailbrisio a ddefnyddiwyd i wyrddroi Colled Ailbrisio flaenorol	(41,023)	(4,202)
- Gostwng Rhwymedigaeth Ohiriedig	744	243
Symudiadau Asedau Sefydlog:		
- Gwarediadau	833	693
Symudiadau'r Gronfa Ailbrisio:		
- Symiau a ddilëwyd	(4,779)	(10,573)
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen 31 Mawrth	(487,050)	(494,852)

12.12.2 CRONFA AILBRISIO

Sefydlwyd y Gronfa Ailbrisio yn Ebrill 2007 ac mae'n cyfrif am gynnydd yng ngwerth Eiddo, Peiriannau ac Offer; cyfrifwyd enillion cyn 1 Ebrill 2007 yn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Caiff y gweddill ei leihau pan fydd asedau gydag enillion wedi cronni yn y gronfa:

- yn dioddef ailbrisiad ar i lawr neu'n cael eu hamharu;
- yn cael eu dibrisio wrth i'w budd economaidd gael ei dreulio;
- yn cael eu gwared a'r cynnydd yn cael ei sylweddu.

	2021-22 £000	2022-23 £000
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 1 Ebrill	(157,482)	(258,083)
Enillion Ailbrisio	(108,909)	(59,215)
Ailbrisiad ar i lawr ac amhariad*	3,529	22,861
Gwarged / Diffyg wrth ailbrisio asedau anghyfredol heb ei godi ar warged / diffyg wrth ddarparu gwasanaethau	(105,380)	(36,354)
Diddymu gormodedd dibrisiad gwerth presennol dros ddibrisiad cost hanesyddol	4,420	10,314
Diddymu gweddill gwaged asedau	359	259
Cyfanswm a Ddiddymwyd	4,779	10,573
Gweddill a Ddygwyd Ymlaen ar 31 Mawrth	(258,083)	(283,864)

* Lle nad oes unrhyw ennill ailbrisiad blaenorol, caiff colledion eu codi ar y gwaged / diffyg wrth ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

12.12.3 CYFRIF ADDASU OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae'r cyfrif hwn yn cynnwys y gwahaniaethau rhwng gwerth aeddfedu buddsoddiadau a benthyciadau a gwerth y Fantolen a fesurwyd ar sail y gost wedi'i hamorteiddio.

Caiff ei ddefnyddio hefyd i reoli premiymau a dalwyd a disgowntiau a dderbyniwyd wrth adbrynu'r benthyciadau'n gynnar sy'n cael eu codi ar / rhyddhau dros gyfnod i'r Gronfa Gyffredinol yn unol â threfniadau statudol ar gyfer gwasgaru'r baich ar Dreth y Cyngor.

	2021-22 £000	2022-23 £000
Gweddill 1 Ebrill	633	449
Symiau sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond sy'n ofynnol eu heithrio trwy statud wrth benderfynu'r Symudiad ar Weddill Cronfa'r Cyngor		
Addasiad cyfradd log effeithiol	(97)	(44)
Symiau heb fod yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ond sy'n ofynnol eu cynnwys trwy statud wrth benderfynu'r Symudiad ar Weddill Cronfa'r Cyngor am y flwyddyn		
Gostwng premiymau gohiriedig	(87)	(1)
Gweddill 31 Mawrth	449	404

12.13.3.1 NATUR A MAINT PERYGLON SY'N DEILLIO O OFFERYNNAU ARIANNOL

Cyn pob blwyddyn ariannol bydd y Cyngor yn cymeradwyo Strategaethau Rheoli a Buddsoddi'r Drysorfa sy'n pennu terfynau a meini prawf ar gyfer benthycia a buddsoddi yn ystod y flwyddyn ariannol ddilynol gyda'r bwriad o wneud y Cyngor yn llai agored i natur anrhwngwladwy marchnadoedd ariannol a gwarchod yr adnoddau ariannol sydd ar gael i dalu am wasanaethau. Ni aethpwyd dros unrhyw derfynau buddsoddi neu fenthycia yn ystod y flwyddyn ariannol.

Mae effaith economaidd pandemig Covid-19, Brexit ac yn fwy diweddar y rhyfel yn yr Wcrain yn cyflwyno heriau i'r diwydiant gwasanaethau ariannol a'i sefydliadau. Nid oes angen benthycia ychwanegol ond defnyddiwyd y Cronfeydd Marchnad Arian i gryfhau hylifedd, gan sicrhau diogelwch a chynnyrch ar yr un pryd.

Peryglon Credyd

Dyma'r posibilrwydd y bydd un parti i offeryn ariannol yn methu cyflawni rhwymedigaethau'r contract, gan achosi colled i'r parti arall.

Daw peryglon credyd o fuddsoddi arian dros ben gyda Banciau, Cymdeithasau Adeiladu ac Awdurdodau Lleol eraill yn ogystal â pheryglon credyd y mae cwsmeriaid a bancwyr y Cyngor yn agored iddynt.

Peryglon Credyd Buddsoddi

Polisi'r Cyngor yw adneuo arian yn unig gyda nifer cyfyngedig o Fanciau a Chymdeithasau Adeiladu o safon, gyda'u cyfraddiadau credyd yn cael eu hadolygu'n gyson gan y Cyngor trwy ddefnyddio data annibynnol o'r farchnad a gaiff eu darparu gan Ymgynghorwyr Trysorfa'r Cyngor. Caiff y symiau a fuddsoddir eu cyfyngu i symiau doeth a fforddiadwy yn unol â'r Strategaeth gymeradwy. Ni chaiff unrhyw sicrwydd cyfochrog ei ddal ar gyfer y trafodion hyn.

Y farn yw bod ansawdd credyd y partïon ar ben isaf y cyfraddiadau risg; fodd bynnag, fel y dangosodd yr argyfwng bancio, nid oes modd dibynnu ar gyfraddiadau credyd bob amser. Serch hynny, ni fu unrhyw aildrafod telerau gyda phartïon ac mae'r Cyngor yn disgwyl ad-daliad llawn o holl adneuo a wnaed gyda'i bartïon, gan gynnwys holl log a enillwyd, ar y dyddiad dyledus. O ganlyniad nid oes unrhyw amhariad i'w hysbysu.

Amlygrwydd i Gredyd

Bydd y Cyngor yn gyson yn adolygu ei berfformiad o ran casglu incwm credyd ac yn sicrhau ei fod wedi gwneud digon o lwfans ar gyfer unrhyw ddrwgddyledion a allai ddigwydd.

Anaml iawn y caiff y cyfleuster gorddrafft sydd gan y Cyngor gyda'i fancwyr ei ddefnyddio ac mae'r amlygrwydd i beryglon credyd yn aruthrol isel.

Peryglon Hylifedd

Dyma'r posibilrwydd y bydd un parti i offeryn ariannol yn methu cyflawni rhwymedigaethau'r contract, gan achosi colled i'r parti arall.

Mae'r Cyngor yn gallu cadw golwg ar-lein ar ei drafodion banc ac mae'n paratoi rhagolygon llif arian dyddiol, wythnosol a blyneddol manwl a ddylai sicrhau nad yw diffygion arian parod yn digwydd.

Sut bynnag, gall y Cyngor fenthycu oddi ar y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn ogystal â bod â chyfleuster gorddrafft gyda'i fancwyr. O ganlyniad, nid oes unrhyw berygl sylweddol y bydd y Cyngor yn methu codi cyfalaf i dalu ei ddyledion dan offerynnau benthycu ariannol neu unrhyw rwymedigaeth arall.

Peryglon y Farchnad

Dyma'r posibilrwydd y bydd gwerth offeryn yn amrywio. Peryglon allweddol y farchnad yw:

Peryglon Cyfraddau Llog

Mae'r Cyngor yn agored fel a ganlyn i ansicrwydd talu / derbyn llog ar offerynnau cyfradd newidiol ac o ran unrhyw benthycu newydd gofynnol a buddsoddiadau a wneir yn unrhyw flwyddyn:

- Mae'r Cyngor yn cynnal portffolio dyledion a buddsoddiadau sylweddol. Er mwyn cyfyngu ar beryglon ailgyllido polisi'r Cyngor yw ceisio sicrhau nad yw cyfran sylweddol o'i fenthycu'n aeddfedu i'w ad-dalu ar unrhyw adeg arbennig yn y dyfodol er mwyn lleihau effaith ariannol ailfenthycu ar adeg pan fydd cyfraddau llog yn anffafriol. Pan fo hyn yn anoddach, oherwydd sefyllfa dyledion etifeddol, bydd yr amser gorau i ailgyllido'n cael ei geisio.

- Ni fydd newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio ar y Fantolen o ran mwyafrif yr asedau a rhwymedigaethau sy'n cael eu dal yn ôl cost wedi'i hamorteiddio, ond bydd yn effeithio ar y rhai sy'n cael eu dal yn ôl gwerth teg. Bydd gwerth teg asedau ariannol cyfradd benodol yn lleihau os bydd cyfraddau llog yn codi a gwerth teg bydd rhwymedigaethau ariannol cyfradd benodol yn codi os bydd cyfraddau llog yn disgyn.
- Gallai cynnydd mewn cyfraddau gynyddu incwm o fuddsoddiad a chost benthyca ac i'r gwrthwyneb. Mae'r maint ar unrhyw adeg arbennig yn dibynnu ar gyfansoddiad a phroffil aeddfedu'r buddsoddiad a phortffolios benthyciadau a'r berthynas rhwng cyfraddau benthyca a buddsoddi. Pe bai'r cyfraddau llog cyfartalog wedi bod 1% yn uwch ar 2022-23 yr effaith ariannol glir fyddai cynnydd o £679k mewn incwm llog.

Peryglon Prisiau

Mae Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor yn caniatáu i'r Awdurdod fuddsoddi mewn cronfeydd marchnad arian hyd at y terfynau cymeradwy. Mae monitro cadarn yn sicrhau bod unrhyw amlygiad i brisiau niweidiol yn y farchnad yn cael ei leihau.

Peryglon Cyfnewid Arian Tramor

Mae gan y Cyngor yr amlygiad canlynol i symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid:

- Mae gan y Cyngor ddau gynllun cymorth grant lle caiff y grant ei roi mewn Ewros, Bucanier a Chysylltiadau Hynafol. Mae cyfrif Banc Ewro ar agor i gefnogi'r cynlluniau hyn. Y Cyngor yw'r corff arweiniol ar gyfer y ddau grant lle hawli'r grantiau mewn ewros ar gyfer pob parti, gan gynnwys Sir Benfro. Er bod y Cyngor yn aildosbarthu'r grant a dderbynnir i bob parti mewn ewros, mae'r Cyngor yn agored i risg cyfnewid ar eu helpen sy'n weddill. Nid oedd balans yn y cyfrif Ewro ar 31 Mawrth 2023.
- Fel y nodir yn Nhrefniadau Llywodraethu Rheolaeth Trysorlys, mae'r Cyngor yn cydnabod eu bod yn ceisio "Gwerth am Arian" ar gyfer eu holl weithgareddau trysorlys ac, yn ychwanegol, mae cofrestr risg prosiect. Ar 31 Mawrth 2023 roedd dyledwr o £622k yn ymwneud â grant sy'n weddill, felly mae'r risg cyfradd gyfnewid yn amherthnasol.

12.12.3.2 DADANSODDIAD O'R PORTFFOLIO

Dadansoddiad o Werth Aeddfedu'r Portffolio Benthyciadau yn ôl Rhoddwr Benthyg a Phroffil Aeddfedu ar 31 Mawrth 2023

Parod i'w Adbrynu o fewn:	1 flwyddyn	1 i 2 flynedd	2 i 5 mlynedd	5 i 10 mlynedd	Dros 10 mlynedd	Cyfanswm 2022-23
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Benthyciadau'r Farchnad	-	-	-	-	40,000	40,000
LLC	162	529	1,038	573	-	2,302
PWLB	12,034	1,552	5,529	24,234	117,499	160,848
Cyfanswm	12,196	2,081	6,567	24,807	157,499	203,150
Cyfradd benodol	12,196	2,081	6,567	24,807	142,499	188,150
Cyfradd newidiol	-	-	-	-	15,000	15,000
Cyfanswm	12,196	2,081	6,567	24,807	157,499	203,150

12.12.3.3 DADANSODDIAD O WERTH AEDDFEDU'R PORTFFOLIO BENTHYCIADAU YN ÔL AMLYGRWYDD CREDYD A PHROFFIL AEDDFEDU AR 31 MAWRTH 2022

Parod i'w Sylweddau o fewn:	1 flwyddyn £000	2 flynedd £000	5 mlynedd £000	Cyfanswm 2022-23 £000
Buddsoddiadau Penodedig (hyd pan wnaed yn llai na 364 diwrnod)				
Banciau a Chymdeithasau Adeiladu	61,694	-	-	61,694
Cyfanswm	61,694	-	-	61,694
Cyfradd benodol	25,000	-	-	25,000
Cyfradd newidiol (Cyfrifon Galw/MMF)	36,694	-	-	36,694
Cyfanswm	61,694	-	-	61,694

12.12.4 CYFRIF ABSENOLDEBAU CRONEDIG

Mae'r cyfrif hwn yn cynrychioli cost hawl i absenoldeb taladwy dyledus ond heb ei chymryd ar 31 Mawrth sy'n cael ei godi ar gost gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ac yn cael ei wyrdroi allan yn y Datganiad Symudiad Cronfeydd a'i godi ar y cyfrif hwn i gydymffurfio â gofynion statudol.

	2021-22 £000	2022-23 £000
Gweddill 1 Ebrill	1,476	1,809
Setlo neu ddileu cronriad y flwyddyn cynt	(1,476)	(1,809)
Cronriad am y flwyddyn gyfredol	1,809	3,721
Gweddill 31 Mawrth	1,809	3,721

12.12.5 Y GRONFA BENSIYNAU

Mae'r Gronfa Bensiynau'n gysylltiedig â Chynllun Pensiwn Dyfed (gwelwch nodyn 10.4) ac mae'n llyncu'r gwahaniaethau amseriad sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif am fuddiannau ar ôl cyflogaeth ac am gyllido budd-daliadau'n unol â darpariaethau statudol.

Mae gweddill y credyd ar y Gronfa Bensiynau'n adlewyrchu'r gormodedd ar adeg rhwng y budd-daliadau a enillwyd gan gyflogaion blaenorol a phresennol a'r adnoddau o ran asedau cronfa pensiwn sy'n ofynnol i'w talu. Dylai'r trefniadau statudol ar gyfer rheoli'r Gronfa sicrhau bod cyllid wedi cael ei neilltuo erbyn y daw'n amser talu'r budd-daliadau.

	2021-22 £000	2022-23 £000
Gweddill 31 Mawrth	265,064	233,914
Cydnabyddiaeth o Gronfa Bensiwn GRhA / Partneriaeth	-	641
Gweddill 1 Ebrill	265,064	234,555
Ailfesuriadau o Rwymedigaethau ac Asedau Pensiynau	(58,052)	(315,655)
Gwrthdroi eitemau taladwy i'r gwarged / diffyg ar ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	42,891	47,770
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol eraill yn y flwyddyn	(15,989)	(17,710)
Gweddill 31 Mawrth	233,914	(51,040)

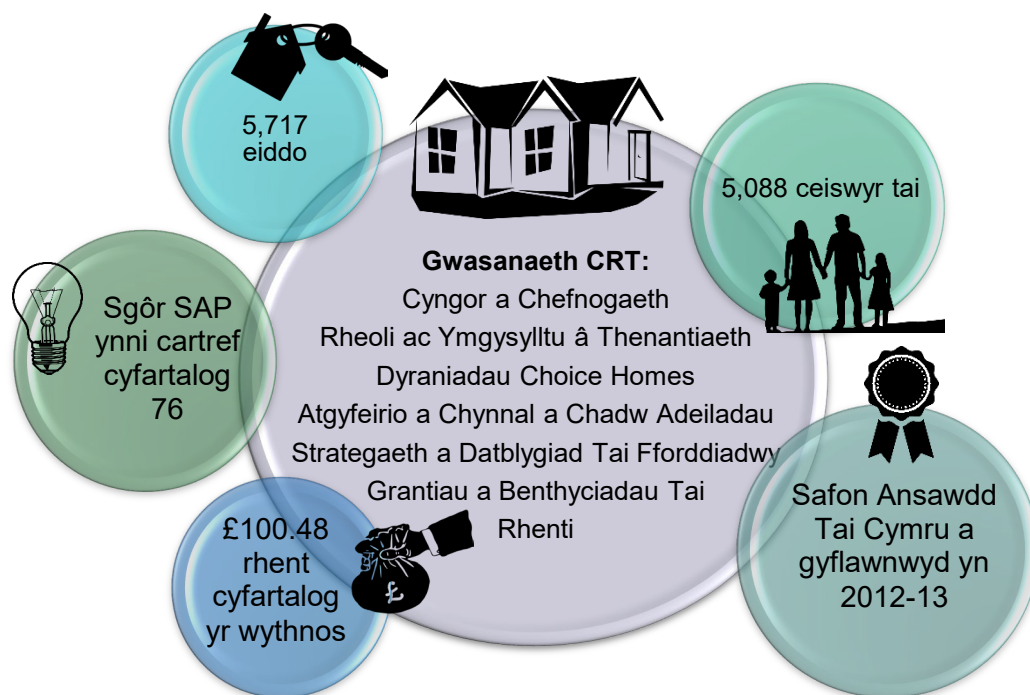
13.0 Y CYFRIF CYLLID TAI (CRT)

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynyddol 2022-23

13.0 Y CYFRIF CYLLID TAI (CRT)

Caiff trafodion cysylltiedig â Thai'r Cyngor eu dangos isod yn unol â gofynion y Cod.

13.1 SYMUDIAD AR DDATGANIAD Y CYFRIF CYLLID TAI

Dengys y Datganiad hwn yr addasiad a wnaed i'r (Gwarged) / Diffyg ar Ddatganiad Incwm a Gwariant CRT, fel y mesurwyd dan IFRS, er mwyn sicrhau mai dim ond y costau gofynnol trwy statud sy'n cael eu codi ar denantiaid.

	2021-22		2022-23	
	Gweddill Gweithredol CRT	Cronfeydd CRT a Glustnodwyd	Gweddill Gweithredol CRT	Cronfeydd CRT a Glustnodwyd
	£000	£000	£000	£000
Gweddill 1 Ebrill	(752)	(10,621)	(752)	(13,686)
(Gwarged) / Diffyg ar Wasanaethau CRT	(38,501)	-	204	-
Addasiadau rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido Reoleiddiol.				
Symiau a gynhwyswyd yn Incwm a Gwariant CRT sy'n ofynnol eu heithrio trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol				
- Dibrsiad ac amhariad anheddau ac isadeiledd y Cyngor	15,153	-	(16,100)	-
- Grantiau Cyfalaf a driniwyd fel incwm cyllid	15,388	-	7,015	-
- Cynnydd neu golled glir wrth wared asedau anghyfredol	130	-	16	-
- Addasiad Cost Pensiynau	(2,047)	-	(2,272)	-
Symiau a eithriwyd o'r Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr sy'n ofynnol eu cynnwys trwy reoliad i gyrraedd y sefyllfa ariannol:				
- Darparu ar gyfer ad-dalu dyled	1,545	-	1,545	-
- Cyfraniad cyllidol i dalu am gyfalaf	2,850	-	10,024	-
- Cyfraniad y cyflogwr at Gronfa Bensiynau Dyfed	735	-	741	-
(Cynnydd) / Gostyngiad Clir cyn gwneud Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	33,754	-	969	-
Trosglwyddiadau (i) / o Gronfeydd	4,747	(3,065)	(1,173)	303
(Cynnydd) / Gostyngiad yn y Flwyddyn	38,501	(3,065)	(204)	303
Gweddill 31 Mawrth	(752)	(13,686)	(752)	(13,383)

13.2 DATGANIAD INCWM A GWARIANT CRT

Dengys y datganiad hwn yr addasiadau o'r cyfrif a ddefnyddiwyd at ddibenion dyrannu adnoddau a phennu rhenti i'r un sy'n dangos y gost economaidd, yn ôl diffiniad Safonau Rhyngwladol Cyflwyno Adroddiadau Ariannol, o ddarparu'r Gwasanaethau Tai Cyngor sy'n cael eu gweinyddu gan y Cyngor.

	2021-22			2022-23		
	Pennu Rhenti	Addas-iadau	Adroddiad IFRS	Pennu Rhenti	Addas-iadau	Adroddiad IFRS
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Incwm						
Rhenti: Anheddau (crynswth)	(24,900)	-	(24,900)	(25,943)	-	(25,943)
Arall	(371)	-	(371)	(377)	-	(377)
Taliadau am wasanaethau a chyfleusterau	(384)	-	(384)	(386)	-	(386)
Cyfraniadau at wariant	(599)	(3)	(602)	(846)	(16)	(862)
Cyfanswm Incwm	(26,254)	(3)	(26,257)	(27,552)	(16)	(27,568)
Gwariant						
Gwaith atgyweirio a chynnal (addasiad Pensiynau IAS19)	8,735	401	9,136	8,912	-	8,912
Goruchwyllo a rheoli (addasiad Pensiynau IAS19)	4,755	648	5,403	5,118	1,237	6,355
Rhenti, ardrethi, trethi a thaliadau eraill	15	-	15	98	-	98
Darpariaeth drwgddyledion	702	-	702	381	-	381
Dibrisiad ac amhariad asedau anghyfredol	-	(15,153)	(15,153)	-	16,100	16,100
Costau rheoli dyledion	10	-	10	10	-	10
Gwariant Llawn	14,217	(14,104)	113	14,519	17,337	31,856
Cyfran Gwasanaethau CRT o'r craidd corfforaethol a democrataidd	78	-	78	83	-	83
Cost / (Incwm) Clir Gwasanaethau CRT	(11,959)	(14,107)	(26,066)	(12,950)	17,321	4,371
Cyfran CRT o'r incwm a gwariant gweithredu sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr						
Llog derbyniadwy	(23)	-	(23)	(323)	-	(323)
Isafswm Darpariaeth Refeniw	1,545	(1,545)	-	1,545	(1,545)	-
Llog taladwy (gan gynnwys premiymau a disgowntiau adennill dyledion)	2,840	-	2,840	2,877	-	2,877
Neilltuadau arian i Gronfeydd (Enillion) / Colled ar asedau CRT	7,597	(7,597)	-	8,850	(8,850)	-
Lwfans Atgyweiriadau Mawr a Grantiau Eraill	-	(127)	(127)	-	-	-
Cost llogau pensiynau a'r gyfradd adennill ddisgwyliedig	-	(15,388)	(15,388)	-	(7,015)	(7,015)
	-	263	263	-	294	294
(Gwarged) / Diffyg am y Flwyddyn ar Wasanaethau CRT	-	(38,501)	(38,501)	-	204	204

13.3 NODIADAU AR Y DATGANIADAU CRT

13.3.1 STOC DAI

Roedd y Cyngor yn gyfrifol am gynnal a rheoli 5,707 o anheddau a 1,075 o siopau a modurdai ar gyfartaledd yn 2022-23 yn cynnwys:

	Stoc ar 1 Ebrill 2022	Ychwanegwyd	Trosglwyddwyd	Gwerthwyd / Dymchwelwyd / Ailgyfluniadau	Stoc ar 31 Mawrth 2023
Tai / Tai Unllawr	4,410	14	-	-	4,424
Fflatiau Un Ystafell a Fflatiau	1,286	7	-	-	1,293
Siopau a Modurdai	1,075	-	-	-	1,075
Gorsafoedd Pwmpio a Gwaith Trin	27	-	-	-	27
Cyfanswm Stoc	6,798	21	-	-	6,819

Nodyn: Caiff gwarediadau CRT eu trosglwyddo i'r Held ar Werth cyn eu gwerthu ond fe'u dangosir fel Gwerthiannau yn y nodyn hwn.

13.3.2 RHENTI – ANHEDDAU

Dyma gyfanswm yr incwm rhent sy'n ddyledus am y flwyddyn ar ôl i lwfans gael ei wneud ar gyfer eiddo gwag ac ati.

Cymeradwywyd rhenti Tŷ'r Cyngor gan y Cyngor ar [3 Mawrth 2022](#), a'u casglu dros 48 wythnos, yn weithredol o 5 Ebrill 2022.

Bod lefel rhent byw yn cael ei chodi ar gyfer tai anghenion cyffredinol a thai gwag sydd newydd eu hadeiladu/prynu lle mae mesurau gwella effeithlonrwydd ynni sylweddol wedi'u gwneud, er mwyn alinio â lefelau rhent mewn tai landlordiaid cymdeithasol cofrestredig anghenion cyffredinol cyfwerth yn y sir.

Y rhent agoriadol heb ei ad-dalu i'w gasglu ar gyfartaledd oedd £94.54. Roedd codiadau rhent unigol yn amrywio rhwng £0.42 a £8.14 yr wythnos (52 wythnos). Yn ogystal â chodiadau rhent blyneddol, mae eiddo sy'n dod yn wag yn cael eu hailosod ar lefelau rhent targed, mae hyn yn cael effaith sylweddol ar gyfrifiadau lefel rhent cyfartalog, oherwydd y nifer uchel o eiddo gwag bob blwyddyn, a dylid ei ystyried wrth edrych ar y ffigurau cymharol ar gyfer 2021-22 sef 1.5% (CPI plws 1%) ynghyd â chynnydd newidiol trosiannol o hyd at 50c yr wythnos (52 wythnos) a £87.43 yn y drefn honno.

Tenantiaid a Thenantiaid Blaenorol	2021-22 £000	2022-23 £000
Ôl-ddyledion Crynswth	2,969	4,366
Dyled Ddrwg Proviison	(2,535)	(2,921)
Ôl-ddyledion Clir ar 31 Mawrth	434	1,445

13.3.3 TALIADAU GWASANAETH

Mae Llywodraeth Cymru'n gofyn datgronni Taliadau Gwasanaeth o renti. Yn ystod 2022-23 codwyd ar denantiaid am holl wasanaethau a dderbyniwyd ac eithrio gwasanaethau cynnal tiroedd. Codwyd rhwng £0.32 a £34.77 yr wythnos ar denantiaid unigol. Codwyd taliad wythnosol ar gyfartaledd o £5.41 ar 1,084 o denantiaid CSP am wasanaethau (52 wythnos).

13.3.4 PRISIO ASED AU CRT

Caiff Tai'r Cyngor eu cynnwys ar y Fantolen ar sail defnydd presennol tai cymdeithasol a fydd yn cael ei ddeillio trwy ddisgowntio gwerth y farchnad yn ôl ffactor sy'n adlewyrchu'r gwahaniaeth rhwng rhenti masnachol a chymdeithasol.

13.3.4.1 PRYNU ASED AU CYFRIF REFENIW TAI

Yn 2022-23 ni phrynwyd Tir CRT. Prynodd y CRT 21 eiddo i ategu cadw stoc bresennol o Dai Cyngor i ddiwallu anghenion tai.

Cyfarpar ac Offer Eiddo

Asedau ym Mherchenogaeth y Cyngor	Tai'r Cyngor	Tir ac Adeiladau CRT Eraill	Isadeiledd	Asedau Tai'r Cyngor	Asedau sy'n cael eu Hadeiladu*
	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Brisiad					
Ar 1 Ebrill 2022	274,086	14,401	1,803	290,290	547
Addasiad Balans Agoriadol	-	-	(1,803)	(1,803)	-
Ar 1 Ebrill 2022	274,086	14,401	-	288,487	547
Ychwanegiadau	11,251	4,319	1,683	17,253	119
Datgydnabod - gwarediadau	(578)	-	-	(578)	-
Datgydnabod - arall	(8,500)	(366)	-	(8,866)	-
Ailbrisiad Dibriasiad ac Amhariad Cronedig a ddilëwyd i Swm Cario Crynswth	-	-	-	-	-
Ailbrisiad Cynnydd / (Gostyngiadau) cydnabyddedig yn y Gronfa Ailbrisiad	2	-	-	2	-
Ailbrisiad Cynnydd / (Gostyngiadau) cydnabyddedig yn y Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(1,689)	-	-	(1,689)	-
Ailddosbarthiadau - PPE a Buddsoddiad	-	-	-	-	-
Ailddosbarthiadau - Daliwyd i'w Gwerthu	-	-	-	-	-
Ailddosbarthiadau - Arall	-	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2023	274,572	18,354	1,683	294,609	666
Dibriasiad ac Amhariadau					
Dibriasiad	(93)	(245)	(254)	(592)	-
Amhariad	(803)	(240)	-	(1,043)	(418)
Ar 1 Ebrill 2022	(896)	(485)	(254)	(1,635)	(418)
Addasiad Balans Agoriadol	-	-	254	254	-
Ar 1 Ebrill 2022	(896)	(485)	-	(1,381)	(418)
Tâl Dibriasiad ar gyfer 2022-23	(4,805)	(246)	(298)	(5,349)	-
Colledion Amhariad i Gronfa Ailbrisiad	-	-	-	-	-
Colledion Amhariad i'r Gwarged / Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(102)	-	-	(102)	-
Gwarediadau:					
~ dileu Dibriasiad Cronedig	578	-	-	578	-
~ dileu Amhariad Cronedig	-	-	-	-	-
Ailbrisiadau:					
~ dileu Dibriasiad Cronedig	-	-	-	-	-
~ dileu Amhariad Cronedig	-	-	-	-	-
Ailddosbarthiadau:					
~ Trosglwyddo Dibriasiad Cronedig a ddygwyd ymlaen	-	-	-	-	-
~ Trosglwyddo Amhariad Cronedig a ddygwyd ymlaen	-	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2023	(5,225)	(731)	(298)	(6,254)	(418)
Gwerth net seilwaith ar y llyfrau (NBV) a ddygwyd ymlaen*	-	-	10,634	10,634	-
Swm y Fantolen ar 31 Mawrth 2023	269,347	17,623	12,019	298,989	248
Swm y Fantolen ar 1 Ebrill 2022	273,190	13,916	10,634	297,740	129

* Wedi'i ailddatgan yn unol â'r rhyddhad dros dro sy'n cael ei gynnig gan y diweddariad i'r Cod ar Asedau Seilwaith

13.3.5 GWARIANT CYFALAF A DERBYNIADAU CRT

Cyfanswm Gwariant Cyfalaf a Gyllidwyd gyda:	2021-22 £000	2022-23 £000
Grant Lwfans Atgyweirio Sylweddol	3,993	3,997
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf	11,625	3,301
Derbyniadau Cyfalaf	-	-
Cronfa Gyfalaf	2,850	10,024
Cyfanswm	18,468	17,322
Derbyniadau Gwared Asedau	(131)	(16)

13.3.6 COST PENSIYNAU CRT

Gwnaed cyfraniadau pensiwn CRT o £1.237m o'r Cronfa Bensiynau yn unol â Pholisi Cyfrifyddu 8.8 ar sail y Datganiad Polisiâu Cyfrifyddu.

14.0 CYFRIFON ERAILL SY’N CAEL EU PARATOI NEU REOLI GAN Y CYNGOR

Cygnor Sir Penfro – Datganiad Cyfrifon Blynnyddol 2022-23

Mae'r cyngor yn gweithredu cronfeydd ymddiriedolaeth ar gyfer Addysg a Gwasanaethau Plant, Gofal Cymdeithasol, Pwll Nofio Dinbych-y-pysgod a Chronfa Deddf Eglwys Cymru sy'n cynrychioli cyfanswm cronfeydd cronedig o £5.2m (Ailddatganwyd) yn 2021-22 a £5.2m yn 2022-23. Yn y 2022-23 balans uchod mae £0.9m mewn perthynas â Thaliadau Uniongyrchol. Wedi'i gynnwys ym malans 2022-23 mae £0.9m mewn perthynas â Thaliadau Uniongyrchol (£0.7m yn 2021-22), sy'n cyfeirio at gronfeydd cronedig a ddelir ar ran cyfrifon y derbynwyr a reolir yn uniongyrchol gan y Cyngor.

